

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

V krogu odličnih.

Poziv OZS
k razbremenitvam
gospodarstva

Aktualne informacije spremljajte na prenovljeni spletni strani

www.ozs.si

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v okviru

Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom zbira humanitarno pomoč za oškodovance ob naravnih in drugih nesrečah. Posamezniki lahko sredstva prispevate s poslanim SMS sporočilom s ključno besedo OBRTNIK10 na 1919.

Stanovskim kolegom pa lahko ob nesrečah pomagata tudi z nakazilom na račun Ustanove za humanitarno pomoč obrtnikom

Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d.d.:

SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: **Humanitarna pomoč**

Koda namena: CHAR

Sklic: 00 20

Pravne osebe lahko nakazilo humanitarne pomoči uveljavite tudi za zmanjšanje davčne osnove.

Za enostavno nakazilo uporabite QR kodo

*Povezani
smo močnejši*

Že od leta 1969

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Poziv k zamrznitvi napovedanih obremenitev

Vstopili smo v veseli december, ki pa v luči nenehnega obremenjevanja gospodarstva ne more biti nič kaj vesel. Že dlje časa v gospodarstvu opozarjamo na nove in nove obremenitve, ki so prišle najprej z razveljavitvijo davčnih olajšav pri dohodnini, nato z uvedbo nove dajatve za kritje stroškov dolgotrajne oskrbe in preoblikovanjem dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obveznega, nato je sledil še dvig davka od dohodka pravnih oseb, pa povečanje bolniške v breme delodajalca iz 20 na 30 dni, pa nove birokratske ovire pri evidentiranju delovnega časa in še bilo lahko našteval. Da imamo obremenitev dovolj in da naj vlada zamrzne vse napovedane obremenitve gospodarstva, smo delodajalske zbornice in združenja, zbrane v t. i. gospodarskem krogu, pozvale na novinarski konferenci v začetku decembra. Šele tedaj, ko bo prišlo do zamrznitve napovedanih obremenitev, bomo verjeli, da so namere predsednika vlade, ko je govoril o davčni reformi in administrativnih razbremenitvah gospodarstva, iskrene.

Tudi ministra za finance smo na novembrski seji upravnega odbora OZS pozvali, da se gospodarstvo davčno razbremeni. Opozorili smo ga, da višanje davkov povzroči porast sive ekonomije, kar posledično pomeni tudi izgube za državno blagajno. Tudi stroški plač v Sloveniji so previsoki, na kar nas že ves čas opozarja OECD. Minister nas je na seji slišal, ali nas bo tudi uslišal, pa bodo pokazala dejanja.

Do zadnjega smo se borili tudi pri novem zakonu o evidentiranju delovnega časa, kjer sicer nismo uspeli, da bi zakon zamrznili, smo pa dosegli, da je inšpektorat za delo napovedal zamik napovedane usmerjene akcije nadzora na začetek leta 2024. Še vedno se trudimo, da bi odločevalcem dokazali to, kar ponavljamo že od avgusta lani, in sicer, da je v praksi zakon za številne storitvene dejavnosti neizvedljiv in ne-življenjski.

Žarek upanja in optimizma pa smo dobili na naši osrednji prireditvi konec novembra, ko smo na Brdu pri Kranju podelili prestižni priznanji Obrtnik leta in Podjetnik leta 2023, se poklonili najstarejšemu obrtniku leta in novi generaciji 127 mojstric in mojstrov podelili mojstrske diplome. Vsem nagrajencem, nominirancem in prejemnikom diplom je skupno to, da niso odnehali, ko je bilo najtežje. Vsakič znova so našli navdih, se pobrali in vztrajali na svoji poti. In vztrajali bomo tudi mi in se z vso vmeno borili za to, da bo slovensko malo gospodarstvo imelo takšne pogoje za delo, da bo lahko ustvarjalo, zaposlovalo in konkuriralo.

Spoštovane članice in spoštovani člani, ob koncu leta vam iz srca želim, da sledite svojim sanjam, svoji viziji in ne dovolite, da bi vas morebitne ovire na poti zaustavile. Mi pa vam bomo pri tem v podporo in pomoč. Želim vam lepe, sproščene in mirne božično-novoletne praznike v krogu svojih najbližjih. Naberite si novih moči za nove zmage v letu 2024. Srečno!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrt
podjetnik**

Kolofon

Letnik LII, številka 12, december 2023
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana

Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrt@ozs.si; spletna stran:

www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559

Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:

Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:

Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina

60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:

02013-0253606416

Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in

priprava za tisk: Žiga Okorn in Barbara Sirk,

www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje

ISSN 2385-9849

*Na mobilni telefon si naložite novo spletno stran **ozs.si***

Operacijski sistem iOS (iPhone):

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v aplikaciji Safari
2. na dnu zaslona izberite ikono za deljenje vsebine

3. izberite Add to Home screen

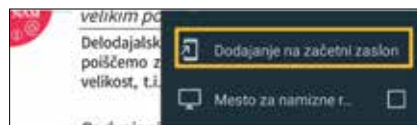

Operacijski sistem Android in drugi:

1. odprite spletno stran **www.ozs.si** v brskalniku
2. izberite ikono za izbor več možnosti

3. izberite možnost Dodajanje na začetni zaslon/
Add to home screen

**OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Že od leta 1969

AKTUALNO

4-12

IZ OZS

13-33

PODJETNO

34-38

OBRNIKOV SVETOVALEC

39

SEKCIJE

59-69

OOZ

70-79

IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJ

80-85

EEN

86-87

NAŠI ČLANI

88-92

OBRNIKOVA BORZA

94-96

NASLOVNICA

Sašo Valjavec/N.E.T. Team

Vlada naj z dejanji dokaže, da misli resno

Gospodarske in kmetijske organizacije ter združenja pozdravljajo namero predsednika vlade Roberta Goloba, ki je z novim letom napovedal redna, mesečna srečanja z gospodarstvom, vendar ostajajo previdna spričo dejstva, da se je vlada v preteklosti že večkrat izneverila.

stran 6

Upravni odbor OZS

Med ključnimi temami, ki so jih obrtniki in podjetniki skupaj z ministrom za finance obravnavali na novembrski seji UO, je bil dvig davka od dohodka pravnih oseb v zakonu o obnovi, visoki stroški plač, progresivna obremenitev za dopolnilno zdravstveno zavarovanje in zakon o čezmejnem opravljanju storitev. Skupno sporočilo ministru pa je bilo, da naj se gospodarstvo davčno razbremeni. stran 4

Obrtnik in podjetnik leta 2023

Priznanje Obrtnik leta 2023 sta prejela Anton Cigan in Peter Tibaut iz Črenšovcev, Robert Medle iz Novega mesta pa si je prislužil priznanje Podjetnik leta 2023. Priznanje Najstarejši obrtnik leta 2023 je prejel 80-letni gostinec Franko Bergnach iz Spodnje Idrije. Na slovesnosti so podelili tudi mojstrske diplome 126 mojstricam in mojstrom. stran 14

OBRNIKOV SVETOVALEC

39

45 let OOZ Lendava

S slovesnostjo v lokalni gledališki in koncertni dvorani je OOZ Lendava minuli mesec obeležila svojo 45-letnico. Na dogodku so se s priznanji zahvalili aktivnim članom zbornice, nagradili podjetniške dosežke, obrtnike in podjetnike, ki nadaljujejo družinske tradicije v obrti in podjetništvu, ter mojstre, podelili pa so tudi jubilejna priznanja. stran 70

UPRAVNI ODBOR OZS

Obrtniki in podjetniki ministra za finance pozvali **k davčnim razbremenitvam**

Med ključnimi temami, ki so jih obrtniki in podjetniki skupaj z ministrom za finance Klemnom Boštjančičem obravnavali na novembrski seji UO Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, je bil dvig davka od dohodka pravnih oseb v zakonu o obnovi, visoki stroški plač, progresivna obremenitev za dopolnilno zdravstveno zavarovanje in zakon o čezmejnem opravljanju storitev. Skupno sporočilo ministru pa je bilo, da naj se gospodarstvo davčno razbremeni.

Uvodoma je **predsednik OZS Blaž Cvar** opozoril na prevelike obremenitve gospodarstva. »Minister se je izkazal kot dober varuh državne blagajne. Je pa treba najti način, kako spodbujati rast in razvoj malega gospodarstva. Naše izkušnje nam kažejo, da ko se gospodarstvo preveč obremeni, se povzroči odklon v neželeno smer, to je porast sive ekonomije. Tega si najbrž nihče ne želi,« je poudaril Cvar, ki je na ministra naslovil apel, da ko se pogovarjamo o reformah in obremenitvah, je treba vse sprejemati celostno in v dialogu z delodajalci.

Problem visokih stroškov plač v Sloveniji je izpostavil **direktor OZS Danijel Lamperger**. »Predvsem pri razvojnih kadrih so stroški izrazito visoki, kar nas opozarja tudi OECD. Predvideva se dodatna progresivna obremenitev za dopolnilno zdravstveno zavarovanje, napoveduje se tudi pokojninska reforma z dvigom prispevne stopnje za delodajalce. To se nam ne zdi prav, sploh ker vemo, da so plače pri nas preveč obdavčene,« je dejal.

Minister Klemen Boštjančič je uvodoma dejal, da ceni kritike in predloge OZS, ter poudaril, da je nujno ponovno obuditi dialog v okviru ESS, kjer bi se dogovarjali okrog zakonov. »Slabo je, da socialnega dialoga ni in zaradi tega vsi trpimo. Kar se tiče davkov, je osnovna težava, ki se je zavedamo na ministrstvu, da je davčni sistem v Sloveniji zapleten in nepregleden. Ves čas so se zadeve reševale ad hoc za nek ozek segment, zato imamo danes tak sistem, kot ga imamo. Davčni sistem bi morali resetirati in zgraditi spet iz ničle,« je pojasnil minister.

Po njegovih besedah je med najbolj problematičnimi davčnimi področji dohodnina. »Ko se pogovarjamo o obdavčitvi plač, se moramo pošteno pogovarjati o vsem, ampak vsem, tudi

o stvareh, kot sta prevoz in prehrana. Želimo si odkrite debate na to temo, kjer se dajo na mizo vse stvari, ne samo tiste, ki si jih posamezna stran želi.« Minister se je strinjal, da so plače pri nas visoko obremenjene, a dodal, da iz teh prispevkov izhajajo tudi pravice, kar pa radi pozabljamo. Je pa poudaril, da je sistem normirancev postal nekakšen obvod, tudi sistem izogibanja drugim oblikam zaposlovanja. »Ogromno ljudi tako plačuje prispevke, ki ne zadostujejo niti za minimalno pokojnino. To je anomalija.« Boštjančič vidi pokojninsko reformo kot najpomembnejšo reformo z vidika razvoja. Številne države so jih že izpeljale, tudi mi jo potrebujemo. Glede poplav in škode pa je minister pojasnil, da je neposredna škoda v višini 3 milijard, posredna škoda pa 10 milijard evrov. »Država drugega ne more, kot da se zadolži, in država bo nosila najvišje breme poplavalne sanacije.«

Cvar je prav tako izpostavil pomen dialoga. »Naš cilj je doseganje primer nih rešitev, da bomo imeli obrtniki in podjetniki dobro poslovno okolje. Je pa res, da se mora v socialnem dialogu upoštevati tudi rešitve in predloge delodajalcev. Preden se bo dialog v okviru ESS obnovil, pričakujemo zagotovilo, da bo tudi gospodarstvo dobilo razbremenitve,« je pojasnil.

Razočaranje nad situacijo v državi pa je na seji izrazil **podpredsednik OZS Peter Pišek**. »Premalo je, da se pogovarjamo, če potem ni realizacije. Sicer prihajam iz sektorja logistike in prometa. Tu ni razvoja. Premalo delamo na zele nem prehodu in na digitalizaciji. Spodbude na razpisih dobivajo vedno eni in isti, medresorskega dialoga ni. Obetajo se nam tudi 100-odstotne podražitve pri zavarovanjih za tovarni promet, za katera vsi vemo, da so nujna, in to pri zavarovalnicah, ki so v državni lasti,« je na probleme v sektorju opozoril Pišek.

Da je gospodarstvo preobremenjeno, je poudaril tudi drugi **podpredsednik OZS Zoran Simčič**: »Želimo si samo vedeti, kdaj bodo razbremenitve. V tej situaciji ne moremo planirati investicij, ker ne vemo, kaj nas čaka v prihodnosti.«

Do solidarnostnega dneva je bil kritičen **Marko Lotrič, predsednik ZDOPS**: »120 milijonov evrov je 14. avgusta šlo po Savi. Namesto da bi ta denar dali v poplavalno obnovo.« Lotrič se obenem ne strinja s tolikšnim dvigom DDPO, ki je po njegovem mnenju pretiran ukrep. »Nadomestilo bolniške odsotnosti v breme delodajalca bo ponovno 30 dni, kar nas bo stalo še dodatnih 70 milijonov evrov. Gre za davek na davek,« je poudaril Lotrič.

Da se pošten podjetnik ne otepa davkov, meni **predsednik OZS Logatec Bogdan Oblak**. »Ne smete nas gledati kot na izkoriščevalsko delovno silo. Mi te davke vkalkuliramo v naše storitve in izdelke. Z dvigom DDPO smo naredili nepremišljeno potezo. Če bomo razmišljali o tem, kako ne bi plačali več davka, se bo delo na črno povečalo.«

Državni svetnik Aleš Pulkó pa je opozoril še na zakon o čezmejnem opravljanju storitve, ki prav tako prinaša dodatne obremenitve. In dodal: »Veliko podjetij je že šlo čez mejo. Če bomo ohranili podjetja pri nas, bodo pri nas plačevali davke. Podprite naš amandma, da se to prehodno obdobje podaljša in da se podjetja ne bodo selila čez mejo.«

Tako člani UO OZS kot minister za finance so se strinjali, da bi morali imeti več dialoga in bi morali rešitve iskati skupaj.

MIRA ČREŠNAR

Vlada naj z dejanji dokaže, da misli resno

Gospodarske in kmetijske organizacije ter združenja, zbrana v t. i. gospodarskem krogu, pozdravljajo namero predsednika vlade Roberta Goloba, ki je z novim letom napovedal redna, mesečna srečanja z gospodarstvom, vendar ostajajo previdna spričo dejstva, da se je vlada v preteklosti že večkrat izneverila. V kolikor so obljube predsednika vlade iskrene, naj to dokaže z zamrznitvijo že napovedanih dodatnih obremenitev gospodarstva, so bili na novinarski konferenci neomajni predsednice in predsedniki omenjenih organizacij in združenj.

Nezaupljivost do vlade je upravičena, glede na to, da je v zadnjem letu le kopičila dodatne obremenitve, je uvodoma dejal **Tibor Šimonka** (Gospodarska zbornica Slovenije) in naštel: »Začelo se je z razveljavitvijo davčnih olajšav pri dohodnini, nadaljevalo z uvedbo nove dajatve za kritje stroškov dolgotrajne

oskrbe in preoblikovanjem prostovoljnih zdravstvenih prispevkov v obvezne, dodatne stroške prinaša tudi Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o evidencah delovnega časa, z novim letom bodo višji stroški tudi pri čezmejnem opravljanju storitev oziroma začasnih napotitev na delo v tujino.« »Želimo, da se ob začet-

ku pogovorov za davčno reformo najprej na seznam da vse davščine, s katerimi je gospodarstvo obremenjeno. Zatem pa se moramo dogovoriti, kje obremenjevati in kje razbremenjevati. Na GZS smo v ta namen že pripravili mini davčno reformo,« je še dodal.

Glede na to, da je predsednik vlade na Vrhu slovenskega gospodarstva napovedal pogovore o davčni reformi in administrativnih razbremenitvah, ga predstavniki gospodarskih in kmetijskih organizacij ter združenj pozivajo, naj do začetka pogovorov zamrzne že napovedane dodatne obremenitve kot so povečanje davka od dohodka pravnih oseb, ki naj bi se v okviru zakon o poplavljeni obnovi povišal za 3 odstotne točke. Nasprotujejo tudi ukrepom iz interventnega zakona v zdravstvu, ki predvideva povečanje iz 20 na 30 dni bolniške v breme delodajalca, kapico na plačilo bolnih in znižanje nadomestil.

Poleg tega zahtevajo tudi zamik začetka veljavnosti Zakona o čezmejnem izvajanju storitev, dokler socialni partnerji ne najdejo bolj primerne rešitve glede napotenih delavcev v tujino, kar je bilo dogovorjeno v okviru Ekonomsko socialnega sveta (ESS) že za spomladi letos, vendar neuresničeno.

Blaž Cvar (Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije) je pozval k takojšnji ustavitvi in spremembi vseh "administrativnih nesmislov". »Ni nam treba čakati

na kakršenkoli sestanek z vlado, administrativne nesmisle je treba spremeniti takoj,« je poudaril. Padec povpraševanja beležijo tudi obrtniki, ki se poleg tega soočajo tudi s podražitvijo elektrike za male poslovne odjemalce. »Več kot 100 tisoč obrtnikov in podjetnikov bo imelo s 1. 1. 2024 za več kot 80 odstotkov višje cene električne energije, saj regulacija za male poslovne odjemalce ni bila podaljšana. Slovenski obrtniki in podjetniki bodo tako plačevali kar 3-krat višjo ceno kot njihovi konkurenti v sosesčini, predvsem na Hrvaškem. To pa se bo na koncu odrazilo v višjih cenah storitev in produktov,« je bil kritičen Cvar.

Na novinarski konferenci so se dotaknili tudi vrnitve delodajalskih organizacij v ESS in njihove neenakopravne obravnave v tripartitnem dialogu. Še enkrat so poudarili, da je bila julijska odločitev o izstopu neizogibna zaradi eklatantnih kršitev Pravil delovanja ESS - vlada je poslala v parlamentarno proceduro predloge zakonov, ki niso bili usklajeni s socialnimi partnerji ali jih ESS celo ni obravnaval, čeprav bi jih moral. Da bi socialni dialog res znova zaživel, je za to potrebno zagotoviti pogoje in sicer enakopravno obravnavo socialnih partnerjev. »Zato so delodajalske organizacije že oktobra vladi in sindikatom predlagale podpis posebnega protokola, s katerim bi se vse strani zavezale k spoštovanju Pravil ESS,« je spomnil **Marjan Trobiš** (Združenje delodajalcev Slovenije), kar pa do danes ni bilo realizirano. Ravno nasprotno, sledili so novi zakoni, ki delodajalcem nalagajo nove obremenitve in sprejeti so bili brez dialoga s socialnimi partnerji, nekateri celo po nujnem postopku).

Na novinarski konferenci je bilo govora tudi o drugih aktualnih tematikah, kot je zaskrbljujoč upad industrijske proizvodnje, ki se je v devetih mesecih letos skrčila za več kot 5 %, v najbolj prizadeh dejavnosti pa tudi do 20 %.

Mariča Lah (Trgovinska zbornica Slovenije) je izpostavila upad realnih prihodkov v slovenski trgovini od prodaje na drobno: »Ta je po zadnjih razpoložljivih podatkih zabeležil največji upad v evropski trgovini, kar 16,4 %, v primerjavi z evropskim povprečjem, ki je upadel za

2,7 %.« Poudarila je, da ključen problem inflacije ni hrana, saj v Sloveniji tekom letošnjega leta beležimo nižjo prehransko inflacijo od povprečja vseh članic EU. Trgovine pa ne pestijo samo administrativne in davčne obremenitve, pač pa tudi državni ukrepi spremljanja cen po treh različnih košaricah in državno regulirane marže pri naftnih derivatih, ki dosegajo zgolj 42 % povprečnih marž v EU, pa še te je vlada z uredbo znižala za 30 %. »Gospodarstvo je velik sponzor in donator športnim, kulturnim in humanitarnim organizacijam in bojim se, da pri takih pogojih poslovanja in obremenitvah v bodoče to ne bo več mogoče,« je dodala.

Blaž Brodnjak (AmCham Slovenija in Združenje bank Slovenije) je izpostavil nenehno spreminjanje pravil igre, kar škoduje privlačnosti Slovenije za investicije in njeni konkurenčnosti, predvsem v primerjavi z drugimi trgi v regiji.

Lep primer je obseg nemške trgovinske menjave s Srbijo, ki je v letošnjem letu porasel za 13 %, med tem ko je s Slovenijo upadel za 5 %, je s podatki postregla **Dagmar von Bohnstein** (Slovensko-nemška gospodarska zbornica).

Borut Florjančič (Zadružna zveza Slovenije) je izpostavil pritiske na kmetijstvo zaradi doseganja podnebnih ciljev, problematiko zaščite živali in pomen prehranske suverenosti. »Trenutni odnos države do kmetijskega sektorja in kmetijsko-gozdarskega združenstva je zaskrbljujoč in bo imel dolgoročne posledice tako na družbeni in ekonomski položaj kmetijstva kot na zmanjšanje dolgoročne prehranske varnosti države,« je prepričan Florjančič.

Marko Lotrič (Združenje delodajalcev obrti in podjetništva Slovenije) je bil kritičen do sprejemanja zakonov, ne da bi prej natančno preučili njihove učinke. Kot primer je navedel Zakon o evidencah delovnega časa, ki je podjetjem povzročil dodatne stroške, čeprav so celo nekateri ministri, vključno s premierjem kritični do tega zakona. Podobno je pri dolgotrajni oskrbi, kjer prav tako ni jasno, kaj bodo dobili ljudje v zameno za plačevanje dodatne prispevne stopnje. »Socialna država je lahko močna kot je močno gospodarstvo. Če je namen napovedane

prav tako prehitevanje na Balkanu z nemadskimi vavčerji, bolj prijaznim obdavčevanjem in drugimi pogoji. Zgolj en primer je Zakon o udeležbi na dobičku in opcijskem nagrajevanju. »Ta je že dolgo usklajen med socialnimi partnerji, vendar še vedno ni v parlamentarni obravnavi, zaradi česar bodo na slabšem zaposleni, ki bi bili lahko udeleženi v delitvi dobička ali delnic,« je spomnila predstavnica Skupine podjetij z notranjim lastništvom **Sonja Šmuc**.

Gospodarstveniki še ugotavljajo, da Slovenija že 30 let zaostaja za razvojnimi povprečjem EU in nikakor ne uspe z razvojnimi prebojem. »To je posledica našega negativnega vrednostnega sistema v slovenski družbi in algoritma naših kontraproduktivnih ravnanj (pomanjkanja samozavesti, ambicij, odgovornosti in sodelovanja), ki ubija našo motivacijo, inovativnost in konkurenčnost in s tem naš življenjski standard. Zato poslovni voditelji prevzemajo svoj del odgovornosti in bodo bistveno dvignili raven lastne samozavesti, ambicioznosti, odgovornosti do vseh in sodelovanja z vsemi. In k temu vabimo celoten politični spekter,« je dejal **Iztok Seljak** (Združenje Manager).

T. i. gospodarski krog sestavlja 15 gospodarskih in kmetijskih organizacij ter združenj: Advantage Austria Ljubljana, AmCham Slovenija, Združenje bank Slovenije, Britansko-slovenska gospodarska zbornica, Gospodarska zbornica Slovenije, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Slovensko-nemška gospodarska zbornica, Obrtno podjetniška zbornica Slovenije, Združenje ekoloških kmetov Zdravo življenje, Skupina podjetij z notranjim lastništvom, Trgovinska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije, Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije in Združenje Manager.

MIRA ČREŠNAR

OZS je pozvala k zamrznitvi zakona

Minuli mesec se je začel uporabljati Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je pozvala k zamrznitvi zakona, saj ta gospodarstvu prinaša dodatno birokratsko oviro in finančno breme.

INŠPEKCIJSKI NADZOR PREMAKNJEN NA LETO 2024

Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti je torej v uporabi od 20. novembra. Inšpektorat za delo je napovedal usmerjeno akcijo nadzora nad izvajanjem zakona, a jo bodo zaradi vseh novosti, ki jih morajo uvesti delodajalci, ki utegnejo pri tem imeti tudi težave, začeli izvajati po novem letu.

Ministrstvo za delo je odprlo tudi poseben poštni predal (evidence.mddsz@gov.si), kamor lahko zaposleni in podjetja, ki bodo naleteli na kakršne koli težave pri izvajanju zakona, v prihodnjih treh mesecih lahko sporočili svoje komentarje, opažanja, predloge ...

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. Končane javne razprave:

- Osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o podpornem okolju za podjetništvo
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o obveznih zavarovanjih v prometu
- Predlog Podnebnega zakona
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog Uredbe o standardni klasifikaciji dejavnosti
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozih v cestnem prometu

2. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Predlog Zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije
- Predlog Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku

3. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstvenega varstva
- Predlog Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev
- Predlog Zakona o spremembah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Predlog Zakona o tržni inšpekciji
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja
- Predlog resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2023 do 2030
- Predlog zakona o spremembi Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov

4. Sprejeto v državnem zboru:

- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost

OZS je predlogu zakona nasprotovala že od samega začetka in s konkretnimi primeri opozarjala na to, da zakona ne bo moč izvajati v praksi. »Zakon prinaša dodatno birokracijo, dodatne stroške delodajalcem, ne sledi novim oblikam dela, obenem pa ne prinaša nikakršnih zagotovil, da se zlorabe oz. kršitve ne bodo več dogajale,« ob tem pojasnjuje **predsednik OZS Blaž Cvar**.

Po drugi strani pa je nepravilno, da se državljane s tem zakonom deli na prvo- in drugorazredne, saj evidentiranje delovnega časa ne bi veljalo za vse zaposlene v Sloveniji. Zakon, ki velja za običajne državljane, za politike, ministre in poslance namreč ne velja.

V OZS ob tem poudarjajo, da obsojajo vsakršne kršitve pravic delavcev, vendar pa ocenjujejo, da tudi novosti na

področju kršitev ne bodo preprečile. Če ni nadzora in zaupanja med delodajalcem in delavcem, potem se lahko kršitve še vedno dogajajo. Predvsem pa je treba vedeti, da večina delodajalcev vzorno skrbi za svoje zaposlene in že sedaj pravilno vodi evidence delovnega časa.

Delodajalci podpirajo predlog sprememb zakona

Na dan uveljavitve Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti, 20. novembra, je Skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Jelko Godec v zakonodajni postopek vložila Predlog zakona o spremembah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti

Predlog zakona predvideva odpravo sprememb, ki izhajajo iz uveljavljenega Zakona o spremembah in dopolnitvah

Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti.

Glede na to, da predlog sprememb zakona odpravlja dodatne administrativne obremenitve za delodajalce, in glede na to, da predlog zakona ne prinaša novih obremenitev, so reprezentativne delodajalske organizacije – Gospodarska zbornica Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev Slovenije in Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije – podprle Predlog zakona o spremembah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti.

MIRA ČREŠNAR

Nezadovoljni s predlogom Zakona

o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev

Predlog Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev uvaja dodatne obremenitve, ki slabijo slovensko gospodarstvo in kmetijstvo ter njuno konkurenčnost, predvsem v tistih panogah, ki se že spopadajo z upadanjem naročil, zmanjšanjem proizvodnje, krčenjem obsega potrošnje ter odpuščanju zaposlenih. Zato predsednice in predsedniki 15 gospodarskih in kmetijskih organizacij ter združenj, med njimi tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, zavračajo to in vse ostale napovedane dodatne obremenitve, saj je za vzpostavitev družbene blaginje, sploh v luči trenutnih globalnih razmer, ključna razbremenitev gospodarstva.

Poleg proračunskih virov in evropskih sredstev bi po sedanjem Predlogu zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev v sklad za obnovo ponovno največ prispevalo ravno gospodarstvo. Solidarnostni prispevek, ki ga je predvidel interventni zakon in je uveljavljena oblika pomoči po svetu, je bil za delodajalce sprejemljiva oblika pomoči. Kakršnemukoli dvigovanju dajatev brez predhodnih temeljitih analiz ter jasnih in transparentnih ocen škode zato gospodarske in kmetijske organizacije in združenja ostro nasprotujejo. Zato pozivajo vse poslanske skupine, da predloga, ki ga je v Državni zbor RS poslala vlada, ne podprejo in vsaj tokrat prisluhnejo opozorilom in predlogom gospodarstva.

V gospodarstvu **dviga davka od dohodkov pravnih oseb za tri odstotne točke v razdobju od 2024 do 2028 ne podpirajo**. S tem bi dodatno oslabil mednarodno konkurenčnost slovenskega, izvozno naravnane gospodarstva. Napovedi za prihodnje mesece so namreč zaskrbljujoče, saj bo Nemčija, ki je slovenska največja zunanjetrgovinska partnerica, v recesiji, Slovenija pa že danes čuti upad povpraševanja z evropskih trgov. Izvoz v države EU-27 se je v prvih osmih mesecih letošnjega leta znižal za dva odstotka, proizvodnja za pet odstotkov, slovenska trgovina v zadnjem mesecu beleži največji upad prihodkov (upad za 21,5 %) v primerjavi z evropskim povprečjem, ki znaša – 2,0 %, zmanjšuje se potrošnja in tudi že število delovnih mest. Od začetka leta je v predelovalnih dejavnostih že 4000 delovno aktivnih manj, število zaposlenih se zmanjšuje tudi v nekaterih storitvenih dejavnostih.

»Poleg tega je gospodarstvo že vse od nastopa te vlade deležno novih in novih obremenitev, od razveljavitve davčnih olajšav pri dohodnini prejšnje vlade do dodatnih obveznosti, ki izhajajo iz Zakona o delovnih razmerjih, preoblikovanja prostovoljnih zdravstvenih prispevkov v obvezne, višjih stroškov dela, uvedbe novih dajatev za kritje stroškov dolgotrajne oskrbe, višjih trošarin, višjih cen energentov, ponovnega daljšega kritja bolniške odsotnosti v breme delodajalca in povečanja stroškov pri čezmejnem opravljanju storitev oziroma začasnih napotitev na

delo v tujino. Ob tem je gospodarstvo že moralo plačati tudi dodatne stroške zaradi nepremišljene odločitve o uvedbi dela prostega dne 14. avgusta letos, zadnjo neposrečeno rešitev pa predstavlja jo evidence delovnega časa, v katera so podjetja že vložila precejšnja finančna sredstva, nekatere zahteve iz tega zakona pa so celo neizvedljive, tudi za zaposlene. Poleg tega zaradi slabih izkušenj iz preteklosti dvomimo, da bo dvig DDPO dejansko začasen,« poudarjajo predsednice in predsedniki gospodarskih in kmetijskih organizacij ter združenj.

Za gospodarstvo je ključnega pomena tudi močan bančni sektor. Predlagan davek na bilančno vsoto bank in hranilnic bo negativno vplival na kreditno aktivnost in odpornost bančnega sistema. Ustvarjeni dobiček bank prispeva h kapitalski krepitvi le-teh, saj v velikem deležu ostaja v bankah in hranilnicah, in torej ni izplačan v obliki dividend, s čimer se ohranja sposobnost kreditiranja.

Sanacija in obnova po poplavih sta kompleksna projekta. Pristop, ki ga je ubrala vlada, razveljavlja ali dopolnjuje 21 zakonov, kar zahteva multidisciplinaren pristop, sodelovanje in dialog vseh

deležnikov ter identifikacijo prioritetenih področij. Prava smer predloga zakona je, da pohitri določene postopke obnove, vendar v gospodarstvu menijo, da gre v tem primeru za izgubljeno priložnost, če ne bo ta poenostavitev postala trajna. Poenostavitev postopkov glede umeščanja objektov v prostor je dolgotrajna zahteva gospodarstva, ki že krepko načenja investicijske odločitve v naši državi.

Poleg tega pogrešajo razvojno komponento tega zakona. Ta sicer kot prioriteten razvojni projekt navaja tretjo razvojno os, kar absolutno podpirajo, vendar to ni nov projekt, zato tudi ne more biti edini razvojni projekt tega zakona. Prav tako ne investicija v 5-G omrežje ali investicija v slovensko vojsko, ki nista neposredno povezani s poplavno obnovo.

»Zato ponovno pozivamo odločevalce, da je potrebno v zakonu jasno in transparentno pojasniti izračun škode ter priložiti seznam konkretnih projektov, ki so vezani na obnovo in seznam projektov, ki so razvojne narave, vključno z njihovimi finančnimi konstrukcijami,« poudarjajo predstavniki gospodarstva in kmetijstva, ki imajo pomisleke tudi glede pravilnega fiskalnega pristopa vlade, saj ekonomski izračuni kažejo na to, da bi predlagano povečanje dajatev lahko preseгло potrebna sredstva za odpravo škode, povezane s poplavami, in bi se namesto tega presežna zbrana sredstva uporabila za financiranje proračunskega primanjkljaja. Te skrbi še povečuje dejstvo, da je bil javni dolg v prvih treh četrletjih letošnjega leta najvišji v zadnjem obdobju.

V tako spremenljivih in negotovih mednarodnih okoliščinah potrebuje gospodarstvo stabilno davčno okolje, kjer so pravila znana, stabilna in dolgoročna. Zato predsednice in predsedniki 15 gospodarskih in kmetijskih organizacij ter združenj odločevalce pozivajo k največji stopnji sodelovanja, dialoga in iskanja kompromisov ter korenitega razmisleka pred sprejetjem Predloga zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev, ki bo sicer imel dolgoročne negativne posledice tako za gospodarstvo, kmetijstvo kot nenazadnje tudi za zaposlene.

MIRA ČREŠNAR

SPLETNA PLATFORMA ACCESS2MARKETS

Izkoristite priložnosti, ki jih prinašajo sporazumi o prosti trgovini EU

EU ima največjo mrežo trgovinskih sporazumov na svetu, ki skupaj zajema 74 držav in 44 % celotne trgovine EU. Prednosti in priložnosti, ki jih sporazumi prinašajo, koristijo tudi slovenska podjetja.

Trgovinski sporazumi še naprej krepijo izvoz, poganjajo gospodarsko rast in krepijo odpornost dobavnih verig, saj omogočajo **ustvarjanje novih izvoznih priložnosti za proizvajalce in kmete iz EU, izvoz 670.000 malim in srednje velikim podjetjem (MSP) EU, zagotavljanje dostopa do pomembnih surovin in zmanjšanje prevelike odvisnosti od ene same države.**

Brezplačna spletna platforma »Access2Markets«

Prednosti trgovinskih sporazumov EU so še posebej pomembne za MSP (ki predstavljajo 93 % izvoznikov EU), ki iščejo nove poslovne priložnosti v tujini. Več konkretnih informacij glede sporazumov o prosti trgovini EU je na voljo na brezplačni platformi Evropske komisije **Access2Markets**. Platforma vključuje praktične informacije, ki jih podjetja potrebujejo pri poslovanju v tujini, vključno s carinami, davki in postopki za 135 izvoznih trgov. Platforma se je razvila v širšo platformo, ki vključuje več trgovinskih orodij – poleg informacij o uvažanju in izvažanju blaga, statističnih podatkov, Orodja za samoocenjevanje pravil o poreklu (ROSA), Orodja glede javnih naročil v mednarodnih zavezah (»Access2Procurement«), vključuje tudi novo orodje, t. i. trgovskega pomočnika, namenjeno storitvam in naložbam za Kanado in Združeno kraljestvo.

Evropska komisija redno organizira izobraževanja o uporabi spletne platforme Access2Markets. Termine izobraževanj in aktualne informacije pa najdete na spletnem naslovu **<https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/event/>**.

EDINA ZEJNIC

Vse prednosti trgovinskih sporazumov EU in ostalih ukrepov trgovinske politike so na voljo tudi slovenskim podjetjem. Slovenija aktivno sodeluje na ravni EU pri oblikovanju skupne trgovinske politike in podpira vsa prizadevanja Evropske komisije, da bi bila evropska podjetja čim bolj ozaveščena o možnostih, ki jih prinaša skupna trgovinska politika EU.

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav nudi
poseben popust za imetnike
kartice **Mozaik podjetnih**.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

PODELITEV PRIZNANJ

Podjetnik leta 2023 je Robert Medle, Anton Cigan in Peter Tibaut sta prejela priznanje Obrtnik leta 2023

Na slovesnosti na Brdu pri Kranju je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije podelila prestižni priznanji Obrtnik leta in Podjetnik leta 2023. Priznanje Obrtnik leta 2023 sta prejela Anton Cigan in Peter Tibaut iz Črenšovcev, Robert Medle iz Novega mesta pa si je prislužil naziv Podjetnik leta 2023. Priznanje Najstarejši obrtnik leta 2023 je prejel 80-letni gostinec Franko Bergnach iz Spodnje Idrije. Na slovesnosti so podelili tudi mojstrske diplome 126 mojstricam in mojstrom.

V svojem uvodnem nagovoru je predsednik OZS **Blaž Cvar** med drugim izpostavil številne nove obremenitve, ki jih je gospodarstvo deležno v zadnjem obdobju. »V času, ko se gospodarstvo ohlaja tako pri nas kot pri naših najpomembnejših gospodarskih partnericah, bi pričakovali razbremenitve, nikakor pa ne novih birokratskih in finančnih obremenitev. Vse zakone pa bi bilo treba sprejemati celovito in v dialogu z delodajalci,« je dejal Cvar in dodal, da mora biti konkurenčno in uspešno slovensko gospodarstvo naš skupni cilj. »Gospodarstvo je tisto, ki s polnjenjem državne blagajne zagotavlja socialno državo in blaginjo vsem državljanom v Republiki Sloveniji,« je poudaril in obenem čestital letošnjim nagrajencem in nominirancem za njihovo odličnost, vztrajnost in pogum.

Prejemniki priznanj z vodstvom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in ministri.

Da je malo gospodarstvo izjemnega pomena, saj predstavlja več kot 98 odstotkov celotnega gospodarstva, pa je poudaril minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. »Zahvaljujem se za vaš doprinos k blagostanju naše družbe in države. Na našem ministrstvu, ne glede na vse kritike, smo vedno skušali oblikovati krizne ukrepe vam v podporo. Nismo pa pozabili tudi na pomembne investicije za vaš razvoj. V tem letu smo vam namenili 340 mio evrov razvojnih spodbud, glavni sredstev je namenjena mikro, malim in srednje velikim podjetjem. Predvsem s pomočjo OZS smo letos sprejeli zakon o rokodelstvu, s katerim želimo ohraniti rokodelstvo in ga razvijati ter predati našim zanamcem,« je še dejal Han in dodal, da se vsak ukrep, ki ga vlada sprejme, dotika gospodarstva. »Prave ukrepe moramo sprejemati za isto mizo, zato si želim, da se socialni dialog spet vzpostavi,« je še zaključil Han.

Letos so se za priznanje Obrtnik leta 2023 potegovali štirje nominiranci, in sicer **Anton Cigan** in **Peter Tibaut** (KIT Žižki, proizvodnja kovinske opreme, d. o. o., Črenšovci), **Klemen Cvek** (MT Cvek, trgovina in storitve, Kranj), **Boris Mastnak** (Boris Mastnak, s. p., izdelovanje ograjnih sistemov, Maribor) in **Franc Maučec** (Steklarstvo Frama, d. o. o., Beltinci). Za priznanje Podjetnik leta 2023 pa je komisija izbrala pet nominirancev, in sicer **Igorja Arha** (Metalika, proizvodnja pohištva, furniranega aluminija in inženiring, d. o. o., Leskovec), **Roberta Medleta** (Rokletarstvo Medle, d. o. o., Novo mesto), **Bojana Petroviča** (Petrovič, podjetje za trgovino in storitve, d. o. o., Kidričevo), **Mirana Rauterja** (Hermi, d. o. o., Celje) in **Primoža Zelenška** (Chipolo, raziskave in razvoj na področju elektronike, d. o. o., Trbovlje).

Minister dr. Darjo Felda in direktor OZS Danijel Lamperger sta podelila 126 mojstrskih diplom.

Obrotnik leta 2023 Antonu Ciganu in Petru Tibautu

Anton Cigan je v zahvalnem nagovoru poudaril, da brez sodelavcev tega priznanja ne bi bilo, saj da so kot tim, družina. »Moraš biti pošten, delaven in dosegljiv 24 ur na dan,« pa je na vprašanje publike, kaj bi sporočil obrtnikom in podjetnikom, odgovoril Cigan.

Temelje podjetja, ki sta ga leta 2008 ustanovila Anton Cigan in Peter Tibaut, je leta 1990 postavil Štefan Tibaut, ki se je začel ukvarjati z izdelovanjem kovinskih izdelkov. Danes v podjetju izdelujejo skladiščno opremo, arhivske regale, omare in police, garderobne omare, najrazličnejših oblik in dimenzij za podjetja, šole, zavode in druge ustanove, delovne mize s predalniki in orodne omare, omare za nevarne snovi, snežne pluge za viličarje in še mnogo drugega. Ves čas izredno veliko pozornosti namenjajo razvoju novih izdelkov. Z ogromno znanja in sodobne opreme so se enostavnejši izdelki z začetka razvili v precej bolj zahtevne. Več o prejemnikih priznanja pišemo na naslednjih straneh revije.

Podjetnik leta 2023 Robert Medle

Medle je ob zahvali dejal, da so v minulih treh letih veliko naredili na digitalizaciji in da je bilo najbrž to odločilno, da je strokovna komisija izbrala ravno njega za podjetnika leta. »Moja starša sta bila moja mentorja in vzornika. Pri 34 letih sem postal direktor in imel pod sabo 70 zaposlenih. Potem je prišla kriza in smo

Predsednik OZS Blaž Cvar: »V času, ko se gospodarstvo ohlaja tako pri nas kot pri naših najpomembnejših gospodarskih partnericah, bi pričakovali razbremenitve, nikakor pa ne novih birokratskih in finančnih obremenitev.«

Minister Han je med drugim poudaril, da je ukrepe treba sprejemati za isto mizo, in izrazil željo po ponovni vzpostavitvi socialnega dialoga.

morali odpuščati, a sta mi starša vselej stala ob strani,« je odgovoril Medle na vprašanje iz publike, ali je imel kdaj vzornike.

Tudi v tem podjetju je temelje postavil oče leta 1976. Skozi leta so se specializirali za izdelavo rolet, žaluzij, oken in komarnikov, ki jih prodajo na domačem in številnih tujih trgih. V podjetju neprestano spremljajo novosti na področju senčil in stavbnega pohištva in jih uvajajo v svoj proizvodni program. Razvijajo svoje lastne izdelke, ki jih postavljajo v prednost pred konkurenco. Podjetnika leta predstavljamo v nadaljevanju.

Najstarejši obrtnik leta 2023 je postal 80-letni Franko Bergnach

Franko Bergnach je gostinec že skoraj 58 let. 8. decembra 1965 je namreč v domači hiši, stisnjeni ob stopnice, ki vodijo na hrib k spodnjeidrijski farni cerkvi, odprl Bar Bernjak in s tem obudil gostinsko tradicijo, ki jo je leta 1940 pretrgala vojna. Ko je odslužil domovini in se vrnil domov, so namreč Franka k temu nagovarjali prijatelji. Ni se pustil dolgo pregovarjati in začel na novo urejati in opremljati prostore, ki so 25 let služili drugim namenom. Dobro počutje in zadovoljstvo gostov je prva skrb vsakega gostinca. Tudi Franko se je tega ves čas zavedal, zato je skozi leta vestno skrbel za investicije, obnove in gostinsko ponudbo, zelo rad pa je gostom namenil

tudi nekaj svojega dragocenega časa. Poleg tega, da je skrbel za svoj posel, je bil tudi eden od pobudnikov za ustanovitev združenja samostojnih obrtnikov občine Idrija in član prvega izvršilnega odbora, kasneje pa je vodil gostinsko sekcijo v domači zbornici. Tudi njegovo zgodbo lahko preberete na naslednjih straneh revije.

Letos kar 126 novih mojstric in mojstrov

Na novembrski slovesnosti so bile podeljene tudi mojstrske diplome. Te je v družbi direktorja OZS **Danijela Lampergerja** podelil minister za vzgojo in izobraževanje **dr. Darjo Felda**. »Mojster je sinonim za poslovno odličnost in odličnost storitev. Mojstrstvo je rezultat trdega dela, učenja in predanost poklicu, ki ga opravljate. Mojstri, odlikujejo vas izkušnje, zato vas vabim, da se opogumite, da postanete mentorji in tako prenašate dragoceno znanje tudi na mlade,« je dejal novi generaciji 126 mojstric in mojstrov, in sicer za 19 različnih mojstrskih nazivov.

MIRA ČREŠNAR

ANTON CIGAN IN PETER TIBAUT, OBRTRNIKA LETA 2023

Trdni družinski temelji in stabilna rast

Letošnja obrtnika leta, Anton Cigan in Peter Tibaut, od leta 2008 uspešno vodita družinsko podjetje KIT Žižki, proizvodnja kovinske opreme, d. o. o., ki je nastalo iz obrtne delavnice očeta in tasta direktorjev Štefana Tibauta. Začetki so bili razmeroma skromni, zahteve trga pa so botrovale razvoju novih izdelkov, posodabljanju proizvodnih procesov, uvajanju novih tehnologij in opreme ter širjenju proizvodnje. Danes v podjetju izdelujejo skladiščno opremo, arhivske regale, omare in police, garderobne omarice najrazličnejših oblik in dimenzij za podjetja, šole, zavode in druge ustanove, delovne mize s predalniki in orodne omare, omare za nevarne snovi, snežne pluge za viličarje in še bi lahko naštevali.

Po upokojitvi je **Štefan Tibaut** podjetje za izdelavo kovinskih predmetov prenesel na zeta **Antona Cigana**, ki ga je kot samostojni podjetnik vodil deset let. V tem času je postajal proizvodni program zahtevnejši, poslovanje podjetja se je širilo in kazale so se nove poslovne priložnosti. Tako sta leta 2008 skupaj s svakom **Petrom Tibautom** podjetje preoblikovala in ustanovila KIT Žižki, proizvodnja kovinske opreme, d. o. o., ki ga od takrat vodita skupaj.

Podjetje je dobilo dva direktorja, oba z enakimi pooblastili. Kombinacija starejšega Antona Cigana in mlajšega Petra Tibauta se je izkazala za zelo uspešno. Povezovalni dejavnik so vrednote, ki jih gojita. Podjetje namreč vodita na osnovi zaupanja, sodelovanja, skupnih načrtov,

Peter Tibaut in Anton Cigan podjetje vodita preudarno, a odločno in vedno z mislijo na optimizacijo poslovanja.

Največja investicija v zadnjem obdobju je bila lakirnica za suhoprašno barvanje, ki jim omogoča hitrejšo in še bolj kakovostno proizvodnjo, hkrati pa je manj obremenjujoča za okolje.

motivacije in inovativnosti, ves čas pa z mislijo na nenehno izboljševanje poslovanja. Sicer z vselej in na vseh področjih z majhnimi koraki in preudarno, kot pravi, a očitno v pravo in dolgoročno stabilno smer.

Ohranjati kondicijo in ne zaspiti

V podjetju KIT Žižki presežke, ki jih ustvarijo, vedno vlagajo v investicije in izredno veliko pozornosti namenjajo ra-

zvoju novih izdelkov. Projektov se loteva-
jo celovito, od idejne zasnove do proizvo-
dnje in montaže, široka paleta izdelkov
za različne potrebe pa podjetju daje var-
nost tudi v bolj negotovih časih, ki se na-
povedujejo. »Zaenkrat imamo kapacitete
popolnjene, naročil je še vedno zadosti,
se pa nikoli ne ve. K sreči je naša proizvo-
dnja tako majhna, da se lahko prilago-
dimo željam strank. Ne delamo množice
serijski izdelkov, ki jih stranke lahko do-
bijo kjerkoli, naredimo tudi samo kos ali
dva po želji. S tem dosežemo tudi višjo
dodano vrednost. Veseli smo prav vsakega
posla,« je povedal Anton Cigan.

Podjetje raste in se razvija počasi, saj
sta oba direktorja zelo preudarna. Peter
Tibaut je ob tem poudaril: »Zavedamo
pa se, da moramo ohranяти poslovno
kondicijo in na nobenem področju ne
smemo zaspali, niti na področju tehnolo-
gije niti na področju inovacij in razvoja
novih izdelkov.«

Investicije v podjetju KIT Žižki v za-
dnjih treh letih so dosegle 2,5 milijona
evrov. V obrtni coni v Črenšovcih so za-
gnali linijo za suhoprašno barvanje in
posodobili strojni park, kar jim omogo-
ča izboljšanje obstoječih in razvoj novih
izdelkov ter še bolj kakovostne storitve.
Anton Cigan: »Z novo tehnologijo smo
dosegli veliko pozitivnih učinkov na oko-
lje, poleg tega pa je delo bolj učinkovito,
predvsem pa varnejše in bolj prijazno.«

Priznanje pripada vsem

Po prejemu priznanja obrtnik leta so
čestitke deževale od vseh. Uspela
so bili veseli njihovi poslovni partnerji,
prijatelji, še posebej pa zaposleni in oče
Štefan. »Prejetega priznanja si ne lastiva.
To je uspeh celega kolektiva in večletne-
ga trdega dela. Vesela pa sva, da je naš
trud opažen in tudi nagrajen,« sta pove-
dala Anton in Peter, ki vse svoje sodelavce,
20 jih je trenutno in še kakšen dijak

Zasluge za priznanje Obrtnik leta 2023 gredo celotni ekipi podjetja.

ali študent zraven, izredno cenita in se
zavedata, da so največji kapital podjetja.

Tudi družina ves čas v podjetju igra
pomembno vlogo, saj so prav vsi, posre-
dno ali neposredno, vpeti v poslovanje in
živijo s podjetjem. Prav vsem sta Anton
in Peter izjemno hvaležna za podporo in
pomoč, še posebej tistu in očetu Štefa-
nu, ki je postavil temelje podjetju, pre-
našal svoja znanja in izkušnje ter zaupal
v prihodnost.

Še naprej počasi

Seveda imajo v podjetju načrte in
ideje za razvoj podjetja. A, tako kot do-
slej, jih tudi v prihodnje nameravajo re-
alizirati počasi. »Sčasoma bo treba spet
posodobiti strojno opremo, dodatno
optimizirati proizvodnjo, razmisliti o
robotizaciji, uvajanju novih tehnologij,
večji prisotnosti na tujih trgih, čaka nas
pomlajevanje kadra ...,« je naštel Peter
Tibaut.

S kadrom zaenkrat nimajo težav. Da
jih tudi v prihodnje ne bi čutili, tesno so-
delujejo s srednjimi šolami ter dijakom

in študentom omogočajo opravljanje
prakse, svoje delo pa radi predstavijo
tudi osnovnošolcem.

Tudi v prihodnje v podjetju KIT Žižki
stavijo na zaupanje strank, ki jih vedno
znova prepričujejo s kakovostjo svojih
storitev in izdelkov, narejenih doma,
večinoma iz slovenskih materialov, pa
tudi na dobro sodelovanje z lokalnim
okoljem. Ker verjamejo, da se dobro z
dobrim vrača, se vključujejo v aktivnosti
lokalne skupnosti in podpirajo gasilska,
kulturna, športna in druga društva ter
sodelujejo pri izvedbi humanitarnih pro-
jektov.

Anton Cigan in Peter Tibaut se ob tej
priložnosti zahvaljujeta OOO Lendava za
prijavo na razpis in strokovni komisiji za
izbor, ki jima je namenila letošnje pri-
znanje obrtnik leta.

EVA MIHELIČ

Nabor izdelkov podjetja KIT Žižki je zelo pester,
kar jim zagotavlja določeno varnost, največ
pa izdelajo skladiščne opreme in regalov ter
garderobnih in arhivskih omaric.

ROBERT MEDLE, PODJETNIK LETA 2023

Do uspeha in vrhunskih rezultatov tudi z digitalizacijo in trajnostnimi rešitvami

Roletarstvo Medle, d. o. o., iz Novega mesta je družinsko podjetje s skoraj polstoletno zgodovino. Svojo pot je začelo kot majhna obrtna delavnica za servisiranje in montiranje rolet, se uspešno preoblikovalo v veliko proizvodno podjetje ter postalo dobavitelj žaluzij, rolet in stavbnega pohištva. Z zanesljivo rastjo in tehnološkim razvojem ter digitalizirano in trajnostno proizvodnjo uspešno posegajo po mednarodnih trgih, kamor izvozijo dobro polovico svojih izdelkov. Zavezani so k stalnim izboljšavam ter visoki odgovornosti do zaposlenih in kupcev ter narave in družbe.

Roletarstvo Medle, d. o. o., danes vodi direktor **Robert Medle**. Je predstavnik druge generacije družinskega podjetja, ki ga je leta 1976 kot servisno obrtno delavnico za montiranje rolet ustanovil njegov oče. Robert Medle se je v družinskem podjetju praktično rodil, odraščal v njem in bil ves čas vpet v njegovo delovanje.

Življenje, vpeto v podjetje

Starša **Marta** in **Alojz Medle** sta sinu podjetje predala zelo zgodaj. Direktor

Robert Medle, Podjetnik leta 2023, meni, da mu je uspelo, ker je okrog sebe zbral ekipo izvrstnih sodelavcev ter jih zavezal k odličnosti in trajnostnem razvoju.

Nova visokotehnološka proizvodna dvorana Roletarstva Medle.

je postal pri komaj 34 letih in vodil takrat že 70 zaposlenih, starša pa sta ves čas ostala njegova zvesta mentorja in vzornika. Po prevzemu je kmalu prišla gospodarska kriza, morali so se hitro prilagajati in tudi odpuščati, za mladega direktorja so bile to hude preizkušnje, a sta mu starša vedno stala ob strani.

Robert Medle je podjetje uporno razvijal naprej, oblikoval danes več kot 180-člansko ekipo visoko usposobljenih in motiviranih sodelavcev ter jih vse skupaj in vsakega posebej uspešno zavezal k stalnim izboljšavam ter visoki odgovornosti do kupcev ter narave in družbe.

Podjetje Roletarstvo Medle je danes

naš vodilni proizvajalec v panogi, sami ocenjujejo, da so največji tudi v širši regiji. Skoraj polovica njihove prodaje predstavlja neposredni izvoz, več kot 60 odstotkov njihovih izdelkov pa najde pot do tujih trgov.

Podjetje se ukvarja s proizvodnjo in montažo senčil, dekorativnih senčil in PVC stavbnega pohištva. S svojimi več kot 400 rednimi veleprodajnimi kupci, ki vključujejo tudi proizvajalce oken, se osredotočajo predvsem na stanovanjsko gradnjo in poslovne objekte.

Zavezani k stalnim izboljšavam

Robert Medle poudarja njihovo zavezanost k stalnim izboljšavam. Čeprav do končnih kupcev dostopajo redko in posredno, se trudijo, da ključne povratne informacije o kakovosti svojih izdelkov pridobivajo neposredno in ravno od njih. V podjetju neprestano spremljajo novosti na področju senčil in stavbnega pohištva in jih uvajajo v svoj proizvodni program. Veliko pozornosti namenjajo gradnji blagovne znamke, saj se zavedajo njene moči pri prodaji, nabavi in zaposlovanju.

Njihov cilj je ohraniti odličen položaj podjetja in ga v prihodnosti še izboljšati. Razvijajo svoje lastne izdelke, ki jih postavljajo v prednost pred konkurenco. Velika vlaganja v raziskave in razvoj so zanje ključna, s poudarkom na tehnoloških izboljšavah in digitalizaciji procesov pa se trudijo ostati najbolj opremljeno podjetje v panogi. Soočajo se tudi s tveganji, predvsem v nabavi surovin in iskanju ustreznega kadra, kljub temu pa verjamejo v prihodnost svojih produktov in storitev ter se hitro prilagajajo novim razmeram.

Trajnostni razvoj in varovanje okolja

V Roletarstvu Medle se ponašajo z ekološko ozaveščenostjo, imajo več sončnih elektrarn, za sanitarno in tehnološko vodo uporabljajo deževnico, uporabljajo energetske varčne tehnološke opreme, njihovi izdelki se po koncu življenjske dobe lahko popolnoma reciklirajo, kupcem pa jih dobavljajo v povratni embalaži. Proizvodne procese imajo viso-

V proizvodnem procesu stremijo k nenehnim izboljšavam.

ko domišljene in digitalizirane, zato ne proizvajajo veliko odpadkov, te pa tudi dosledno sortirajo in jih naprej prodajo kot surovino. S svojimi trajnostnimi praksami želijo zmanjšati okoljski odtis in spodbujati zdrav način življenja.

V podjetju se zavedajo visokega pomena in vrednosti kadrov, zato si prizadevajo za dobro klimo, izobraževanje in stimuliranje zaposlenih. Z nenehnim zaposlovanjem in povišanjem plač skrbijo za visoko dodano vrednost na zaposlenega, sodelavcem pa večinoma omogočajo enozmerno delo, kar tudi prispeva k prijaznemu delovnemu okolju.

Roletarstvo Medle je nenazadnje tudi družbeno odgovorno podjetje, ki podpira lokalno skupnost in spodbuja zdrav način življenja v okolju in med zaposlenimi, zato si s trajnostnimi praksami in družbeno odgovornostjo na vsakem koraku prizadevajo ostati vodilni tudi na tem področju.

Robert Medle čuti svoj laskavi naziv podjetnik leta 2023 kot priznanje celotnemu podjetju, meni, da mu je uspelo, ker je okrog sebe zbral ekipo izvrstnih sodelavcev ter jih zavezal k odličnosti in trajnostnem razvoju, stanovsko nagrado pa namenja tudi v poklon svojim staršem.

ANTON ŠIJANEC

Sodobno opremljen razstavno-prodajni salon v Novem mestu.

FRANKO BERGNACH, NAJSTAREJŠI OBRNIK LETA 2023

Bar Bernjak, legenda idrijske doline

Prizor, ki se ti odpre, ko v Spodnji Idriji prideš do Bara Bernjak, je svetopisemski. Na levi bar, v sredini strme stopnice, ki vodijo visoko do župnijske cerkve, na desni pa kapelica, ki oznanja začetek te neskončne poti. Ga ni, ki bara ne pozna. V njem so se vedno začenjali vsi krsti, poroke in pogrebi, se srečevale skupine prijateljev in kolegov, nanj pa imajo nadvse lepe spomine tudi številne generacije mladih, ki so tam vedno lahko našle svoj prostor za druženje. Bar Bernjak je postal legenda, vse ostalo pa je zgodovina.

Franko Bergnach, Bar Bernjak, d. o. o., iz Spodnje Idrije svoj gostinski poklic opravlja že skoraj polnih šest desetletij, od kar je konec leta 1965 odprl svoj lokal. Z njim je obudil družinsko tradicijo, ki jo je grobo prekinila druga svetovna vojna.

V domači hiši je namreč, še predno sta jo ob prelomu prejšnjega stoletja kupila njegova stara starša, delovala gostilna. S to tradicijo sta nadaljevali tudi njegova babica in mama. V hiši, stisnjeni med reko, cesto, hribom in dolgim stopniščem do cerkve, sta bili gostoljubnost in odprta vrata vedno prva odlika. Dru-

Rojstni list Bara Bernjak, dokument s katerim se je konec leta 1965 vse začelo, zgodba o gostoljubnosti in desetletjih pridnega dela pa je postala legenda idrijske doline.

Franko Bergnach, Najstarejši obrtnik leta 2023, še vedno ostaja aktiven gostinec in vodi svoj bar, obenem pa ceni stanovsko povezovanje, saj ve, kolikokrat se je lahko zanesel nanj.

gače je bilo edino nekaj časa po vojni, ko je v njihovih prostorih gostovala lokalna policijska postaja in celo manjši zapor.

Ko je Franko Bergnach odslužil domovini in se vrnil domov, se je odločil, da tedaj spet prazne prostore obnovi in v njih obudi družinsko tradicijo. Uspelo mu je in v veselje številnih prijateljev, znancev in sokrajanov je ponovno odprl novi lokal. Kmalu se mu je pridružila še žena **Jerneja Bergnach** in v lokalu skupaj delata še danes.

Bar je bil kot revolucija

Ker je Franko po svetu vedno hodil z odprtimi očmi, je vedel, da so predvsem v sosednji Italiji gostinci radi odpirali bare, ki so bili tudi njemu zelo všeč. Gostilna ga ni preveč zanimala, prihodnost je videl v baru in želel je imeti tudi svojega, a kaj, ko v tistih časih oblast pri nas barov ni dovolila, v lokalih je bila obvezna hrana, zato so s kolegi gostinci izumili okrepčevalnice, kjer je bilo hrane le za vzorec, a pravici je bilo s tem vseeno zadoščeno.

Legendarne Frankove klobase

Je pa slog okrepčevalnice v Bar Bernjak kaj kmalu prinesel vsem daleč naokrog še danes znano specialiteto. To so Frankove izvrstne klobase. Ko je v Idriji deloval še en sam mesar, se je ta takrat dostikrat odločil, da bo stvar lepo poenostavil in vse meso dostavil kar Franku, on pa je nato naredil svoje klobase in cela dolina je bila s tem več kot zadovoljna. Klobase so bile res dobre, postajale so slavne in kaj kmalu je bilo potrebno po meso hoditi že v Ljubljano.

Prvi disko klub v dolini

Poleg svatov in pogrebcev ter različnih družb kolegov so v bar po težkem delu prihajali tudi knapi. In ker je Franku prostora že primanjkovalo, se je z njimi dogovoril, da so mu v živo skalo za lokalom skopali velik prostor. Franko je nato prinesel še zrcalno kroglo in v tej novi sobi se je s tem rodil prvi disko klub v dolini. Generacije mladih, ki danes res da malo že sivijo, so ga seveda takoj vzele za svojega in še danes vsi vedo povedati, da so bila v Baru Bernjak vrata za mlade vedno na stečaj odprta, kako lepo so bili sprejeti, predvsem pa so se tam počutili varne in doma.

Aktiven tudi v stanovski organizaciji

Franko Bergnach se je ob delu v svojem baru ves čas zavedal tudi velikega pomena stanovskega povezovanja. Vsi, ki so takrat stopali po samostojni poti, so vse prevečkrat naleteli na številne ovire, zato je bil leta 1976 med pobudniki za ustanovitev združenja samostojnih obrtnikov v Idriji. Po ustanovitvi je bil tudi večkrat imenovan v izvršilni odbor, dolga leta pa je opravljal še dolžnosti predsednika sekcije gostincev svoje zbornice.

Še vedno ostaja aktiven gostinec, vodi svoj bar, kjer delata skupaj z ženo, ob tem pa ostaja ponosen član svoje stanovske organizacije, ki v svojem lokalu gostom poleg vseh ostalih trofej pokaže tudi vsa stanovska priznanja, ki jih je dobil.

Ko boste naslednjič v Spodnji Idriji, se oglasite, zagotovo vas bo vesel!

ANTON ŠIJANEC

Bar Bernjak je bil vedno začetek vseh krstov, porok in pogrebcev.

Franko in Jerneja Bergnach, kot sta v šestdesetih pogumno stopila na samostojno pot.

Številne generacije mladih iz idrijske doline se dobro spominjajo svojega prvega disko kluba, ki so ga za knapi skopali v živo skalo.

Bar je kot časovna kapsula, v njem je tudi edinstvena povsem mehanska glasbena skrinja s preloma prejšnjega stoletja, ki še danes deluje.

Mojstrice in mojstri 2023

Mizarski mojster:

- **Bojan Zorman**, Cerklje na Gorenjskem

Tesarski mojstri:

- **Anton Bučar**, Polšnik
- **David Matko**, Odranci
- **Darko Fidler**, Grobelno
- **Tilen Novak**, Škofljica
- **Jože Ilc**, Dolenja vas
- **Matej Jeklar**, Grahovo pri Cerknici
- **Andrej Levpušček**, Most na Soči
- **Rok Levpušček**, Most na Soči
- **Matic Česen**, Selca nad Škofjo Loko
- **Kristijan Geder**, Cankova
- **Jan Dolenec**, Medvode
- **Gregor Treven**, Rovte

Zidarski mojstri:

- **Mirko Križan**, Videm ob Ščavnici
- **Zlatko Pokeržnik**, Dravograd
- **Branko Bogar**, Lendava
- **Mirsad Kaltak**, Železniki
- **Tadej Smej**, Odranci
- **Peter Tkalec**, Odranci
- **Zvonko Filej**, Dramlje
- **Drago Lončar**, Kranj
- **Boštjan Tivadar**, Beltinci
- **Gregor Kastelic**, Dutovlje
- **Husein Dedić**, Ankaran
- **Damir Kapić**, Pobegi
- **Ermin Kauković**, Sodražica
- **Primož Bernik**, Škofja Loka
- **Luka Vasić**, Ljubljana

Mojster avtoelektrikar:

- **Miha Bošnjak**, Brezovica

Mojstri avtomehaniki:

- **Tomaž Lokar**, Ajdovščina
- **Klemen Jagrič**, Podsreda
- **Niko Ficko**, Ljutomer
- **Marsel Majcen**, Ljutomer

- **Jaka Štupar**, Cerklje na Gorenjskem

- **Tadej Pantar**, Ljubljana
- **Luka Babič**, Bistrica ob Dravi
- **Denis Zupančič**, Šentjanž
- **Mitja Smrke**, Mirna Peč
- **Boštjan Varšek**, Vrhnika
- **Matjaž Vilič**, Orehova vas
- **Branko Auguštin**, Zgornja Polskava

Mojstra preoblikovalca kovin:

- **Erik Grčar**, Domžale
- **Jure Hribar**, Nova vas pri Rakeku

Mojstri strojnih instalacij:

- **Stanko Majdič**, Ilirska Bistrica
- **Nenad Milaković**, Kranj
- **Matej Suša**, Ljubljana
- **Branko Petauer**, Ponikva
- **Gregor Golob**, Novo mesto
- **Matej Pečar**, Pernica
- **Slavko Plohl**, Velika Nedelja
- **Dragan Begić**, Kočevje
- **Marinko Mijatović**, Škofja Loka
- **Matej Zoroja**, Šempeter pri Gorici
- **Dejan Džabić**, Vrhnika
- **Branko Vesel**, Stari trg pri Ložu
- **David Studen**, Naklo
- **Simon Guzej**, Šmarje pri Jelšah
- **Ciril Marcen**, Prebold
- **Miha Čopar**, Šmartno pri Litiji
- **Tomaž Klemše**, Ajdovščina
- **Luka Brozovič**, Vinica
- **Dušan Črnilogar**, Ajdovščina
- **Roman Šušteršič**, Izlake
- **Sašo Krajnc**, Markovci
- **Jaka Voh**, Celje
- **Miha Albreht**, Žiri
- **Alen Plavčak**, Maribor
- **Simon Štrus**, Litija
- **Igor Plazar**, Spodnji Duplek
- **Martin Dolar**, Tabor
- **Kevin Abram**, Sežana

- **Klemen Belehar**, Kranj
- **Florjan Jelovčan**, Gorenja vas
- **Damjan Manes**, Šenčur

Slaščičarske mojstrice:

- **Mojca Brancelj**, Žužemberk
- **Jasmina Breg**, Spodnji Duplek
- **Anamari Horvat**, Voličina

Elektroinštalaterski mojstri:

- **Saša Čubrilo**, Črnomelj
- **Simon Velikonja**, Slap ob Idrijci
- **Janez Snedec**, Preddvor
- **Grega Homec**, Gorenja vas
- **Matej Primožič**, Gorenja vas
- **Nermin Tatlić**, Dol pri Hrastniku
- **Gašper Breznik**, Sežana
- **Miralem Botić**, Ljubljana
- **Sašo Borak**, Markovci
- **Samo Novak**, Fram
- **Rok Uršič**, Ljubljana Šentvid
- **Boštjan Gabrič**, Grosuplje
- **Gregor Bojc**, Dolenja vas pri Ribnici
- **Rok Merhar**, Dolenja vas pri Ribnici

Slikopleskarski mojstri:

- **Uroš Sreš**, Murska Sobota
- **Daniel Nedelko**, Turnišče
- **Jože Polčnik**, Nazarje

Mojstri kleparji-krovci:

- **Tomaž Doles**, Pivka
- **Aleš Debevc**, Žalec
- **Gorazd Abram**, Kostanjevica na Krki
- **Nejc Juvan**, Velenje
- **Boštjan Kraševac**, Cerknica
- **Martin Debevec**, Cerknica
- **Benjamin Štern**, Cerklje na Gorenjskem
- **Jure Kodrič**, Dobravlj
- **David Mahne**, Grahovo pri Cerknici
- **Aleksandra Šinko Kuhar**, Cankova

Mojstrice in mojstri 2023

Kamnoseški mojster:

- Zlatan Kudič, Ljubljana

Avtoličarska mojstra:

- Luka Šuštarich, Črnomelj
- Alen Pšajd, Šmarje pri Jelšah

Frizerske mojstrice in mojster:

- Natalija Gantar, Rovte
- Mateja Robič, Celje
- Maruška Derling, Žirovnica
- Suzana Jankovič, Ilirska Bistrica
- Katja Kunej Hercelj, Bistrica ob Sotli
- Patricija Novak, Limbuš
- Brigita Kerenčič, Radeče
- Nadica Jurečič, Ljubljana

- Katja Šemrov Dolenc, Logatec

- Gašper Karničar, Ljubljana

Kuharska mojstra:

- Jernej Rozman, Tržič
- Gregor Blatnik, Ribnica

Mojster strežbe:

- Dejan Kolerič, Žiri

Čebelarški mojstri:

- Uroš Kemper, Bovec
- Vasilij Škrli, Begunje pri Cerknici
- Aleš Orel, Domžale
- Dušan Skok, Radomlje

Mojster suhomontažne gradnje:

- Nejc Filipič, Gorenja vas

Mojster elektronik:

- Matic Jereb, Žiri

Spodbujamo
slovensko
gospodarstvo
z izvajanjem
finančnih in
zavarovalnih
storitev.

SID Banka

01 2007 480 info@sid.si www.sid.si

PRESEDNIŠKA KONFERENCA

Predsedniki zbornic iz regije Alpe Adria poudarili nujnost tesnejšega sodelovanja

Mreža zbornic Alpe Adria ima neskončne možnosti za sodelovanje in povezovanje na različnih področjih, so se na 12. predsedniški konferenci mreže zbornic Alpe Adria strinjali predstavniki zbornic iz Slovenije, Italije in Avstrije. Med ključnimi izzivi, ki so jih naslovili, so pomanjkanje kadra, migrantska problematika in infrastrukturni projekti. Letošnjo konferenco, ki se je odvila v Državnem svetu RS, sta gostili Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Da je regija Alpe Adria edinstvena regija v Evropi, je uvodoma poudaril predsednik OZS **Blaž Cvar**. »V trenutnih negotovih razmerah in oteženem poslovanju podjetij zaradi okrepljene inflacije, motenj v dobavah, sanacijskih ukrepov, dviga obrestnih mer, umirjanja gospodarske rasti, zagotavljanja energetske neodvisnosti ter vse večjega obremenjevanja gospodarstva je ključ krepitve odpornosti

gospodarstva zagotovo sodelovanje in povezovanje, tako nacionalno kot regijsko. Mreža zbornic Alpe Adria ima neskončne možnosti za sodelovanje in povezovanje na različnih področjih,« je dejal.

Predsednik GZS **Tibor Šimonka** je uvodoma dejal, da je videti, da mednarodno okolje danes ni naklonjeno sodelovanju. Že leta pravzaprav opazujemo, kako se države vse bolj zapirajo vase,

kako strah spodbuja protekcionizem in sili svet v deglobalizacijo. Prav zato je sodelovanje med zbornicami označil za tako dragoceno. »Naše regije so premajhne, da bi lahko vplivale na globalno dogajanje, lahko pa se naš glas močnejše sliši vsaj v Evropi oziroma znotraj EU, ki se prav tako sooča z izzivi glede enotnosti in sodelovanja.« Kot primere je navedel energetske krizo, ko države članice EU niso uspele najti skupnega imenovalca, na podlagi katerega bi lahko vzpostavili enoten energetski trg; pa tudi migracije, kjer EU ne najde skupnega jezika, pa čeprav je pomanjkanje kadrov ena najbolj perečih problematik v vseh državah članicah. »Namesto, da bi skupaj iskali rešitve, kako pojav migracij, ki je vedno bil in bo tudi v prihodnje prisoten, izkoristiti v prid evropski ekonomiji, se vsaka država zateka k svojim rešitvam, in kar je najhuje, zapiramo meje, ki so temelj notranjega trga,« je še dodal.

Predsednik Državnega sveta **Marko Lotrič** verjame, da sta povezovanje in sodelovanje ključ do uspeha in boljših pogojev za vse prebivalstvo. Odločno zastopanje interesov podjetij s strani zbornic vidi kot izredni pomen, pri čemer je medzbornična izmenjava izkušenj in znanj pot do še bolj kompetentnega sooblikovanja poslovnega okolja.

Direktor Gospodarske zbornice Koroška **Meinrad Höfferer** je predstavil rezul-

Predstavniki zbornic iz Slovenije, Italije in Avstrije, ki so sodelovali na konferenci.

tate strateške delavnice tehnične skupine in možnosti nadaljnega sodelovanja v okviru mreže Alpe Adria. Poudaril je, da gre pri zbornični mreži NAAN za najmočnejšo tovrstno mrežo na območju regije Alpe Adria.

V razpravi je predsednik OZS Blaž Cvar med ključnimi izzivi mreže izpostavil boljši pretok informacij, kar bi omogočilo lažje reševanje problemov, ki jih prinašajo krize in drugi problemi v gospodarstvu. Cvar je obenem poudaril, da je prav Slovenija ozko grlo na področju infrastrukture in pretočnosti v regiji. V luči poostrenih mejnih nadzorov med državami v regiji, kar je posledica migrantne krize, pa je dejal, da nikakor ne sme priti do omejevanja na mejah, saj slabša pretočnost predstavlja oviro tako za prevoznike kot za vsa podjetja, ki napotujejo delavce na čezmejno opravljanje storitev v sosednje države. Ob zaključku se je Cvar zavzel tudi za razširitev mreže na nacionalno hrvaško obrtno zbornico.

Tibor Šimonka, predsednika GZS, je predlagal, naj mreža zbornic zavzame jasno stališče, da reforma energetskega trga EU evropski industriji zagotovi zanesljiv in stroškovno konkurenčen vir energije. Po eni strani je potrebno regulirati migracije, a hkrati izkoristiti migrante z urejenim statusom, ki si želijo delati in biti družbi koristni. Zavzel se je za to, da zbornice v večji meri spodbujajo svoje člane k sodelovanju na področju raziskav in razvoja novih tehnologij za prehod v bolj trajnostne ekonomske modele.

Tudi v Avstriji se soočajo s pomanjkanjem kadra, je poudaril **Jürgen Mandl**, predsednik Gospodarske zbornice Koroška. V naslednjem letu bo po njegovih besedah nezasedenih 500 tisoč delovnih mest. »Potrebujemo priseljevanje, ampak mora biti to zaželeno in načrtovano. Evropa pa je precej razdeljena, kar zadeva migrantsko vprašanje,« je poudaril. Njegove besede je podkrepil tudi **Josef Herk**, predsednik Štajerske gospodarske zbornice, in dodal: »Pomembno je, da mlade motiviramo, da se izobrazijo. Mlade moramo navdušiti, da vstopijo na trg delovne sile. Dobro bi bilo, da bi v regiji okrepili zavest, da imamo skupno regijo, in da bi bil pretok delovne sile, mladih še boljši.«

Blaž Cvar, predsednik OZS, je v svojem nagovoru med drugim dejal, da ima mreža zbornic regije Alpe Adria neskončne možnosti za sodelovanje in povezovanje na različnih področjih.

Po besedah **Alessandra Tollona**, člana upravnega odbora Gospodarske zbornice Pordenone-Udine, je problem pomanjkanja kadrov prisoten tudi v Italiji, saj imajo mladi danes drugačen pogled na delo in življenje. **Gianluca Madriz**, član odbora Gospodarske zbornice Julijske krajine, pa se je strinjal, da se v mrežo Alpe Adria vključi tudi Hrvaško obrtno zbornico (HOK).

Predsedniške konference se je udeležila tudi **Maja Pak**, direktorica Slovenske turistične organizacije, ki je predstavila Slovenijo kot zeleno turistično destinacijo.

jo. Pri tem je izpostavila, da je naša država prva na svetu dobila naziv Zelena destinacija sveta.

13. predsedniška konferenca mreže zbornic Alpe Adria bo prihodnje leto v Celovcu.

MIRA ČREŠNAR

12. predsedniško konferenco mreže zbornic Alpe Adria, ki je bila v Državnem svetu RS, sta organizirali Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Uredite status reprezentativnih zbornic kot deležnikov podpornega okolja

Zbornice so pomemben deležnik pri pripravi in spremembah zakonodaje, se borijo za boljše predpise in lažje poslovanje podjetij, vendar izbrane ugodnosti koristijo vsi gospodarski subjekti, ne le člani zbornic. S strani države je zato nujna sistemska podpora zbornicam, da bodo lahko izvajale naloge in nudile pomoč podjetjem, so predstavniki GZS in OZS izpostavili na posvetu o organiziranosti podpornega okolja za MSP. Razprava je bila še kako aktualna, saj je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport konec preteklega tedna v javno obravnavo posredovalo predlog novele Zakona o podpornem okolju za podjetništvo. Posvet so organizirali Državni svet Republike Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije.

Predsednik Državnega sveta **Marko Lotrič** je v nagovoru poudaril, da ni nobenega dvoma, da so mala in srednje velika podjetja, ki so pogosto tudi družinska podjetja, hrbtenica slovenskega gospodarstva. Med vsemi podjetji v Sloveniji jih kar 99,8 odstotka spada v kategorijo malih in srednjih, skupno zaposlujejo skoraj 70 odstotkov ljudi in ustvarijo 65 odstotkov prihodkov vseh podjetij. »Ko je govora o spodbudah, najprej pomislimo na dostop do ustreznih finančnih sredstev za projekte podjetij – še posebej tistih v razvoju in v postopku prilagajanja digitalizirani družbi ter zasledovanja ciljev zelenega prehoda. Finančna sredstva, bodisi v okviru javnih razpisov za državna in evropska sredstva ali v okviru vavčerjev, so zelo pomembna in dobrodošla. Prav toliko, če ne še bolj pomembne, pa so spodbude, ki omogočajo dolgoročno vzdržnost poslovanja,« je dejal.

Da bi se morali pri zagotavljanju podpornega okolja zgledovati po razvitih evropskih državah, kot sta Nemčija in Avstrija, je izpostavil **Blaž Cvar**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. »Vse sosednje države in ključne evropske gospodarske partnerice imajo zbornično delovanje urejeno s sistemsko vlogo zbornic, vključno s financiranjem,« je poudaril Cvar in dodal, da je OZS z mrežo 62 območnih zbornic vsekakor tesno pove-

zana s terenom, z obrtniki in podjetniki. »Vemo, kakšne so njihove potrebe, vemo, kaj se dogaja v gospodarstvu, še preden to zabeleži statistika, in prav zato smo pomemben partner vsakokratni vladi. Žal pa v zadnjem obdobju nismo bili dovolj slišani in upoštevani ter vključeni v kreiranje zakonodaje, ki bi omogočala boljše poslovno okolje, kar bi posledično prineslo večjo konkurenčno prednost in napredek naših podjetij,« je še poudaril Cvar.

Slovenija trenutno za podjetja in naložbe ni prijazno poslovno okolje, je bila kritična generalna direktorica GZS **Vesna**

Nahtigal, ko je dejala, da »je državni politiki v zadnjih 15 letih spodletelo pri integraciji reprezentativnih gospodarskih zbornic kot nepogrešljivih deležnikov podpornega okolja za podjetništvo na eni in skladnega regionalnega razvoja na drugi strani. In to kljub večkrat ponujeni roki in konkretnim predlogom zbornic za izboljšanje zakonske ureditve v smeri vzpostavitve sistema partnerskega sodelovanja in delitve nalog med javnimi subjekti kot nosilci podpornega okolja na eni in zbornicami kot reprezentanti uporabnikov na drugi strani. Vsakokratna politika obljublja ureditev

tega področja, do realizacije pa ne pride.« Kot primer je navedla aktualni predlog novele ZPOP-1, ki je vnovič izpustil ureditev statusa reprezentativnih zbornic kot deležnikov podpornega okolja. Po njenih besedah je napočil čas, da država v ZPOP-1 uredi formalni status reprezentativnih zbornic.

Zbrane predstavnike zbornic je nagovoril tudi minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han**. »Moj namen je, da vas danes poslušam in skušamo najti neke rešitve, da bodo zbornice še bolj trdne in v pomoč vladi pri sprejemanju odločitev, kar bo zagotovilo bolj odporno gospodarstvo. Tudi obrtniki in podjetniki bodo morali spoznati, da ste potrebni. V meni imate sogovornika. Vsi želimo imeti dobro domovino, a brez dobrega gospodarstva ne bo šlo,« je med drugim dejal in pripomnil, da od zbornic tudi v prihodnje pričakuje kritičnost, a z realnim pogledom.

Aleš Pulko, državni svetnik, je poudaril, da je treba poiskati ustrežnejše financiranje podpornih organizacij. »Kot podjetnik se na tedenskem nivoju srečujem z dobavitelji in kupci iz tujih držav. Če pogledamo Avstrijo, lahko ugotovimo, da imajo podjetja tam boljšo podporo. Zbornice, Spirit in ministrstva bi morali to podporo organizirati tudi izven meja Slovenije. Zbornice tega iz naslova članarin prostovoljnih članov same ne morejo financirati,« je dodal Pulko.

Državni svetnik **Mitja Gorenšček**, sicer glavni izvršni direktor GZS, je izpostavil, da so zbornice v Sloveniji prepogosto preslišane, njihovi predlogi neupoštevani oz. prezrti, pa čeprav sodijo po sami definiciji nalog, ki jih izvajajo, v vitalni del podpornega okolja. Kot je pojasnil, obstaja vrsta specifičnih, edinstvenih nalog, ki so zapisane v samo DNK zbornic in jih ne more izvajati nobena od javnopravnih nosilcev podpornega okolja. »Iz tega razloga podpiramo prizadevanja reprezentativnih gospodarskih zbornic po ureditvi statusa in zakonski ureditvi njihovih aktivnosti, ki so v javnem interesu,« je še dodal.

Meinrad Höfferer, direktor Koroške gospodarske zbornice (WKK), je povzel ključne argumente, zakaj imajo v Avstriji obvezno članstvo. »V Avstriji imamo eno gospodarsko zbornico, ki zastopa največja

podjetja in tudi samozaposlene. Kdo bi zastopal podjetja, če ne bi bilo zbornice. Pomembno pa je tudi, da izenačimo interese malih in velikih podjetij. Vse te naloge, ki jih izvajamo, bi morala namesto nas opravljati država.« Dodal je, da imajo po celem svetu 100 podpornih točk – pisarn – z 800 sodelavci. Teh aktivnosti pa ne bi mogli izvajati brez obveznega članstva.

Uvodnim nagovorom je sledila okrogla miza, na kateri so svoja stališča glede podpornega okolja predstavili predstavniki MGTŠ ter zbornic iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije.

Blaž Cvar, predsednik OZS, je na okrogli mizi dejal, da sprejemamo zakonodajo, ki dodatno obremenjuje gospodarstvo: »Prava logika bi bila, da bi gospodarstvo razbremenili, sploh v luči nedavnih poplav in ohlajanja gospodarstva. Tudi naši kolegi iz tujine tega ne morejo razumeti.« Cvar je ob robu dejal, da bi bilo najbolj pravično imeti sistem, kjer bi vsak gospodarski subjekt prispeval neko nadomestilo za zastopanje.

Po besedah **Jürgena Mandla** (Koroška gospodarska zbornica) v Avstriji zbornice skrbijo za zastopanje interesov podjetij, izvajanje širokega nabora storitev ter izobraževanja za 93 poklicnih skupin. »Gospodarstvo ni vse, a brez gospodarstva ni ničesar, pravi stari pregovor,« je še dodal. Prepričan je v nujnost ohranitve zbornic.

Adolf Cvanciger (Hrvaška obrtna zbornica) je pojasnil, da so se na Hrvaškem glede zbornične ureditve zgledovali po Nemčiji in Avstriji. Vsaka resna država skrbi za dobro poslovanje svojega gospodarstva in verjame, da država nečesa, kar dobro funkcionira, ne bo spreminjala.

Marko Djinović (GZS) je naslovil srž problema financiranja tistih dejavnosti zbornic, ki so v javnem interesu. Po njegovem prepričanju predlog novele zakona o podpornem okolju »ureja stvari na pol, kar se tiče statusa reprezentativnih zbornic. Sicer ni vse slabo, so pa možne izboljšave.« Potrdil je, da lahko določene naloge izvajajo le zbornice. Vprašanje, ki se zastavlja, je, zakaj država določene naloge prenaša na zbornice. Odgovor vidi v tem, da »je to oportuno in optimalno z vidika izvajanja teh nalog ter je v interesu gospodarstva. Zbornice ne morejo biti

kreatorke in nosilke politik, to je naloga države, ki deluje od zgoraj navzdol. Zbornice pa prihajajo od spodaj navzgor in na sredini se moramo srečati,« je še dodal. Zato tudi Djinović zagovarja ustrezno dopolnitev zakona ter določitev sistemskega vira financiranja in nalog z jasnimi cilji in navodili, ki bi jih zbornice dobile od države.

Marko Rondič (Območna obrtno-podjetniška zbornica Ajdovščina) je dejal, da so tudi območne zbornice primorane iskati projekte in razpise, da lahko financirajo svojo osnovno dejavnost. »Ta del je narobe. Če hočemo gospodarstvo spraviti na višji nivo, bi morali imeti kadrovske in finančne okrepitve. Pri nas očitno drugače razumemo solidarnost. Le peščica jih plačuje za večino,« je poudaril Rondič, ki je pohvalil sodelovanje z občino.

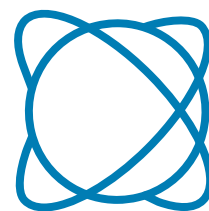
Jernej Salecl (MGTŠ) razume srž problemov, s katerimi se soočajo zbornice. Vse zbornice delajo v dobro svojih članov, zato ga žalosti, da število članov pada. Vprašal se je, zakaj v Sloveniji odkrivamo toplo vodo, če v okolici vidimo, kateri sistem deluje.

MIRA ČREŠNAR

Vstopite na nova tržišča

Skozi povezave v največji poslovni mreži podjetij v Evropi

Borza omogoča podjetjem brezplačen vpis ponudbe, objavo oglasa v tujini, iskanje med ponodbami in povpraševanji tujih podjetij ter povezovanje ustreznih ponudb in povpraševanj. Z več sto novih profilov podjetij dodanih vsak teden je borza ena največjih na svetu. V borzo so vključena MSP iz držav EU, centralne in vzhodne EU ter mediteranskih držav in deluje po standardiziranih postopkih, ki jih je postavila EU agencija za MSP (EASME).

www.ozs.si/een

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Poslovni svet pred vašimi vrati

Vabljeni na Kope

Tradicionalno Zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami bo v soboto, 27. januarja 2024, na Kopah.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v sodelovanju z območnimi zbornicami pripravlja dogodek, na katerem bo v ospredju seveda veleslalomski tekma, poskrbljeno pa bo tudi za zabavo, hrano in pijačo. Vabimo obrtnike in podjetnike z družinskimi člani ter njihove zaposlene, da se nam pridružijo in preživijo prijeten dan v naravi.

Več informacij o dogodku sledi v prihodnjih tednih, zato spremljajte e-novice OZS in objave na spletni strani sport.ozs.si.

E. M.

DUPOS, PETNAJST LET DELOVANJA

Iskreno novoletno voščilo

Pred nami je zadnja številka revije Obrtnik podjetnik v letu 2023 in spodobi se, da prostor tokrat namenimo voščilu za leto 2024.

Vsem bralkam in bralcem revije voščimo: najprej veliko osebnega zdravja in vsakršnega zadovoljstva na življenjski poti, ne le v naslednjem letu, temveč tudi sicer.

Posebej voščimo članom društva DUPOS s celotnega slovenskega prostora, kakor tudi Slovencem iz zamejstva. Predvsem želimo kar najbolj doživeti in sproščene upokojske dneve v družbi družin in seveda ob druženju s stano-vskimi kolegi.

Posebej voščimo in se tudi globoko zahvaljujemo vsem, ki so s svojim delom ali vplivom kakor koli pripomogli k delovanju in obstanku društva DUPOS, da so razumeli njegovo poslanstvo in gojili simpatijo do njegovega dela in ciljev njegovega razvoja.

Naj bo torej vsem novo leto 2024 predvsem mirno, uspešno in poslovno naklo-njeno. V krogu družine vsakega posame-znika, ki to bere, pa predvsem radostno!

JOŽE ELSERŠIČ V IMENU UO DUPOS

Mikrokrediti!

Najboljši krediti za samostojne podjetnike, mala in mikro podjetja.

- Subvencioniran Euribor - upošteva se le 37,5 % Euriborja
- Brez stroškov odobritve in vodenja
- Brezplačno zavarovanje - samo menice podjetja
- Hitra odobritev

www.phv.si

Sk(ad) skladov
COVID-19

S) Banka

PH Primorska
hranilnica

Zahvala pomoči kolegom prizadetih v poplavah

Avgustovske poplave so prizadele res veliko število ljudi, poleg njihovih domov in življenjsko potrebne infrastrukture so močno prizadele tudi številne obrtnike in podjetnike, ki so čez noč ostali brez svojih obratovalnic. Tudi tokrat se je takoj odzvala Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je prizadetim kar se le da hitro finančno pomagala, organizirala pa je tudi telefonsko zbiranje humanitarnih prispevkov za pomoč prizadetim kolegom v poplavah.

Dobro desetletje humanitarnega delovanja

Živimo in delamo na področju, kjer so elementarne nesreče dokaj pogoste, poleg tega pa nesreča tudi sama od sebe nikoli ne počiva, in ko se ta zgodi, je pomoč stanovskih kolegov nepogrešljiva. Ustanova je tako od svoje ustanovitve leta 2007 obrtnikom in podjetnikom pomagala ob poplavah, žledu, potresu in požarih, vseh prejemnikov pomoči pa je bilo do sedaj več kot 400.

Solidarnostna vez do prizadetih

Zahvala gre v prvi vrsti donatorjem, ki so do sedaj v sklad ustanove zbrali dobrih 450.000 evrov sredstev, ustanova pa jih je naprej namenila prizadetim stanovskim kolegom. Na tem mestu ne moremo tudi mimo območnih obrtno-podjetniških zborskih, s katerimi ustanova pri dodeljevanju pomoči največ sodeluje, te so v primeru nesreč prve na terenu in hkrati tudi najbolj vedo, kdo je potreben pomoči.

Pomoč ob avgustovskih poplavah

Katastrofalne poplave so avgusta prizadele tudi številne obrtnike in podjetnike. Ustanova je ob sodelovanju z območnimi zborskimi z najboljšimi prizadetimi področji takoj organizirala zbiranje humanitarnih prispevkov na posebnem, še vedno aktivnem računu in hkrati najbolj prizadetim takoj nakazala prva sredstva za odpravo posledic vodne ujme, v nadeju

ljevanju pa razdelila še sredstva, ki so se med tem zbirala na posebnem računu. Ob poplavah je tako pomagala več kot 160 stanovskim kolegom.

Obrtnik10 na 1919

Ustanova je zbiranje sredstev razširila tudi izven kroga obrtnikov in podjetnikov ter v ta namen organizirala posebno telefonsko številko 1919, kjer s sporočilom OBRTNIK10 lahko ustanovi še danes prispevate svojo pomoč.

Donirajte tudi v prihodnje

Ustanova za svoje poslanstvo potrebuje sredstva, ki jih lahko zbira le s prostovoljnimi donacijami. Zato vas vabimo, da tudi vi donirate prostovoljni prispevek, ki ga lahko v primeru pravne osebe uveljavite tudi za zmanjšanje davčne osnove.

Za donacije je pri Ustanovi za humanitarno pomoč obrtnikom, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana, odprt poseben bančni račun SI56 0201 3025 7684 878 z namenom: Humanitarna pomoč, CHAR, in sklicem: 00 20, kamor lahko nakažete svoje donacije, še lažje pa to naredite s pomočjo zgornje QR kode.

Solidarnostna pomoč med stanovskimi kolegi je nepogrešljiva, nikoli pa tudi ne veste, kdaj boste ravno vi tisti, ki je boste deležni.

ANTON ŠIJANEC

*Povezani
smo močnejši*

Srečanje partnerjev projekta na Cipru

Konec oktobra smo se v okviru projekta P5 – Innobroker, katerega glavna naloga je spodbujanje javnega naročanja inovacij in s tem povezovanje javnih naročnikov z inovativnimi podjetji, ponovno srečali s projektnimi partnerji, tokrat na mediteranski otoški državi Cipru.

Projekt želi najučinkoviteje povezati in pomagati podjetjem, da se približajo javnim naročnikom iz različnih sektorjev in jim predstavijo svoje rešitve, saj so inovacije ključ pri reševanju sodobnih družbenih izzivov. Med projektom je zato nastala platforma, ki povezuje javne naročnike s podjetji, ki nudijo inovativne rešitve in poslovni model, ki temelji na ekosistemu javnega naročanja inovacij, kjer je ravno P5 – Innobroker posrednik pri nabavi teh inovacij. Projekt tako podjetjem zagotavlja pomoč, podporo in storitve povezovanja.

Prvi dan srečanja s partnerji iz Grčije, Španije, Bosne in Hercegovine, Francije in Cipra je potekal v znamenju obveznega rednega sestanka, na katerem smo se seznanili s trenutnimi aktivnostmi projekta, nalogami, zaključki in naslednjimi koraki ter dogodki. Sestanek se je odvijal v glavnem mestu Nikoziji, edini prestolnici na svetu, ki je razdeljena na dva dela, saj se grški del prebivalstva loči od turškega. Nato smo se udeležili

vođenega ogleda festivala WIP (Work in Progress), organiziranega s strani Centra odličnosti CYENS, festivala umetnosti in tehnologije, kjer so bili prikazani različni pristopi, tehnike in načini razmišljanja z namenom spodbujanja zblizevanja umetnosti in tehnologije.

Naslednji dan smo se srečali s Fundacijo za raziskave in inovacije (RIF), s sedežem v Larnaci, tretjem največjem mestu na Cipru, ki predstavlja nacionalni organ, zadolžen za podporo in spodbujanje raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij na Cipru. Predstavili so svoje ukrepe, raziskovalni in inovacijski sistem Cipra ter ciprsko inovacijsko strategijo.

Sledil je študijski obisk na Ciprskem pomorskem inštitutu, centru odličnosti za raziskave, inovacije in tehnološki razvoj, ki se zanima za inovacije javnega naročanja in platformo, ki jo razvijamo v okviru projekta. Vizija Ciprskega pomorskega inštituta (CMMI) je spodbujati trajnostno modro rast z obravnavanjem potreb industrije in družbe znotraj spektra morskega in pomorskega sektorja. Prizadevajo si za trajnostno modro gospodarstvo, ki je ogljično nevtravno, zaščito in obnovo morskih in obalnih ekosistemov in biotsko raznovrstnost. Privabiti, razviti in zadržati želijo delovno silo modrega gospodarstva, preprečiti in odpraviti onesnaževanje svojih morij in voda ter vzpostaviti digitalni sistem znanja o svojem morju. Inštitut ima deset raziskovalnih in inovacijskih centrov, kjer je eden od njih KInEC, ki predstavlja organizacijo za prenos znanja in tehnologije pomorskega inštituta in ima osrednjo vlogo pri ustvarjanju rezultatov raziskav,

ki jih je mogoče komercializirati. Tesno sodeluje z enoto za poslovni razvoj pri odgovornem in učinkovitem razvoju poslovanja ter povezovanju z malimi in srednje velikimi podjetji v pomorstvu in pomorskem sektorju.

V okviru projekta so bili predstavljeni aktualni izzivi in praktične rešitve pri načrtovanju javnega naročanja inovativnih rešitev morebitnim potencialnimi naročnikom, ki imajo interes za izboljšanje javnih storitev na ključnih področjih in vidijo priložnost v inovativnih rešitvah in njihovi implementaciji.

JANA FRANETIČ

Slovenija plačuje digitalno

Slovenski trg je v zadnjih letih že doživel rast števila POS terminalov in s tem krepitve e-trgovine. Kljub razmeroma širokemu sprejemanju digitalnih plačil pri velikih trgovcih na drobno, pa je ta način poslovanja v segmentu manjših poslovnih subjektov še premalo razvit. Z direktorico Vise za Slovenijo Alenko Mejač Krassnig smo spregovorili o trendih na področju digitalnih načinov plačevanja in programu Slovenija plačuje digitalno, katerega partner je tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Vrniva se v obdobje pandemije covid-19, ko smo bili priča velikemu skoku na področju nakupovalnih navad potrošnikov in s tem množičnemu uvajanju digitalnih načinov plačevanja. Kako ste spremljali to obdobje?

»Pandemija je pospešila digitalno preobrazbo v vseh sektorjih, tudi v trgovini na drobno. Med pandemijo je bilo spletno nakupovanje edini način za poslovanje in preživetje, pri čemer so se prilagodila tudi podjetja ali podjetniki, ki so prej poslovali izključno fizično.

V zgolj nekaj mesecih je bil dosežen digitalni napredek, ki običajno traja več let. Navade potrošnikov in podjetij so se trajno digitalizirale.«

Kljub temu se večina nakupov v Sloveniji še vedno opravi z gotovino.

»Raziskava družbe Visa iz leta 2022 Digitalna plačila je pokazala, da je 37 % anketiranih Slovencev že bilo v situaciji, ko niso mogli plačati s plačilno kartico, ker na mestu nakupa ni bilo POS-terminala. Raziskava je hkrati potrdila, da so slovenski potrošniki pripravljeni na nove načine plačevanja.

Izpostavila bi tudi našo najnovejšo raziskavo, ki jo je avgusta 2023 po naročilu družbe Visa izvedla družba Opinium na vzorcu 500 otrok, starih od 8 do 14 let. Podatki raziskave kažejo, da 12 % otrok,

predstavnikov slovenske generacije alfa, najraje plačuje s fizično kartico ali mobilno denarnico. Med 14-letniki je delež teh, ki najraje plačujejo s kartico ali mobilno denarnico, 56 %. Govorim o generacijah, ki vstopajo ali bodo vstopile v delovno in potrošniško silo v naslednjem desetletju in so zelo digitalizirane. Tu gre prepoznati zelo pomembno sporočilo trgovcem.«

Letos ste javnosti predstavili program Slovenija plačuje digitalno, s katerim želite spodbuditi napredek digitalne družbe v Sloveniji.

»Drži. Konec februarja letos smo skupaj s partnerji (Nova KBM, SKB Banka, NLB in Banka Intesa Sanpaolo ter Združenje bank Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Slovenska turistična organizacija) javnosti predstavili program Slovenija plačuje digitalno. Ta omogoča vsakemu podjetniku, mikro, malemu ali srednjemu podjetju, da za obdobje najmanj devetih mesecev brezplačno dobi POS terminal in tako preizkusi prednosti, ki jih sprejemanje digitalnih plačil lahko prinese pri poslovanju.

V Sloveniji v zadnjih letih beležimo znatno rast števila ponudnikov blaga in storitev, ki sprejemajo kartična plačila. Vendar je še vedno veliko možnosti za širitev. Glede na javno dostopne podatke ocenjujemo, da je v Sloveniji še vedno

približno 56.000 mikro, malih in srednje velikih podjetij ter samostojnih podjetnikov, ki bi jih lahko spodbudili k sprejemanju digitalnih plačil. Gre za izjemno število ponudnikov blaga in storitev, pri katerih potrošnik danes nima možnosti izbire načina plačila.

Uvedba digitalnih plačil v malih in srednje velikih podjetjih ima lahko številne pozitivne učinke na poslovanje – sprejemanje digitalnih plačil s kartico ali mobilnim telefonom lahko pozitivno vpliva na bilanco stanja: 45 % malih in srednje velikih podjetij je poročalo o povprečno 12-% povečanju prodaje, potem ko so začeli sprejemati digitalna plačila. Ob tem jih 57 % pravi, da kupci potrošijo več, če uporabljajo kartice.¹

Kupci pričakujejo priročno, enostavno in varno plačevanje ter cenijo inovativne aplikacije, ki so mogoče le zahvaljujoč plačilnemu omrežju. To pomeni, da morajo biti mala podjetja digitalno podprta in da morajo biti strankam sposobna zagotoviti enako brezhibno izkušnjo kot večja podjetja.«

Več o programu Slovenija plačuje digitalno najdete na spletni strani <https://www.visaeurope.si/placujte-z-visa/posebne-tehnologije/slovenija-placuje-digitalno.html>

EVA MIHELIČ

¹ <https://usa.visa.com/dam/VCOM/global/run-your-business/documents/digital-transformation-of-smbs.pdf>

Prodaja družinskega podjetja in izbor direktorja

V preteklih dveh člankih sem pisal tudi o tem, da v srednjih in večjih podjetjih vse bolj opažamo trend, da se določen delež podjetja dodeli ključnim zaposlenim. Tako razmišljanje ni značilno zgolj za podjetja z več kot 50 zaposlenimi. Vse bolj se pojavlja tudi v manjših družinskih podjetjih. Edini namen ustanoviteljev je, da se ključne zaposlene »priveže« na podjetje.

Slednje ni mišljeno v slabem smislu. Če lastnik oceni, da bi lahko kdo od najbolj pomembnih vodij zamenjal službo, mu je smiselno ponuditi določen delež podjetja. Sicer to ne deluje v vseh primerih. Prodajalci imajo običajno raje denarne nagrade. Zagotovo zadeva ne deluje, če podjetje ne izplačuje dobičkov. Zakaj bi bil zaposleni solastnik takega podjetja?

Zakonca nista imela primernega naslednika

Trgovsko podjetje sta zakonca ustanovila pred sedemindvajsetimi leti. V tem trenutku imajo 19 zaposlenih. Mož je že tri leta formalno upokojen. Gospa ima do upokojitve še dve leti. Hčerke in sina podjetje ne zanima. V preteklosti so imeli veliko pogovorov in poizkusov vključevanja naslednikov v podjetje. Na koncu sta se zakonca sprijaznila, da to ni pot njunih otrok. Kako naprej?

Prišla sta na idejo, da bi podjetje »podarila« ključnim zaposlenim. V resnici bi ga izbrani postopno odkupili po močno diskontirani ceni. Podjetje je vredno približno 3 milijone. Zakonca sta želela postopen odkup v naslednjih 12 letih. Postavila sta tudi razumno ceno za zaposlene, 1,2 milijona; vsako leto po 100 tisoč evrov. Zakaj ne bi podjetja prodala na trgu?

Enostavno nista želela, da bi njun več desetletni trud »pohopsala« neka

multinacionalka z idejo, da prevzame posel, zaposleni pa naj se ... Ja, to je družinsko podjetništvo! V prvi vrsti čut za skupnost, soljudi, zaposlene, svojo in družine zaposlenih. Družinska podjetja še posebej slovijo po svoji poslovni etiki in predanosti poslu.

Po drugi strani sta si močno zakomplicirala življenje. Mož je bil precej zadržan do ženine ideje. Ker je trmasto vztrajala, se je na koncu strinjal, da se zaposlene vpraša, kdo želi lastništvo podjetja. S tem z našega vidika ni nič na-

robe. Bilo pa je vse skupaj zelo nerodno predstavljeno. Gospa je vprašala kar vse zaposlene. Javilo se jih je 12 od 22.

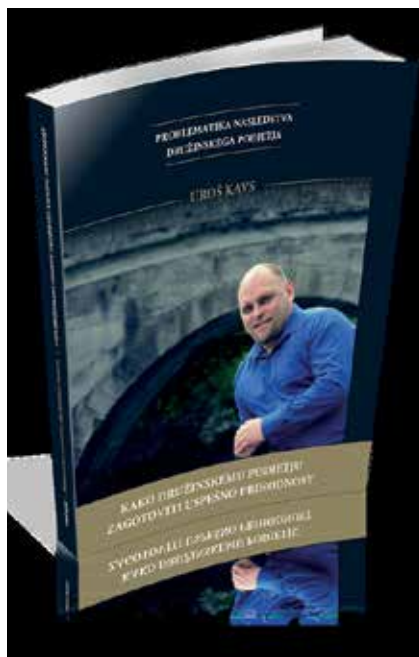
Gospa tega ni pričakovala. Ker jo je postalo strah, je začela iskati svetovalce, ki bi se s tem izzivom znali spopasti. Poklicala je veliko svetovalnih podjetij in povsod so se ustrašili tega izziva. Ko je že skoraj obupala, ji je njen poslovni partner, naša bivša stranka, pojasnil, kako smo v podjetju MoST razrešili njegov zapleten primer in našli tudi ustreznega direktorja.

Gospa je obupano poklicala naš klicni center. Vodja Leon ji je razložil naš način delovanja in se z njo dogovoril za brezplačni informativni sestanek. Ker je bila situacija precej akutna, smo bili že na tem uvodnem srečanju trije konzultanti. To je zelo redka praksa. Običajno sta na info sestanku večinoma dva svetovalca.

Pri vsakem primeru nato sledi še brezplačno strateško srečanje. Na sestanku pridobivamo predvsem informacije. Ker je gospa takoj sprejela naše ideje in način sodelovanja, smo strateško srečanje izvedli že čez tri dni. Kar tudi ni praksa. Strankam običajno pustimo najmanj 12 dni za razmislek.

Glede na pridobljene informacije vmes pripravimo:

- Predloge za razreševanje vsake specifične družinske situacije posebej.
- Način poteka srečanj in celosten koncept svetovanja – razreševanje.

– Konkretno ponudbo, ki zajema vse rešitve za dosego vseh ciljev.

Kaj smo se dogovorili?

1. Najprej smo z vsakim kandidatom/-tko izvedli intervju. Cilj je bil izvedeti njihov razlog, da bi želeli postali solastniki podjetja.

2. Vsak/-a je dobil/-a nalogo, da nam pošlje obsežen zapis, kaj zanj/-o pomeni lastništvo.

3. Dobili smo 9 nalog, saj so se trije kandidati umaknili že po prvih intervjujih.

4. Z ostalimi smo opravili nov krog razgovorov. Pred začetkom smo celotni skupini pojasnili vse oblikacije, ki jih pri naša solastništvo.

5. Štiri dni po teh razgovorih nas je gospa obvestila, da sta dva od teh kandidatov dala odpoved. Nič presenetljivega. Na to smo jo opozorili že na informativnem srečanju.

Pričakovali smo še kakšno odpoved zaposlitve. Dve sta se zgodili že naslednji teden. Ena je bila kandidatka, ki se je umaknila po prvih intervjujih. Ena njena tesna kolegica, ki ni želela lastništva. Naslednji teden nas je gospa obupano obvestila, da je dal odpoved še kandidat, ki je bil za podjetje ključen in je nanj najbolj resno računala.

Nič presenetljivega za nas. Pravzaprav zelo pričakovano, glede na njegov ego in nepotrpežljivost. Gospa je začela paničariti. Želela je tretji krog razgovorov. Pojasnili smo ji, da imamo vse pod nadzorom. Začel se je dogajati proces, ki ga je sprožila s svojim slabim načrtovanjem prenosa in naivno komunikacijo.

Na tem mestu imam premalo prostora, da bi opisal celoten proces in kako se tem stvarjem streže. Naši svetovalci so usposobljeni, da stranke berejo kot odprto knjigo. Govorica telesa ne laže, zato smo točno vedeli, kaj vsak posameznik razmišlja. Mogoče se sliši nekoliko samovšečno, a po 12 letih prakse in vseh bogatih izkušnjah se pač spoznamo na svoje delo.

Kaj je še sledilo:

6. Najprej smo nekaj srečanj izvedli z gospo. Vsako drugo se je pridružil mož. Ker pred tem ni bilo časa, smo pripravili

celotno strategijo prenosa podjetja. V drugih primerih se najprej lotimo tega dela, saj je to edino logično. Najprej načrt, potem izvedba.

7. Dogovorili smo se, da ne bomo hoteli. Naredili smo tri zelo realne scenarije. Gospa se je strinjala, da prenos izvedemo po fazah. Glede na cilje zakoncev smo v vseh treh scenarijih predvideli, da najprej izberemo primerne direktorja.

Zahtevna naloga! Tudi za nas, ki imamo z izborom primerne vodstvene kadra bogate izkušnje. Zakaj? Ker tokrat nismo vedeli, kaj točno naj zasledujemo pri ključni postavki **ujemanje z lastniki**. To je pri izboru najbolj pomembno. Zakaj? Ker nismo vedeli, kdo bo lastnik. Vodje vedno izbiramo za obdobje najmanj 7 let. Nikoli manj.

Z našo unikatno metodo preverjanja kandidatov vedno lahko ocenimo, kdo bo za podjetje najprimernejši kandidat za določeno obdobje. To pomeni, da če je cilj lastnikov, da dobijo kandidata/tko za obdobje npr. 12–15 let, se zahvalimo tudi bolj primernim, ki bi bili v podjetju zgolj 7 let. Kako to vemo? Preko govorice telesa in skozi razgovor lahko to jasno razberemo.

Kje je bil torej izziv? Več lastnikov! Zakonca sta hotela v roku dveh let predati lastništvo. Po usklajevanju strategije smo prišli do sledečih ključnih iztočnic:

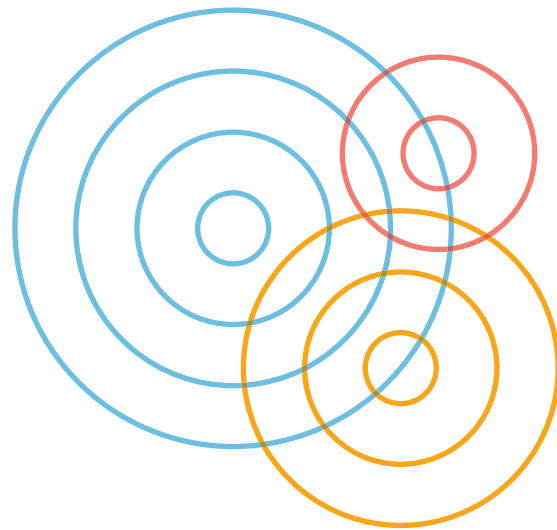
– Po vseh razgovorih so ostali še 3–4 resni kandidati za prejem lastništva.

– Glede na kontekst je del lastništva smiselno ponuditi tudi bodočemu direktorju.

– Preostali kandidati za solastnike niso (bili) sposobni uspešno nadaljevati poslovanja.

Zadnja ugotovitev je gospo kar »izstrelila s stola«. Kaj, kako, saj so odlični delavci. Ja, so, ampak biti lastnik podjetja je čisto nekaj drugega. Gospa je bila obupana. Mož olajšan. Končno ji je nekdo nalil čistega vina. Pojasnil nam je, da ji to skuša dopovedati že nekaj let.

V zadnjem času jo je veliko miril. Tudi sam je bil že na robu obupa. Ko je videl naš način dela, se je pomiril. Polnoma je zaupal našemu občutku za ljudi in situacije. Vedel je tudi, da bomo izbrali primerne direktorja.

Kaj in kako smo uredili:

1. Najprej smo se dogovorili, da bomo interno prenesli največ 20 % podjetja. Od tega bo največji delež dobil bodoči direktor. Njemu bo pripadalo 7–8 %.

2. Ostali 3–4 kandidati bodo dobili 2,5–3 % delež podjetja v enakih razmerjih.

3. Ostalih več kot 80 % delež bomo po prvotno predvideni diskontirani ceni prodali.

Slednja ideja sprva gospe niti malo ni bila všeč. Ko smo ji pojasnili, da bomo prodajo vodili mi, se je pomirila. Preko naših zvez in poznanstev bomo iskali kupca, ki bo nadaljeval vizijo zakoncev in ohranil duh družinskega podjetništva. Še več; njuno vizijo smo skozi srečanja še nadgradili in nastavili koncept prodaje izdelkov, ki je okolju in družbi še bolj prijazen.

Direktorja smo že izbrali. Pri tem smo morali biti **še posebej pazljivi**:

– Da je primeren za situacijo naslednjih dveh let, ko bo gospa nanj predajala znanje in svoje izkušnje. Zelo pomembno je, da se z njo in njenim karakterjem ujema.

– Da je primeren tudi za nadaljevanje, ko bo lastništvo prevzemal novi lastnik – vsaj še za obdobje 5–7 let.

Veliko lažje je najti kupca za podjetje, kjer je vodstvena struktura postavljena. Veste, koliko je vredno družinsko podjetje, kjer se umika/-jo lastnik/-i, ki so do tedaj vodili celoten posel? Manj kot osnovna sredstva, ker to nikogar ne zanima! Verjemite, velikokrat sem bil zraven na pogajanjih.

UROŠ KAVS, MOST INŠTITUT,
WWW.MOST-INSTITUT.COM

Ljudje smo socialna bitja tudi v organizaciji

Ljudje kot socialna bitja potrebujemo drug drugega. Brez drugih bi težko ali zelo omejeno zadovoljevali svoje potrebe. Od ljudi dobimo hrano in druge izdelke v trgovini, oblačila, ki jih kupujemo v trgovinah ali na internetu, in blago nam dostavijo ljudje. Od ljudi dobimo dotike, nežnosti in objeme. Od ljudi dobimo pohvale, potrditve, smernice, mnenja, ne nazadnje tudi navodila. Skratka, brez drugih ljudi ne bi preživeli, ne fizično in ne psihološko. Na prvi pogled se nam zdi, da smo zatorej zelo egoistična in sebična bitja, vendar s tem ni nič narobe, ker tudi drugi ljudje potrebujejo nas, da zadovoljimo njihove potrebe. In odnosi so sobivanje drug z drugim s ključnim delom odnosov, ki je komunikacija.

Dobri in slabi odnosi

Ločimo dobre in slabe odnose in verjetno bi se strinjali, da si nas večina želi dobre odnose. V pomanjkanju dobrih odnosov pa se žal zadovoljimo tudi s slabimi. Psihološke gledano je lažje, čeprav nesmiselno, biti v slabih odnosih, kot biti brez odnosov. Primere slabih odnosov najdemo v partnerskih odnosih, kjer še vedno obstaja nasilje med partnerji, v nefunkcionalnih družinah, kjer so otroci še vedno žrtev takšnih ali drugačnih zlorab. Slabi odnosi so tudi v primerih medvrstniškega nasilja in tudi organizacije niso izjeme.

Iz logične in razumske perspektive je težko razumeti, da ljudje mesece in leta ostajajo v podjetjih, kjer zamujajo s plačami, kjer so dolžni delavcem, kjer ne plačujejo prispevkov, kjer se izvaja mobing in podobno. Vendar naša psihologija velikokrat premaga razum in razlaga ostajanja v slabih odnosih je posledica navajenosti, adaptacije, nezmožnosti reševanja in kruto, a resnično, ker je to edini način, ki ga ljudje poznajo. Če so slabi odnosi edina izkušnja posameznika, ki lahko izvira že iz primarne družine in skozi različna obdobja v življenju, potem je to edini način, ki ga ta oseba pozna. In čeprav slabi, bodo takšni osebi slabi odnosi ... normalni. Ker ne ve, kako je

drugje, se kljub temu da je osebi težko, v slabih odnosih počuti ... varno.

Ker pa smo usmerjeni v rešitve, izboljšave, rezultat in učinkovitost, vsi iščemo in si želimo dobre odnose. Le v takšnem primeru bodo ljudje sprostili svoje kapacitete in vire usmerili proti rezultatu.

Odnosne potrebe

Pri razvoju organizacij in posameznikov si pomagamo z rahlo prilagojenim modelom odnosnih potreb, ki ga je razvil Richard Erskine (Integrativna psihoterapija). Obstajajo tudi drugi modeli, a se mi ravno ta zdi najprimernejši za organizacijsko okolje. Vključuje 8 potreb, ki se skupaj povezujejo v odnosne potrebe.

Varnost

O varnosti se v organizacijah zelo pogosto govori, a zelo pogosto ne vemo natančno, kaj to pomeni. V samo varnost sodijo stvari, ki so ljudem pomembne in zaradi katerih v prvi vrsti hodijo na delo. V to kategorijo lahko štejemo, da dobijo plačilo za svoje delo v takšni velikosti in obliki, kot je dogovorjeno v njihovi pogodbi. Zamiki pri plačilih, neredne plače, neplačani prispevki, napačni izračuni in popravki negativno vplivajo na varnost zaposlenih. Varnost pomeni tudi stabil-

nost njihovih služb, da vedo, kam pluje podjetje, in da so njihove službe varne, saj le tako lahko načrtujejo svoja zasebna življenja. Varnost se pogosto podira tudi v turbulentnih časih recesij, kriznega poslovanja in sprememb. Zlasti na letne zlahka pozabimo. Spremembe so do neke mere ves čas prisotne in celo zaželeno. Preveč sprememb ali nenehne spremembe pa povzročijo, da se zaposleni ne počutijo več varne. Drug del varnosti je odnosen in se nanaša na to, da niso grajani, šikanirani, kaznovani ali kako drugače negativno sprejeti v organizaciji. Pri tem nam lahko pomaga način oziroma kultura delovanja v organizaciji, ki opredeljuje, kaj je dovoljeno in kaj ne. Seveda pod pogojem, da ni le črka na papirju in se tudi v resnici izvaja na vseh ravneh v organizaciji.

Sprejetost

Ljudje se počutijo sprejete, ko se upoštevajo različnosti, ki krasijo vse ljudi. To pomeni, da smo sprejeti ne glede na spol, nacionalnost, veroizpoved, izobrazbo, znanje, izkušnje, funkcijo in tako naprej. Prav vsak izmed nas je različen in v organizaciji ravno kombinacija sprejemanja različnosti povzroči sprostitvev neizmernih potencialov. Primer rušenja sprejetosti so lahko razna pogojevanja,

praktično pa na primer mednacionalni konflikti v organizacijah, v katerih so zaposleni iz različnih okolij. Velik podarek bi morali dati že preprečevanju takšnih pojavov, ob pojavih le-teh pa zahtevati takojšnje ukrepanje.

Da vplivamo na druge ljudi

V ožji ali širši skupini je za dobre odnose pomembno tudi, da lahko izrazimo svoje misli, pohvale, tudi pripombe. Dober pokazatelj odnosov je nivo prispevanja idej zaposlenih. Če jih je veliko, potem ljudje lahko vplivajo, se počutijo sprejete in se hkrati počutijo tudi varne, da prispevajo. Takrat smo na dobri poti do dobrih odnosov. In seveda obratno. Če prispevanja ni, potem se preden pritisnete z zahtevami, da naj prispevajo, raje lotite gradnje dobrih odnosov.

Da drugi ljudje vplivajo na nas

Ljudje ne samo, da radi slišijo pohvalo za svoje delo, lastnost ali rezultat, brez le-tega niti ne vedo, ali gredo v pravo smer ali ne. Dajanje povratnih sporočil, kritik in usmeritev, predvsem pa pozitivnih potrditev je za doseganje rezultatov nujno. Na eni strani s tem hranimo človeške psihološke potrebe in na drugi dajemo smer, kam naj gredo. Čeprav se mogoče sliši čudno, a z vplivanjem damo informacijo: »Mar mi je zate. Opazim te. Vem, da si.«

Res je sicer tudi, da se nekateri ljudje upirajo vplivu, a ga vseeno nujno potrebujejo. Kako naj zaposleni usmerijo svoje znanje, izkušnje, trud in ostale vire v smeri cilja, če jim vodja ne da navodil? In navodila niso nič drugega kot vplivanje na osebo.

Da smo prepoznani s strani nam pomembne osebe

Najpogostejša pritožba zaposlenih na vseh nivojih je, da ne dobijo dovolj pohval. Velja tudi obratno, ker se tudi vodje pritožujejo, a bistveno manj. Vodje so se že vdali v usodo in sploh ne pričakujejo več, da bi jih zaposleni kdaj pohvalili. Podobna situacija je pri direktorjih in lastnikih. Res je, da je njihova dolžnost, tudi zakonska, da zagotavljajo plače, stabilnost, varnost in tako naprej.

Vsak, ki je bil kdaj v tej vlogi in to počel, ve, da to sploh ni lahko. In to početi leta, desetletja ... marsikateri izmed njih, vas, bi si zaslužil vsaj: »Hvala ti.«

A vsaka pohvala ni enaka. Ljudje si želimo slišati pohvalo, potrditev, dobiti prepoznanje od nam pomembnih oseb. Žena od moža (ne od tašče), mož od žene, otrok od (obeh) staršev, zaposleni od vodje in tako naprej. Da te za dobro opravljeno delo pohvalijo sodelavci, še zdaleč ni enako, kot da ti potrditev da tvoj vodja.

Da lahko delimo svoje izkušnje

Ta potreba spada v podobno kategorijo kot vplivanje na druge, le da je izkustveno naravnana. V odnosih se počutimo v redu, ko lahko delimo izkušnje iz svojih preteklih obdobjih. Kakšne izmed teh izkušenj so primerne, kakšne ne. To ne pomeni, da se moramo z izkušnjami tudi strinjati ali jih vse izvesti v praksi. Dovolj je, da osebo poslušamo in ji damo potrditev na izkušnjo. Verjamem, da ni prijetno poslušati osebe, ki je ves čas v preteklosti in opeva prejšnjo firmo ali prejšnjo vodjo. A v izrečenem je tudi veliko informacij za vodjo, kaj lahko spremeni, da bo odnosno bližje ljudem in ga bodo posledično bolj upoštevali.

Samouresničitev

Vsi ljudje ne pridejo v službo z namenom samouresničitve. Nič ni narobe s tem, da takšne osebe pridejo le delat. Ker morajo, ker razumejo, da hodijo v službo le zaradi denarja, ker niso imeli možnosti izobraževanja ali ker niso imeli prave motivacije. Svoje potenciale in želje bodo uresničili izven okolja vaše organizacije in omogočite jim, da se bodo pri vas dobro počutili.

Primer bi lahko bila ženska, ki ji največ v življenju pomenijo otroci in živi za svoje otroke. Takšna oseba bo najbolj srečna, če bo lahko pravočasno doma in ji bo ostalo dovolj energije, da se bo lahko posvetila svojemu poslanstvu. Ljudje smo si različni, v našem ozadju pa delujejo enake potrebe.

Organizacijsko gledano si velikokrat ljudje izbirajo izobraževanje, da bodo lahko opravljali poklice, ki jih veselijo.

Idealno bi bilo, da je vedno tako, ker bi bila motivacija ljudi s tem bistveno večja, vendar temu ni vedno tako. Idealno bi bilo, da bi že pri izbiri kandidatov izbrali take, ki imajo vsaj veselje do dela, ki naj bi ga opravljali pri vas. Če so navdušeni nad specifičnim delom, bodo z veseljem prihajali k vam, če bodo pa opravljali delo, ki je njihovo poslanstvo, bodo eni izmed tistih posameznikov, ki so ob delu tudi srečni.

Ljubezen – pripadnost

Ljubezen v kontekstu odnosnih potreb ni mišljena kot zaljubljenost, ampak je posledica zadovoljenih prejšnjih odnosnih potreb. V odnosih se počutimo ljubljeno in izražamo ljubezen takrat, ko so zadovoljene naše odnosne potrebe. Koristno in uporabno predvsem za naše zasebne odnose.

V organizacijskem okolju pa seveda ne iščemo ljubezni kot take, čeprav se kdaj zgodi tudi kaj takšnega, ampak govorimo o pripadnosti. Da, prav tista pripadnost, ki je ena izmed organizacijskih manier, ko se večina lastnikov in vodij sprašuje, kako naj bodo ljudje v organizaciji pripadni? Preprosto. Zadovoljite njihove odnosne potrebe in bo pripadnost posledica.

Prispevanje

V vsakem podjetju, s katerim sem sodeloval si, brez izjeme, želijo, da bi njihovi zaposleni dajali ideje, predloge in prispevali zamisli, ki jih imajo. Opažanja, znanja in izkušnje zaposlenih so res neusahljiv vir rešitev. Samo zamisel je relativno lahko vpeljati v prakso, težje pa jo je vzdrževati na tak način, da pride do koristnih informacij.

Pravilen pristop je, da pri idejah in vseh drugih prispevkih ljudi upoštevamo pravilo 3P, ki pomeni *permission*, *protection*, *potency*. V prevodu to pomeni, da ljudje potrebujejo **1. dovoljenje, da lahko prispevajo**. Pomeni, da o prispevanju odkrito govorimo in komuniciramo na druge načine, da jih spodbujamo, vprašamo in jih poslušamo. *Protection* pomeni **2. zaščita**. Ta del je najpomembnejši, ker ljudem da varnost. V praksi to zgleda to tako, da ne glede na vrsto in smiselnost njihovega prispevka nad tem ne vihomo

nosu, ne kritiziramo, dajemo v nič ali celo grajamo. Za vsak prispevek se zahvalimo in damo povratno informacijo o sprejemanju. Razumljivo je in globoko v sebi tudi tisti, ki prispevajo, vedo, da vsak predlog ne more zaživeti. Kar potrebujejo, je predvsem to, da je njihov prispevek prepoznan. Brez tega se ne bodo več počutili varno in bodo nehali prispevati. Zagotovo ste že slišali komentarje, kot so: »Zakaj bi še prispeval, saj se nikoli nič ne zgodi?« »Veliko idej sem že dal, pa nisem dobil zahvale.« Ideje, ki sem jih dal, so bile sprva zavržene, potem pa jih je predlagal moj vodja in mi ukradel idejo.« »Dal sem predlog, a so se mi smejali.« Šele takrat, ko se bodo ljudje počutili varne, **bodo 3. prispevali in uporabili svoje potenciale (potency)**.

3P model velja v organizacijah, v razredu pri pouku, med prijatelji, doma in v vseh odnosnih dinamikah. Ko enkrat razumemo mehanizem prispevanja ali neprispevanja, je izvedba preprosta. In splača se, ker imajo ljudje enormne potenciale, le izkoristiti jih morajo.

Naloge za bralce

1. Povabite zaposlene, da v nekem obdobju, npr. 3–6 mesecev, prispevajo ideje in predloge za izboljšave.

2. Opazujte odnose med zaposlenimi v skupini in prepoznajte, ali so odnosi v vaši skupini slabi ali dobri. Izdelajte si akcijski plan, kako boste s pomočjo upoštevanja odnosnih potreb izboljšali vzdušje v skupini.

3. Naredite kratko anketo med zaposlenimi in preverite, kako vaši zaposleni ocenjujejo odnose v vašem podjetju. Postavljajte specifična vprašanja, npr. »Ali se v našem podjetju počutite varne? Zakaj?«

Če želite, lahko razmišljanja naloge delite na naslov denis.hilcer@kadroom.si. Vesel bom vaših mnenj ter kakšnega vprašanja ali komentarja na 040 933 536.

DENIS HILČER,

POSLOVNI TRENER IN COACH

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
december 2023

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Vsebina decembrskega Svetovalca:

- ▶ Kaj nam prinaša novela Zakona o delovnih razmerjih
- ▶ Izplačilo dela plače za poslovno uspešnost
- ▶ Kako zakonito izvajam videonadzor (1. del)?
- ▶ Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2024?
- ▶ Novosti sprememb Zakona o tujcih (ZTuj-2H)
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Nina Ličar

svetovalka s področja delovnega prava
in prava socialne varnosti:

Kaj nam prinaša novela Zakona o delovnih razmerjih

Dušan Bavec

svetovalec s področja delovnega prava in
prava socialne varnosti:

Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2024?

Nina Ličar,
svetovalka s področja
delovnega prava in prava
socialne varnosti

Kaj nam prinaša novela Zakona o delovnih razmerjih

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1D) je bil po vetu Državnega sveta ponovno sprejet 7. 11. 2023 in je objavljen v Uradnem list št. 114 z dne 15. 11. 2023. Veljati je začel naslednji dan po objavi, to je **16. 11. 2023**.

Spremembe in dopolnitve ZDR-1D se nanašajo na:

- prenos Direktive (EU) 2019/1152 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v EU,
- prenos Direktive (EU) 2019/1158 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev,
- odpravo neskladij s pravom EU zaradi nepravilne implementacije (npr. Direktive (EU) 2003/88 o določenih vidikih organizacije delovnega časa – obdobje za prenos letnega dopusta – in Direktive (EU) 2014/67 o izvrševanju Direktive (EU) 96/71 o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev – subsidiarna odgovornost idr.),
- koalicijske in nekatere druge predloge,
- odpravo nejasnosti določb v praksi (predlogi MDDSZ in redakcijski predlogi).

I. Prenos Direktive (EU) 2019/1158 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev prinaša naslednje nove/spremenjene pravice delavcem:

1. oskrbovalski dopust,
2. možnost podaje predloga za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja,
3. podaja predloga za opravljanja dela na domu zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja in
4. podaja predloga za drugačno razporeditev delovnega časa zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja.

Oskrbovalski dopust

Delavec bo v skladu z novim 167.a členom ZDR-1 upravičen do **5 delovnih dni neplačanega oskrbovalskega dopusta** v posameznem koledarskem letu (obveznost plačila prispevkov ostane). Oskrba je potreba po znatnejši negi iz zdravstvenih razlogov družinskega člana ali osebe, s katero delavec živi v istem gospodinjstvu, kadar ni upravičen do odsotnosti z dela v skladu s predpisi o zdravstvenem zavarovanju. O odsotnosti mora delavec obvestiti delodajalca **pred njenim nastopom**, če to iz objektivnih razlogov ni mogoče, pa najkasneje **v 3 delovnih dneh po nastopu** odsotnosti. Pravico se uveljavlja z izjavo, v kateri se navede/priloži:

- razloge za upravičenost do odsotnosti (upravičenca do nege in razloge zanjo),
- dokazila, ki izkazujejo dejstva iz izjave – npr. zdravniško potrdilo, potrdilo CSD (dokazila lahko vsebujejo nujno potrebne osebne podatke upravičenca do nege).

Predlog za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

Nov 65.a člen določa možnost podaje predloga za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za krajši delovni čas zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, ki ga lahko podata:

- delavec, ki neguje otroka, starega do 8 let, in
- delavec, ki zagotavlja oskrbo.

Starši lahko bolj ugodne pravice uveljavljajo tudi po drugih zakonih (ZSDP-1).

Gre za **klasično pogodbo o zaposlitvi s krajšim delovnim časom** (kot po 65. členu ZDR-1) in ne za krajši delovni čas po posebnih predpisih – delavec pravice uveljavlja sorazmerno delovnemu času, za katerega je sklenil pogodbo o zaposlitvi, razen če zakon določa drugače. Delodajalec mora svojo odločitev o predlogu **pisno utemeljiti v 15 dneh**, delavec pa jo mora podati **30 dni pred predvidenim začetkom**. Delodajalec lahko predlog iz utemeljenih razlogov tudi obrazloženo zavrne, pisna utemeljitev pa se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec. Če je delavec pri delodajalcu že zaposlen za nedoločen čas in se sklene pogodba za krajši delovni čas za določen čas, v času opravljanja dela po pogodbi o zaposlitvi za določen čas **mirujejo** pravice, obveznosti in odgovornosti iz pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas.

Predlog za opravljanja dela na domu zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

Gre za spremembo 68. člena ZDR-1, takšen predlog je lahko delavec sicer podal že sedaj. Izrecno se določa le namen takšnega predloga (usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja) in obveznost po **pisni utemeljitvi delodajalca v 15 dneh**. Delodajalec lahko predlog iz utemeljenih razlogov tudi obrazloženo zavrne, pisna utemeljitev pa se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec.

Predlog za drugačno razporeditev delovnega časa zaradi potreb usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja

Gre za spremembo 148. člena ZDR-1. Takšen predlog je lahko delavec podal že sedaj z namenom usklajevanja družinskega in poklicnega življenja. Spreminja se torej le namen takšnega predloga (usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja – širše kot prej) in določitev roka, v katerem mora delodajalec **pisno utemeljiti svojo odločitev – 15 dni**. Delodajalec lahko predlog iz utemeljenih razlogov oz. zaradi potreb delovnega procesa tudi obrazloženo zavrne, pisna utemeljitev pa se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec.

II. Prenos Direktive (EU) 2019/1152 o preglednih in predvidljivih delovnih pogojih v EU prinaša naslednje nove/spremenjene pravice delavcem:

1. spremembe pri obveznih sestavinah pogodbe o zaposlitvi,
2. obveznost izročitve pisne pogodbe o zaposlitvi z zakonsko obveznimi sestavinami,
3. podaja predloga za spremembo pogodbe o zaposlitvi ali sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi zaradi izboljšanja zaposlitve ali pogojev dela,
4. sprememba vsebine obvestila agencijskemu delavcu (dodaja se navedbo uporabnika),
5. sprememba trajanja poskusnega dela v primeru sklenjene pogodbe o zaposlitvi za določen čas in
6. spremembe pri izobraževanju delavcev (čas izobraževanja se vštevja v delovni čas).

Spremembe pri obveznih sestavinah pogodbe o zaposlitvi
Spreminjata se 31. in 209. člena ZDR-1. V 31. členu, ki se uporablja za pogodbe o zaposlitvi, sklenjene po uveljavitvi zakona, se:

- spreminja 9. alineja, ki določa kot obvezno sestavino pogodbe o zaposlitvi: »določilo o drugih sestavinah plače delavca, plačilnem obdobju, plačilnem dnevu in o načinu izplačevanja plače«, in sicer tako, da se glasi: »**določilo o plačilu dodatkov** in drugih sestavinah plače delavca, plačilnem obdobju, plačilnem dnevu in o načinu izplačevanja plače«;
- doda nova, 12. alineja, ki kot obvezno sestavino pogodbe o zaposlitvi določa tudi: »**določilo o usposabljanju, ki ga zagotovi delodajalec**«.

Ohranja se možnost sklicevanja na zakone, KP oz. splošne akte pri obeh, zgoraj navedenih alinejah.

V 209. členu (PZ za opravljanje dela v tujini) se:

- spreminja 4. alineja, ki določa kot obvezno sestavino PZ za delo v tujini: »višina plače in valuta, v kateri se le-ta izplačuje«, in sicer tako, da se glasi: »**plačilo za delo, do katerega je delavec upravičen v skladu s predpisi države, v kateri se delo opravlja** in valuti, v kateri se plačilo za delo izplačuje«;
- doda nova, 9. alineja, ki kot obvezno sestavino PZ za delo v tujini določa tudi: »**povezavo na enotno uradno nacionalno spletno mesto**«. Gre za spletno mesto, ki so ga bile dolžne vzpostaviti države gostiteljice v skladu z Direktivo 2014/67/EU (npr. v Sloveniji je to [\[lavci.si/\]\(https://lavci.si/\)\). Za države EU priporočamo navedbo mesta \[https://europa.eu/youreurope/business/human-resources/posted-workers/posting-staff-abroad/index_sl.htm\]\(https://europa.eu/youreurope/business/human-resources/posted-workers/posting-staff-abroad/index_sl.htm\).](https://www.napotenide-

</div>
<div data-bbox=)

Predlog za spremembo pogodbe o zaposlitvi ali sklenitev nove pogodbe o zaposlitvi zaradi izboljšanja zaposlitve ali pogojev dela

V 49. členu ZDR-1 se dodajajo novi 5., 6. in 7. odstavek. Delavec lahko poda takšen predlog zaradi izboljšanja zaposlitve oz. pogojev dela, in sicer **po poteku 6 mesecev od sklenitve PZ oziroma po poteku poskusnega dela** (če to traja dlje kot 6 mesecev). Delodajalec mora svojo odločitev o predlogu **pisno utemeljiti v 30 dneh** in lahko predlog iz utemeljenih razlogov tudi obrazloženo zavrne. Pisna utemeljitev se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec. V primeru naknadnega **enakega** predloga je pisna utemeljitev odločitve potrebna le, če je od predhodnega predloga poteklo najmanj 1 leto.

Trajanje poskusnega dela v primeru sklenitve pogodbe o zaposlitvi za določen čas

Spreminja se 2. odstavek 125. člena ZDR-1. Če se poskusno delo določi v pogodbi o zaposlitvi za določen čas, se mora poskusno delo določiti **sorazmerno trajanju te pogodbe in naravi dela** (usmeritve, kakšno naj bo sorazmerno trajanje, ni). Če se sklene **nova zaporedna pogodba o zaposlitvi za določen čas za isto delo, ta ne sme vključevati poskusnega dela**.

III. ZDR-1D prinaša tudi nove pravice žrtvam nasilja v družini:

1. posebno varstvo delavcev, žrtev nasilja v družini,
2. pravica do odsotnosti z dela,
3. prepoved nočnega in nadurnega dela ter neenakomerne inčasne prerazporeditve delovnega časa za delavce, ki so žrtve nasilja v družini, brez predhodnega pisnega soglasja in
4. možnost podaje predloga za opravljanje krajšega delovnega časa.

Posebno varstvo delavcev, žrtev nasilja v družini

Dodaja se nov 189.a člen ZDR-1, v skladu s katerim imajo žrtve nasilja v družini pravico do posebnega varstva v delovnem razmerju, dokazno breme je v primeru spora na strani delodajalca. Delodajalec mora delavcem, ki so žrtve nasilja v družini, omogočiti lažje usklajevanje poklicnih obveznosti in obveznosti, ki izhajajo iz urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja. Žrtev nasilja:

- je oseba, ki je **v zadnji dveh letih doživela eno od oblik nasilja v družini po ZPND** (Zakon o preprečevanju nasilja v družini),
- je nasilje **prijavila** na policijo ali CSD,
- **postopki** v zvezi z nasiljem in odpravljanjem posledic nasilja pa **še niso končani** (dokazovanje s potrdilom CSD o izdelani oceni o ogroženosti zaradi nasilja v družini, sodišča in drugih institucij).

Pravica do odsotnosti z dela delavcev, žrtev nasilja v družini

V skladu z novim 168.a člen ZDR-1 je delavec, žrtev nasilja v družini, upravičen **do pet delovnih dni plačane odsotnosti z dela v posameznem koledarskem letu** v primeru urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja v družini. O odsotnosti je potrebno **obvestiti** delodajalca najpozneje **tri delovne dni** pred nastopom odsotnosti in **priložiti**:

- potrdilo CSD o izdelani oceni o ogroženosti zaradi nasilja v družini,
- dokazilo o podani prijavi na policijo,
- dokazilo o urejanju zadev.

Varstvo v zvezi z delovnim časom

Nov 189.b člen ZDR-1 določa, da je potrebno **predhodno pisno soglasje delavca**, ki je žrtev nasilja v družini, za nadurno delo, nočno delo in neenakomerno razporeditev delovnega časa ali začasno prerazporeditev delovnega časa.

Možnost podaje predloga za opravljanje krajšega delovnega časa za žrtve nasilja v družini

Delavec, žrtev nasilja v družini, lahko v skladu z novim 67.a členom ZDR-1 iz razlogov usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja **predlaga sklenitev PZ za krajši delovni čas za obdobje** urejanja zaščite, pravnih in drugih postopkov ter odpravljanja posledic nasilja v družini. Delodajalec svojo odločitev **pisno utemelji** najkasneje **v 15 dneh** in lahko predlog iz utemeljenih razlogov tudi obrazloženo zavrne. Pisna utemeljitev se lahko pošlje tudi po elektronski poti na elektronski naslov delavca, ki ga zagotavlja in uporabo nalaga delodajalec. Delavec ima **pravico do plačila po dejanski** delovni obveznosti, druge pravice in obveznosti ima enako kot delavec, ki **dela polni delovni čas**, če z zakonom ni drugače določeno. Pravice iz socialnega zavarovanja pa mu pripadajo, kot če bi delal polni delovni čas le, če **posebni predpis** tako določa.

IV. ZDR-1D prinaša še druge spremembe, od katerih velja omeniti predvsem:

1. **spremembe pri pisnem opozorilu**,
2. **pravico do odklopa**,
3. **spremembe pri prenosu letnega dopusta** (v primeru odsotnosti delavca se obdobje za prenos letnega dopusta podaljšuje iz 12 na 15 mesecev, torej iz 31. 12. na 31. 3. naslednjega koledarskega leta),
4. **subsidiarno odgovornost za izplačilo plače v okviru gradbene dejavnosti** (odgovornost se nanaša na podizvajalske verige v primeru, da delodajalec, ki je podizvajalec, ne bo poravnal plač svojih delavcev, za kar bo subsidiarno odgovoren naročnik tega podizvajalca, torej izvajalec ali podizvajalec, ki je najel tega podizvajalca, ki ni izplačal plač delavcem, ki so opravljali določena gradbena dela),
5. **spremembe pri agencijskem delu** (gre za izenačitev višine nadomestila z delavci, ki so napoteni na čakanje iz poslovnih razlogov – 80 % osnove iz 7. odstavka 137. člena

ZDR-1) in

6. varstvo delavskih predstavnikov po novem (gre za zadržanje odpovedi v primeru sodnega varstva do končanja postopka na 1. stopnji, najdlje pa za 6 mesecev, prav tako se zvišuje denarno nadomestilo v primeru prepovedi opravljanja dela delavskemu predstavniku za čas zadržanja učinkovanja odpovedi na 80 % osnove iz 7. odstavka 137. člena ZDR-1) Uporaba nekaterih določb je **odložena na 12 mesecev po uveljavitvi**, in sicer:

1. varstvo delavskih predstavnikov in
2. sprejetje ukrepov pri pravici do odklopa.

Uporaba nekaterih določb **velja za razmerja, nastala/začeta po uveljavitvi zakona**, in sicer:

1. sprememba obveznih sestavin pogodbe o zaposlitvi (velja za pogodbe o zaposlitvi, ki so sklenjene po uveljavitvi zakona),
2. spremembe pri pisnem opozorilu in
3. subsidiarna odgovornost za izplačilo plače v okviru gradbene dejavnosti.

Spremembe pri pisnem opozorilu

Poleg skrajšanja časovnega obdobja veljavnosti pisnega opozorila iz enega leta **na šest mesecev** po zakonu oziroma iz dveh let **na 18 mesecev** v kolektivni pogodbi na ravni dejavnosti, se vpeljuje **možnost izjasnitve delavca** o pisnem opozorilu oz. nov postopek po izdaji pisnega opozorila. Delavec bo lahko **v treh delovnih dneh** po prejemu pisnega opozorila pisno zahteval, da mu delodajalec omogoči izjavo o očitanih kršitvah. Na podano zahtevo delavca bo moral delodajalec delavcu **v razumnem roku**, ki ne sme biti krajši od **treh delovnih dni** in ne daljši od **30 dni**, omogočiti izjasnitev, razen če obstajajo okoliščine, zaradi katerih bi bilo to od delodajalca neupravičeno pričakovati. V postopku zagovora bo lahko po pooblastilu delavca sodeloval sindikat, če delavec ni član sindikata, pa svet delavcev oziroma delavski zaupnik ali druga oseba, ki jo delavec pooblasti. **V osmih dneh po podani izjasnitvi** delavca bo delodajalec moral sprejeti odločitev o pisnem opozorilu, ki bo morala biti pisna, obrazložena in vročena delavcu. Postopki odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz krivdnega razloga, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo v skladu z dosedanjimi pravili.

Pravica do odklopa

Nov 142.a člen določa, da je delodajalec dolžan delavcem zagotavljati pravico do odklopa, tako da zagotovi, da **delavec v času izrabe pravice do počitka oz. v času upravičenih odsotnosti z dela** v skladu z zakonom, KP oz. splošnim aktom **ne bo na razpolago delodajalcu**. Delodajalec mora s tem namenom sprejeti **ustrezne ukrepe** (podrobnejših usmeritev zakon nima), in sicer **v roku enega leta** od uveljavitve tega zakona, torej do **16. 11. 2024**. O ukrepih je potrebno delavce obvestiti na pri delodajalcu običajen način (npr. na oglasnem mestu, z uporabo informacijske tehnologije). Ukrepi se določijo:

- s **kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti**,
- če niso določeni s KP na ravni dejavnosti, s kolektivno

pogodbo ožje ravni (**podjetniška KP**),

- če pri delodajalcu ni sindikata, mora delodajalec predlog ukrepov pred sprejetjem posredovati v **mnenje svetu delavcev oz. delavskemu zaupniku** (osem dni za mnenje, ki ga mora delodajalec obravnavati in se do njega opredeliti) oziroma
- če pri delodajalcu ni niti sveta delavcev niti delavskega zaupnika, mora delodajalec o vsebini ukrepov pred sprejetjem **obvestiti delavce na pri delodajalcu običajen način**.

Vse spremembe bomo podrobno predstavili na ponovitvi webinarja **Kaj nam prinašajo spremembe Zakona o delovnih razmerjih v četrtek, 21. 12. 2023**, zato vljudno vabljeni.

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Izplačilo dela plače za poslovno uspešnost

Poslovna uspešnost se delavcu lahko izplačuje mesečno, ob plači, če je tako dogovorjeno s kolektivno pogodbo ali pogodbo o zaposlitvi. Večina manjših delodajalcev pa delavcem del plače za poslovno uspešnost izplača letno, najpogosteje decembra, pri čemer izplačilo pogosto poimenuje tudi trinajsta plača, božičnica, nagrada ipd.

Zakon o dohodnini¹ v 12. točki 1. odstavka 44. člena določa, da se v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja ne všteva plačilo za poslovno uspešnost, izplačano v zvezi z delovnim razmerjem v denarju ali naravi največ dvakrat v koledarskem letu vsem upravičenim delavcem, če je pravica do izplačila za poslovno uspešnost določena v splošnem aktu delodajalca ali kolektivni pogodbi, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.

Na letni ravni se izplačilo dela plače za poslovno uspešnost ne všteva v letno davčno osnovo do višine 100 % povprečne letne plače zaposlenih v RS. Eventualno razliko med izplačanim in limitiranim neobdavčenim zneskom upošteva davčni organ

pri letni odmeri dohodnine.

Če se poslovna uspešnost izplača v višini, ki presega neobdavčen znesek, je potrebno od razlike obračunati dohodnino. Pri obračunu akontacije dohodnine se uporabi določba 5. odstavka 127. člena ZDoh-2, to je povprečna stopnja akontacije dohodnine od enomesečnega dohodka, pri čemer plačnik davka prejeti dohodek razdeli na toliko enakih delov, na kolikor mesecev se dohodek nanaša, in ne več kot 12 mesecev.

Izplačilo dela plače za poslovno uspešnost je podvrženo plačilu prispevkov za socialno varnost. Ti se obračunajo in plačajo od celotnega izplačila, davčno osnovo pa zmanjšuje samo tisti del prispevkov, ki se obračuna od dela dohodka, ki se všteva v davčno osnovo.

Delodajalec mora pred izplačilom poslovne uspešnosti sprejeti interni akt podjetja in v njem zapisati kriterije in merila, vezana na poslovno uspešnost podjetja, ter kriterije in merila za izplačilo dela plače za poslovno uspešnost delavcem. Izbirna kriterijev in meril je prepuščena delodajalcem, pri čemer morajo biti ti objektivni, dokazljivi, preverljivi, predvsem pa nediskriminatorni. Z internim aktom morajo biti seznanjeni vsi delavci vnaprej, pred izplačilom dohodka. Delodajalec lahko v internem aktu določi, da vsi delavci prejmejo enak (nominalni) znesek izplačila ali pa z izbiro ustreznih kriterijev in meril doseže različno višino izplačil dela plače za poslovno uspešnost. Primeroma dopustni kriteriji so vezani na višino osnovne plače, bruto plače, obdobje zaposlitve v koledarskem letu (sorazmernost). Kriterijev in meril ni dopustno vezati na delovno uspešnost delavca, osebne okoliščine, obstoj delovnega razmerja na določen dan v letu, razlog za prenehanje delovnega razmerja ipd.

Prav tako odsvetujemo uporabo kriterija prisotnosti na delu, vse dokler o vprašanju ne odloči Vrhovno sodišče RS. Zagovornik načela enakosti kljub sodbi delovnega in socialnega sodišča X Ips 781/2022 namreč še vedno izdaja mnenja, da je kriterij prisotnosti na delovnem mestu pri plačilu dela plače za poslovno uspešnost diskriminatoren.

Med upravičence do plačila za poslovno uspešnost lahko sodijo tudi poslovodje, če opravljajo delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi. Ker interventna zakonodaja pri nekaterih ukrepih prepoveduje izplačilo nagrad in dela plače za poslovno uspešnost poslovodjem oziroma v primeru izplačil narekuje zavezancu vračilo prejetih sredstev, je potrebna pri izplačilu dodatna previdnost.

¹ Zakon o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22).

**Tamara
Starič Petrovič,**
vodja Svetovalnega
centra

Kako zakonito izvajam videonadzor (1. del)?

Že po branju naslova tega prispevka se marsikdo lahko vpraša, zakaj sploh govorimo o zakonitosti videonadzora – saj je menda vsak upravičen nadzirati svoje premoženje in ima vso pravico do tega. To drži le do določene mere. Videonadzor poslovnih prostorov in drugih krajev, kjer se opravlja poslovna dejavnost, je seveda v mnogih primerih učinkovit ukrep, da se zavarujejo premoženje, zaposleni in obiskovalci. Pa vendarle je izvajanje videonadzora povezano med drugim tudi z obdelavo osebnih podatkov, zaradi česa zakonodaja določa precej natančne pogoje izvajanja videonadzora. Zato je pred uvedbo videonadzora zelo zaželeno, da se podjetja seznajajo z zahtevami in podrobnostmi še dovoljenega obsega izvajanja videonadzora, v izogib morebitnim postopkom pred pristojnimi organi oz. zahtevki posameznikov.

Splošno o videonadzoru

Videonadzor v določbah *Zakona o varstvu osebnih podatkov* (ZVOP-2)¹ oz. *Splošne uredbe o varstvu podatkov* (GDPR)² ni definiran. Informacijski pooblaščenec kot pristojni nadzorni organ za videonadzor, v najširšem smislu, šteje uporabo video kamer za sistematično snemanje, prenos in shranjevanje žive slike z ene lokacije na drugo, praviloma z namenom zagotavljanja varnosti. Prav tako se za videonadzor štejejo tudi rešitve, ki zajemajo zgolj prenos žive slike brez snemanja (t. i. »podaljšano oko«).³

Kot videonadzor pa ne štejejo nedelujoče kamere (t. i. »slepe« kamere), ki so zgolj nameščene za odvrčilne namene in zato do obdelave osebnih podatkov ne prihaja. V teh primerih tudi ni treba spoštovati zahteve GDPR in ZVOP-2, kot opisano v nadaljevanju. Vendar pa je postavitve takšnih kamer odsvetovana, saj gre za nepošten, zavajajoč, nesorazmeren in neprimeren ukrep.⁴ Pomembno je izpostaviti, da zapisano velja samo in zgolj v primeru sistemov, ki dejansko nimajo možnosti za snemanje. Če so nameščene kamere samo v okvari

ali pa izklopljene, se ne šteje, da gre za »slepe« kamere, zato je treba upoštevati vse napisano v nadaljevanju.

Pri izvajanju videonadzora lahko pride do posega v pravice in legitimna pričakovanja drugih oseb (predvsem osebnostne pravice in njihova pričakovanja po zasebnosti), hkrati pa se z izvajanjem videonadzora pod določenimi pogoji obdelujejo osebni podatki. Zato je tudi izvajanje videonadzora s kontinuiranim predvajanjem (*live-stream*) ali s snemanjem dogajanja podvrženo določenim zahtevam, ki jih v prvi vrsti urejata GDPR in ZVOP-2, dodatno pa še lahko v poštev pridejo nekateri drugi predpisi.⁵ Primarno so določbe o izvajanju videonadzora urejene v ZVOP-2, ki se uporablja, če drug zakon ne določa drugače.⁶

Obdelavo osebnih podatkov, do katere pride pri izvajanju videonadzora, je treba v prvi vrsti obravnavati kot katerokoli drugo obdelavo osebnih podatkov. Torej, treba je zagotoviti skladnost z zahtevami ZVOP-2 in GDPR, vključno s tem, da je treba za obdelavo osebnih podatkov imeti pravno podlago skladno s 6. členom GDPR.⁷

Priporočljivo je, da še preden se podjetja lotijo dejanske uvedbe videonadzora, premislijo, zakaj ga sploh uvajajo. Namreč, videonadzor je v mnogih primerih dopustno izvajati samo takrat, ko drugih možnosti za doseg ciljev (npr. varovanje ljudi in premoženja) ni oz. je uporaba drugih ukrepov nesorazmerno bolj obremenjujoča za podjetja. To še toliko bolj velja za videonadzor, ki se izvaja znotraj delovnih prostorov in drugih prostorih, kjer je možno takšne cilje doseči z milejšimi ukrepi (npr. z alarmnim sistemom, modernejšo ključavnico itn.). Zato argumenti tipa: »Nujno je zagotoviti varnost vstopa v delovne prostore pred vlomom«, ko pa na tem območju še nikoli ni bilo vloma oz. ko nimamo protivlomnih vrat/alarmnega sistema, bodo težko zadostili kriterijem po ZVOP-2. Prav tako ne zadošča, da so razlogi za uvedbo videonadzora zgolj naštet, morajo biti tudi obrazloženi.⁸

Ko se enkrat videonadzor začne izvajati, je nujno upoštevati, da so vpogled, uporaba ali posredovanje posnetkov videonadzornega sistema dopustni samo **za namene, ki so zakonito obstajali ali bili navedeni na obvestilu v času zajema posnetka.**⁹ Zato je še toliko bolj pomembno, da podjetja pred uvedbo videonadzora tehtno preučijo, zakaj sploh uvajajo videonadzor, saj se lahko v nasprotnem primeru pokaže, da videonadzor izvajajo nezakonito, zaradi česar utegnejo biti izpostavljeni še prekrškovni in odškodninski odgovornosti. Nepomembno ni niti dejstvo, da je snemanje zvoka dovoljeno le izjemoma, če je to posebej nujno potrebno, pri čemer je treba tudi opredeliti razloge za nujnost.¹⁰

Kje se lahko videonadzor uvede?

ZVOP-2 ureja izvajanje videonadzora na sledečih površinah oz. na naslednjih krajih:

- videonadzor **dostopa** v uradne službene oziroma poslovne prostore,
- videonadzor **znotraj** delovnih prostorov,
- videonadzor v prevoznih sredstvih, namenjenih **javnemu potniškemu prometu**,

• videonadzor na **javnih površinah**.

Izredno pomembno je upoštevati, da se videonadzor v nobenem primeru ne sme izvajati v garderobah¹¹ in drugih prostorih za preoblačenje (npr. kabine v trgovinah), v dvigalih, na straniščih in vseh drugih krajih, kjer posamezniki lahko utemeljeno pričakujemo višjo stopnjo zasebnosti (npr. hotelske sobe)¹². V teh prostorih se ne smejo nameščati niti »slepe« kamere.¹³

Za namene tega prispevka se bomo osredotočili predvsem na izvajanje videonadzora dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore in znotraj delovnih prostorov, ki bosta obdelana v naslednjem delu tega prispevka.

Katere dokumente je treba pripraviti?

Za uvedbo videonadzora je nujno, da pooblaščen oseba v podjetju (to je lahko zakoniti zastopnik – direktor ali drugi poslovodja ali druga oseba, ki je pooblaščen za tovrstna opravila, npr. vodja varovanja) o tem najprej sprejme **pisno odločitev**. V tej odločitvi morajo biti **obrazloženi razlogi za uvedbo videonadzora**, kot omenjeno v oddelku »Splošno o videonadzoru« zgoraj.¹⁴ Slednje je izredno pomembno, saj se bo zakonitost izvajanja videonadzora praviloma presojala glede na razloge za uvedbo le-tega.

Drugi kritičen dokument je **obvestilo o izvajanju videonadzora**, ki ga je potrebno objaviti. ZVOP-2 določa, da je treba obvestilo objaviti vidno in razločno na način, ki omogoča posamezniku, da (i) se seznani z izvajanjem videonadzora in (ii) da se lahko vstopu v nadzorovano območje odpove.¹⁵ Obvestilo mora obsegati naslednje informacije:

- i. **pisno ali nedvoumno grafično opisano dejstvo, da se izvaja videonadzor** (tudi povprečnemu posamezniku mora biti na prvi pogled jasno, da se na določenem območju izvaja videonadzor);
 - ii. **namene** obdelave, navedbo **upravitelja** videonadzornega sistema, kontaktne podatke (telefonsko številko ali naslov elektronske pošte ali spletni naslov) za potrebe uveljavljanja pravic posameznika s področja varstva osebnih podatkov;
 - iii. informacije o **posebnih vplivih obdelave**, zlasti nadaljnje obdelave (npr. če bi se ustvarjeni videoposnetki še naprej obdelovali ali posredovali);
 - iv. kontaktne podatke **pooblaščenih oseb** (telefonska številka ali e-naslov);
 - v. neobičajne nadaljnje obdelave, kot so prenos subjektom v tretje države, spremljanje dogajanja v živo, možnost zvočne intervencije v primeru spremljanja dogajanja v živo itn.
- Dodatno je treba (tako kot pri obdelavah vseh osebnih podatkov) posameznikom zagotoviti informacije iz prvega in drugega odstavka 13. člena GDPR.¹⁶

Zakon kot drugo opcijo omogoča objavo prej navedenih informacij (razen informacij pod i. in ii.), vključno z informacijami, ki jih je treba zagotoviti po GDPR, na spletni strani upravitelja. V tem primeru mora biti na obvestilu naveden spletni naslov, kjer so te informacije dostopne.¹⁷ V tem primeru, torej, mora obvestilo vsebovati zgolj:

- i. pisno ali nedvoumno grafično opisano dejstvo, da se izvaja videonadzor,
- ii. namene obdelave, navedbo upravitelja videonadzornega sistema, telefonsko številko ali elektronski naslov ali spletni naslov za potrebe uveljavljanja pravic posameznika s področja varstva osebnih podatkov in
- iii. spletni naslov, kjer so dostopne vse ostale zgoraj navedene informacije (URL naslov spletne strani, poleg tega pa lahko tudi QR kodo).

Zbirka posnetkov videonadzornega sistema, ki nastane z uporabo videonadzora, vsebuje (i) posnetek posameznika (slika), (ii) podatek o lokaciji, (iii) datum in čas posnetka ter (iv) zgolj izjemoma, če je to posebej nujno potrebno, tudi zvok.¹⁸

Zavarovanje in sledljivost

Tako kot to velja za obdelavo osebnih podatkov na splošno, je izredno pomembno, da podjetja zagotovijo varovanje videonadzornega sistema skladno s 24. in 32. členom GDPR. Navedeni določbi zavezuje upravitelja in obdelovalca podatkov, da:

- i. izvajata ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe, da zagotovita (kar lahko tudi dokažeta), da obdelava poteka v skladu z GDPR, ter da navedene ukrepe tudi posodabljata in prilagajata glede na konkretne okoliščine (npr. dostop do posnetkov videonadzornega sistema samo pooblaščenim osebam in samo, če je za to izkazana potreba, zaklepanje prostora, kjer se nahaja videonadzor itn.);
- ii. sprejemata ustrezne politike varstva podatkov, ko je to potrebno;
- iii. upoštevajoč najnovejši tehnološki razvoj in stroške izvajanja ter naravo, obseg, okoliščine in namene obdelave, pa tudi tveganja za pravice in svoboščine posameznikov, ki se razlikujejo po verjetnosti in resnosti, izvajata ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za zagotovitev ustrezne ravni varnosti podatkov glede na tveganje, vključno med drugim (i) s psevdonimizacijo in šifriranjem podatkov, (ii) z zmožnostjo zagotoviti stalno zaupnost, celovitost, dostopnost in odpornost sistemov in storitev za obdelavo, (iii) z zmožnostjo pravočasno povrniti razpoložljivost in dostop do osebnih podatkov v primeru fizičnega ali tehničnega incidenta in (iv) s postopkom rednega testiranja, ocenjevanja in vrednotenja učinkovitosti tehničnih in organizacijskih ukrepov za zagotavljanje varnostni obdelave. Med takšne ukrepe sodijo npr.: zaklepanje prostorov, kjer se hranijo posnetki, zasloni naj bodo obrnjeni tako, da jih vidijo samo pooblaščen osebe, evidentiranje dostopa do posnetkov, dostop do posnetkov naj gre čez programski vmesnik itn.¹⁹

Pri določanju ustreznih ukrepov morajo zavezanec še posebej upoštevati tveganja, ki jih pomeni obdelava, zlasti zaradi nenamernega ali nezakonitega uničenja, izgube, spremembe, nepooblaščenega razkritja ali dostopa do osebnih podatkov, ki so poslani, shranjeni ali kako drugače obdelani. Poleg varovanja morajo upravitelji videonadzornega sistema zagotoviti sledljivost obdelave, tako da za vsak vpogled ali

uporabo posnetkov obstaja možnost naknadnega ugotavljanja, kateri posnetki so bili obdelani, kdaj in kako so bili uporabljeni ali komu so bili posredovani, kdo je izvedel ta dejanja obdelave, kdaj in s kakšnim namenom ali na kateri pravni podlagi. Te podatke je treba hraniti v dnevniku obdelave²⁰ še dve leti po koncu leta, ko so nastali.²¹

¹ Uradni list RS, št. 163/2022, v nadaljevanju »ZVOP-2«.

² Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov), v nadaljevanju »GDPR«.

³ Smernice Informacijskega pooblaščenca glede izvajanja videonadzora (14. 4. 2023), str. 4 (https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice%20glede%20izvajanja%20videonadzora_ZVOP-2.pdf (dostop 23. 11. 2023), v nadaljevanju »Smernice«.

⁴ Smernice, str. 13.

⁵ Npr. Zakon o cestninjenju, Zakon o igrah na srečo, Zakon o zasebnem varovanju itn.

⁶ Prvi odst. 76. čl. ZVOP-2.

⁷ Skladno z načeloma zakonitosti obdelave je treba za vsako obdelavo osebnih podatkov zagotoviti pravno podlago. Možne pravne podlage so naštet v 6. čl. GDPR (i. privolitve posameznika, ii. pogodbeno razmerje, iii. izpolnitev zakonske obveznosti, iv. obdelava, ki je potrebna za zaščito življenjskih interesov posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, ali druge fizične osebe, v. opravljanje naloge v javnem interesu ali pri izvajanju javne oblasti, dodeljene upravljavcu ali vi. zaradi zakonitih interesov, za katere si prizadeva upravljavec ali tretja oseba).

⁸ Smernice, str. 8–9.

⁹ Enajsti odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹⁰ Sedmi odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹¹ Ta pojem se skladno z desetim odst. 76. čl. ZVOP-2 razlaga v smislu prostora, kjer se osebe preoblačijo, medtem ko je videonadzor v prostorih, kjer se samo odlagajo vrhnja oblačila, iz tega pojma izključen (glej Smernice glede izvajanja videonadzora, Informacijski pooblaščenec, 2023, dostopne na: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice%20glede%20izvajanja%20videonadzora_ZVOP-2.pdf, vpogled 17. 11. 2023, v nadaljevanju »Smernice«).

¹² Deseti odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹³ Smernice, str. 13.

¹⁴ Drugi odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹⁵ Tretji odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹⁶ Primer obrazca takega obvestila je objavljen na: <https://www.ip-rs.si/obrazci/varstvo-osebni-podatkov/> (dostop dne 23. 11. 2023).

¹⁷ Peti odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹⁸ Sedmi odst. 76. čl. ZVOP-2.

¹⁹ Več informacij o konkretnih ukrepih je dostopnih v Smernicah (zlasti str. 32).

²⁰ Primer dnevnika obdelave je na voljo tu: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/doc/obrazci/ZVOP/EVIDENCA_UPORABE_VIDEOONAD-ZORNEGA_SISTEMA.doc.

²¹ Dvanajsti odst. 76. čl. ZVOP-2. Več o dnevniku obdelave je dostopno v Smernicah, str. 32.

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Kako se bomo lahko upokojevali v letu 2024?

Pred poletnimi počitnicami so pristojni predstavniki ministrstva za delo socialnim partnerjem predstavili idejna izhodišča za pripravo novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-3. Ob tem so napovedali, da bomo socialni partnerji jeseni začeli intenzivna pogajanja, toda zaenkrat se napovedana pogajanja še niso začela. Zaradi zavez, danih evropskim inštitucijam v sklopu načrta za okrevanje in odpornost, bi moral biti novi zakon ZPIZ-3 sprejet do konca naslednjega leta, veljati pa naj bi začel leta 2025. Ali bo res tako, bo pokazal čas. Kadarkoli že se bo začelo s sprejemanjem novega zakona, pa si vsi resni deležniki (delodajalci, sindikati, zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ...), ki na tak ali drugačen način sodelujemo oz. bomo sodelovali pri sooblikovanju vsebine ZPIZ-3, želimo, da se do končnih rešitev pride premišljeno, skozi celovito razpravo strokovnjakov in inštitucij različnih vrst, še posebej pa velja prisluhniti socialnim partnerjem, med katerimi smo v sklopu delodajalskih vrst tudi predstavniki iz OZS, zastopniki obrtnikov in podjetnikov. Bolj ali manj enotnega mnenja smo tudi pri tem, da je pri morebitnem zaostrovanju upokojitvenih pogojev nujno določiti daljša prehodna obdobja, ki omogočajo milejše medletno zaostrovanje. Prav tako imamo podobno stališče glede tega, da mora med sprejetjem zakona in njegovo uveljavitvijo (t. i. vacatio legis) preteči vsaj pol leta oziroma raje še kak mesec več kot manj. Le na ta način se lahko tako zavarovanci kot tudi strokovne službe in ostali deležniki pravočasno in kakovostno pripravijo na spremembe. Nikakor si ne želimo, da se ponovi primer slabe prakse ob sprejemanju ZPIZ-2 v letu 2010, ki je bil sicer nato na referendumu razveljavljen, kot tudi ob sprejemanju sedaj veljavnega zakona ZPIZ-2 leta 2012, saj je bil v obeh omenjenih primerih zaradi časovne stiske zakon sprejet šele slab mesec pred začetkom uporabe.

Kot vedno proti koncu leta, so tudi letos pogosta vprašanja, ali naj se upokojim konec letošnjega ali na začetku naslednje-

ga leta. Za razliko od prejšnjih let je letos že kar nekaj časa prej moč z veliko verjetnostjo napovedati, da bo pokojnina višja, če se upokojitev zamakne v naslednje leto, o čemer pa seveda lahko razmišlja le tisti, ki bo imel izpolnjene pogoje za upokojitev že v letošnjem letu. Podrobneje si o tem lahko preberete v članku generalnega direktorja ZPIZ-a M. Papeža v reviji Vzajemnost na naslovu: <https://www.vzajemnost.si/clanek/188390/kdaj-je-ugodnejša-upokojitev-letos-ali-prihodnje-leto/>.

V primeru, da ima zavarovanec upokojitvene pogoje že izpolnjene in namerava odložiti polno upokojitev v naslednje leto, naj na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (v nadaljevanju ZPIZ) poda vlogo za del pokojnine v višini 40 %, pa četudi bi to bilo zgolj za nepolni mesec ali še manj. Več o tem postopku si lahko preberete v mojem članku v lanskem novembrskem Obrtniku podjetniku.

Pravica do upokojitve se, ob izpolnjevanju zahtevanih pogojev starosti in pokojninske dobe, prizna prvi naslednji dan po prenehanju zavarovanja. To pomeni, da za upokojitev po pravilih, ki bodo veljale v letu 2024 zadošča, če je zadnji dan delovnega razmerja ali pri s. p-ju zadnji dan opravljanja dejavnosti in s tem zavarovanja, nedelja 31. 12. 2023.

Za namene tega prispevka izpuščam pogoje za vdovsko in invalidsko upokojitev in se v nadaljevanju osredotočam na opis dveh najpogostejših vrst upokojitve, in sicer starostno in predčasno upokojitev, pri čemer kaže že uvodoma pojasniti, da bodo pogoji v letu 2024 zagotovo enaki, kot so letos.

1. STAROSTNA UPOKOJITEV

Za pridobitev pravice do starostne pokojnine mora zavarovanec kumulativno izpolnjevati dva pogoja, kar pomeni, da mora hkrati imeti zadostno starost in tudi zadostno pokojninsko dobo brez dokupa oz. v primeru upokojitve pri starosti 65 let zadostno zavarovalno dobo.

A) Pogoja za starostno upokojitev iz upokojitvene skupine z najnižjo starostjo in najdaljšo pokojninsko dobo, ki je sicer opredeljena v 4. odst. 27. člena ZPIZ-2, znašata tako za moške kot za ženske 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe brez dokupa, kar velja za tiste, ki si ne bodo mogli zniževati upokojitvene starosti za nobeno od osebnih okoliščin.

Kaj sodi v pokojninsko dobo brez dokupa?

V pokojninsko dobo brez dokupa sodi obdobje obvezne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (klasična delovna doba, opravljanje samostojne dejavnosti, lastništvo in poslovanje, poročniška, obdobje prejemanja denarnega nadomestila, obdobje opravljanja kmetijske dejavnosti – tudi prostovoljno kmečko zavarovanje), obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje do 31. 12. 2012, ko so bili prispevki dejansko plačani (to je posledica novele ZPIZ-2E iz leta 2017), na podlagi novele ZPIZ-2H

pa tudi kakršnakoli vrsta dokupa do konca leta 2012. Prav tako sodi v to kategorijo na podlagi novele ZPIZ-2K tudi obdobje prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje po 1. januarju 2013, če se je oseba prostovoljno vključila v obvezno zavarovanje pred 31. decembrom 2012, vendar zgolj do prve prekinitve zavarovanja in pod pogojem, da so bili za to obdobje plačani prispevki.

V to obdobje pa še vedno ne sodi nobena vrsta dokupa od 1. 1. 2013 dalje, kot tudi ne obdobje nove prostovoljne vključitve v obvezno zavarovanje od leta 2013 dalje, odkar velja novi zakon ZPIZ-2, brez nepretrgane kontinuitete iz obdobja pred 31. 12. 2012, pa tudi t. i. »posebna doba« ne. V posebno dobo štejejo obdobja, ki se v skladu s tem zakonom štejejo v pokojninsko dobo ne glede na plačilo prispevkov, ki pa brez zakonsko določene minimalne zavarovalne dobe ne daje pravice do pokojnine. V praksi je posebna doba poznana za primere, ko so po starem zakonu ZPIZ-1 lahko ženske uveljavljale pokojninsko dobo na račun skrbi za otroka v prvem letu njegove starosti, če v tem času niso bile vključene v obvezno zavarovanje.

Znižanje starostnega pogoja pri starostni upokojitvi

V primeru, da ima zavarovanec (M ali Ž) izpolnjen pogoj 40 let pokojninske dobe brez dokupa, nima pa še zahtevane starosti 60 let, lahko do določene mere **na svojo pobudo** uveljavlja znižanje zahtevane upokojitvene starosti, sklicujoč se pri tem na zakonsko določene osebne okoliščine, in sicer otroke, delo pred 18. letom starosti, služenje vojaškega roka. Ob tem je smiselno pojasniti, da si ženske lahko upokojitveno starost znižajo v večji meri kot moški, toda ne neomejeno, ampak največ le do spodnje meje, kot to dopušča zakon, oz. do meje, ko sta hkrati izpolnjena oba pogoja (starost in pokojninska doba). Dejstvo je, da morata biti za upokojitev hkrati izpolnjena oba pogoja, zato ni vedno možno upoštevati znižanj starosti v celoti, če zavarovanec nima dovolj pokojninske dobe brez dokupa. V primeru, da ima zavarovanec prej izpolnjen starostni pogoj, je kljub obstoju osebnih okoliščin brezpredmetno uveljavljati znižanje upokojitvene starosti, saj mora tako ali tako počakati do dneva, ko bo imel dopolnjene dovolj pokojninske dobe brez dokupa. Tudi zato se večkrat kakšen zavarovanec po nepotrebnem počuti prikrajšanega, češ, zakaj mi pri izračunu niso hoteli upoštevati npr. obdobja služenja vojaškega roka ali pa so ga le deloma, kot tudi, zakaj pri izračunu niso upoštevali vseh otrok. V primeru, da bi mu teoretično upoštevali v celoti, bi zavarovancu namreč manjkala zahtevana pokojninska doba in se seveda ne bi mogel upokojiti.

Osebne okoliščine, ki načeloma omogočajo znižanje upokojitvene starosti, ki pa jih ZPIZ ne prizna po uradni dolžnosti, ampak **jih mora uveljavljati zavarovanec sam**, so:

a) Na račun **otrok** je moč starostni pogoj 60 let znižati v obsegu 6 mesecev za enega otroka, 16 mesecev za dva, 26 za tri, 36 za štiri in 48 mesecev za 5 ali več otrok, toda pri ženskah največ do 56. leta, pri moških pa do 58. leta. Do takega

znižanja je primarno upravičena ženska, razen če je pravico do nadomestila iz naslova starševstva užival moški. To je torej kar precejšnja sprememba glede na ZPIZ-1, po katerem je bilo tovrstno zniževanje upokojitvene starosti v celoti prepuščeno dogovoru staršev.

V primeru, da ima zavarovanec 38 let pokojninske dobe brez dokupa, se na tej podlagi lahko starost znižuje tudi od 65. leta, vendar največ do starosti 61 let.

b) Na račun **vstopa v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti** se upokojitvena starost načeloma lahko zniža tako za ženske kot tudi za moške, in sicer do 58. leta za moške oz. do 57. leta za ženske.

c) Upokojitveno starost na račun **služenja vojaškega roka** lahko znižujejo **le moški** (ne pa tudi ženske, čeprav so »naša draga Lidija« in še nekatere tudi služile vojaški rok), in sicer za 2/3 dejanskega služenja. Znižuje se od 60. leta, vendar največ do 58. leta. To osebno okoliščino je možno uveljavljati tudi za znižanje od 65. leta, toda največ do 63. leta, toda šele takrat, ko zavarovanec dopolni 38 let pokojninske dobe brez dokupa.

V primeru, da je posameznik upravičen do **znižanja upokojitvene starosti po dveh ali treh okoliščinah**, obstajajo določene specifične omejitve, zaradi katerih olajšav ni možno preprosto kumulirati oz. seštevati! Če je moški upravičen do znižanja starostne meje 60 let po vseh treh okoliščinah, se mu starostna meja najprej zniža zaradi vstopa v obvezno

zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, tako znižana starost pa nato še zaradi otrok in zaradi obveznega služenja vojaškega roka, vendar največ do 58. leta. Če je ženska upravičena do znižanja starostne meje 60 let zaradi otrok in vstopa v obvezno zavarovanje pred dopolnjenim 18. letom starosti, se ji starostna meja najprej zniža zaradi otrok, tako znižana starost pa nato še po drugi podlagi (delo pred 18. letom), vendar največ do 57. leta starosti. Morda se bo kdo začudil ob branju prejšnjega stavka, toda zakon je v tem delu pač tako nekonsistenten, da na račun petih otrok omogoča teoretično znižanje do 56. leta, v primeru, da ima zavarovanka dva ali tri otroke in par let dela pred 18. letom, pa le do 57. leta.

B) V drugi skupini starostne upokojitve, opredeljeni v 1. odst. 27. člena ZPIZ-2, bo leta 2024 zavarovanec, tako moški kot ženska, lahko pridobil **pravico do starostne pokojnine pri starosti 65 let, če bo dopolnil najmanj 15 let zavarovalne dobe, in torej ne kakršnekoli pokojninske dobe**. V zavarovalno dobo se šteje obdobje, ko je bil zavarovanec obvezno ali prostovoljno vključen v obvezno zavarovanje, ter obdobja, za katera so bili plačani prispevki. Seveda je ob zgolj 15 letih zavarovalne dobe pokojnina precej nižja, kot če imaš dopolnjenih npr. 25, 35 ali pa 40 let.

Če povzamemo, kdor nima možnosti zniževanja upokojitvene starosti na račun osebnih okoliščin, se bo v letu 2024 lahko starostno upokojeval pod naslednjimi pogoji:

ŽENSKA		MOŠKI	
STAROST	POKOJNINSKA DOBA	STAROST	POKOJNINSKA DOBA
60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa	60 let	40 let pokojninske dobe brez dokupa
65 let	minimalno 15 let zavarovalne dobe	65 let	minimalno 15 let zavarovalne dobe

Kdor pa že ima 40 let dopolnjene pokojninske dobe brez dokupa, nima pa še starosti 60 let, si na podlagi osebnih okoliščin teoretično lahko zniža zahtevano upokojitveno starost 60 let do največ 58 let (moški), oziroma do največ 56 oz. 57 let (ženska). Tisti (M ali Ž), ki ima 38 let pokojninske dobe brez dokupa, si s pomočjo otrok lahko zniža starost 65 let do največ 61 let, na račun služenja v JLA (le M) pa do starosti 63 let, medtem ko vstop v zavarovanje pred 18. letom za te zavarovance ne predstavlja tozadevno relevantne okoliščine. Zavarovanec, ki ima zgolj npr. 14 let zavarovalne dobe, ni upravičen do nikakršne pokojnine, in vsaj moje osebno mnenje je takšno, da bi kazalo ob naslednjem obsežnejšem prenavljanju pokojninskega zakona v ZPIZ-3, odpreti tudi to problematiko. Za zagotavljanje vsaj minimalne socialne varnosti je pomemben tudi podatek, da pri starosti 65 let ni možno več prejemati ali uveljavljati denarnega nadomestila na zavodu za zaposlovanje.

Velika prednost izpolnjevanja upokojitvenih pogojev za starostno upokojitev ene ali druge upokojitvene skupine je tudi v tem, da zavarovanec ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju (to pomeni plačevanje polnih prispev-

kov) lahko nadaljnja tri leta uveljavlja **del pokojnine v višini 40 %**. Če bo ostal v polnem zavarovanju še tudi po preteku treh let, pa bo upravičen do dela pokojnine v višini 20 %. Tisti zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za starostno upokojitev iz prve zgornje upokojitvene skupine (60 + 40), pa je ob odlogu upokojitve in ostajanju v polnem zavarovanju upravičen za nadaljnja tri leta tudi do **ugodnejšega vrednotenja pokojninske dobe**, in sicer v višini 1,5 % za 6 mesecev oz. 3 % za eno leto, kar je občutno bolje, kot se sicer vrednoti posamezno običajno leto pokojninske dobe. Od leta 2023, ko se je končalo prehodno obdobje iz novele ZPIZ-2G, ki je bila sprejeta leta 2019, veljati pa je začela leta 2020, je eno leto siceršnje pokojninske dobe ovrednoteno z 1,36 % pokojninske osnove. Tako ena kot druga ugodnost velja tudi v primeru polne reaktivacije upokojenca, toda le v skupnem obsegu tri leta, upoštevajoč pri tem tudi obdobje že morebitnega uveljavljanja bonusov pred upokojitvijo.

2. PREDČASNA UPOKOJITEV:

Za pridobitev pravice do predčasne pokojnine poleg zahtevane starosti 60 let zadostuje 40 let **kakršnekoli pokojninske**

dobe, torej se zahtevanih 40 let lahko skombinira tudi z dokupljeno dobo ali z dobo iz naslova prostovoljnega zavarovanja, pridobljeno od leta 2013 dalje.

Negativni vidiki predčasne upokojitve

Zavarovanec, ki izpolnjuje navedena pogoja za predčasno upokojitev, si **upokojitvene starosti 60 let ne more zniževati**, kljub temu da ima npr. otroke, odslužen vojaški rok ali pa je bil vključen v obvezno zavarovanje pred 18. letom starosti. To pomeni, da se tak zavarovanec **pod starostjo 60 let nikakor ne more upokojiti**. Zaradi navedenega se marsikateri zavarovanec prej starostno upokoji, če ima možnost uveljavljati kako od zgoraj opisanih osebnih okoliščin za zniževanje upokojitvene starosti, kot se kdo drugi upokoji predčasno.

Nujno potrebno je vedeti tudi to, da predčasno upokojitev pogosto spremljajo **trajni malusi**, in sicer v višini 0,3 % za vsak manjkajoči mesec med dejansko starostjo, ki jo ima zavarovanec ob predčasni upokojitvi in t. i. »polno starostjo«, ki tudi v letu 2024 znaša 65 let tako za moške kot tudi za ženske. V praksi pride večkrat do nepotrebne zmote, ker zavarovanci pričakujejo maluse glede na manjkajoče mesece njihove obstoječe pokojninske dobe brez dokupa do zahtevanih 40 let pokojninske dobe brez dokupa, kar pa seveda ni pravilno razmišljanje. Vsak mesec odloga predčasne upokojitve pomeni 0,3 % manjši malus, zato ne kaže hiteti v pokoj ob prvem možnem datumu predčasne upokojitve, še bolje pa je po možnosti počakati do izpolnitve pogojev za starostno upokojitev.

Negativni vidik predčasne upokojitve je po noveli ZPIZ-2G tudi ta, da tak zavarovanec, ki ima izpolnjene pogoje za predčasno upokojitev, **ne more uveljavljati del predčasne pokojnine niti v višini 40 % niti v višini 20 %**. Tisti pa, ki so v preteklih letih oz. najkasneje do konca leta 2019 uveljavili del predčasne pokojnine v višini 20 %, in še naprej ostali v polnem zavarovanju, pa ga bodo prejeli še naprej. Če se ne odločijo za predčasno upokojitev in sčasoma izpolnijo pogoj za starostno upokojitev, takrat lahko uveljavijo izplačilo 40 % starostne pokojnine, če ostanejo v polnem 100-% zavarovanju.

Za predčasne upokojence tudi ne velja garancija za zagotovljeno pokojnino, ki ob objavi tega članka znaša 687,75 €. Zagotovljena pokojnina namreč pride v poštev za tiste, ki imajo ob starostni upokojitvi vsaj 40 let pokojninske dobe brez dokupa, pa bi bila pokojnina odmerjena od njihove pokojninske osnove nižja od navedene zneska.

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Novosti sprememb Zakona o tujcih (ZTuj-2H)

V Uradnem listu številka 115 z dne 15. 11. 2023 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvi Zakona o tujcih (ZTuj-2H). Zakon je začel veljati naslednji dan po objavi.

S sprejemom zakonske spremembe se na novo uvaja preživetvena raven za temeljno sporazumevanje v slovenskem jeziku, ki je omejena na preproste, predvidljive, vsakodnevne situacije, kjer se izražanje ponavlja rutinsko.

Na vloženo prošnjo tujca se dovoljenje izda ali podaljša z naslova združitve družine. K vloženi prošnji je potrebno s strani tujca priložiti tudi dokazilo o:

- zadostnih sredstvih za preživljanje tistih družinskih članov, ki nameravajo prebivati v državi, a sredstva ne smejo biti nižja od določene pravice do denarne socialne pomoči.

Na prošnjo tujca se dovoljenje za prebivanje zaradi združitve družine lahko podaljša pod enakimi pogoji, kot se izda, a le, če polnoletni družinski član izpolnjuje pogoj znanja slovenskega jezika na preživetveni ravni. To pa dokaže s predložitvijo potrdila o uspešnem preizkusu iz znanja slovenskega jezika na preživetveni ravni (vsaj na vstopni ravni, kot je določena s Skupnim evropskim jezikovnim okvirom).

Preizkuse iz slovenskega jezika, ki so obvezni za tujce, izvajajo izobraževalne ustanove oziroma organizacije, ki izvajajo neformalne izobraževalne programe za odrasle za učenje slovenskega jezika.

Pogoj znanja slovenskega jezika je s strani polnoletnega člana izpolnjen, če:

- je sprejet v javnodeljavne izobraževalne ali študijske programe v Republiki Sloveniji, ki se izvajajo v slovenskem jeziku,
- je končal šolanje na kateri koli stopnji v Republiki Sloveniji,
- je končal osnovno ali srednjo šolo s slovenskim učnim jezikom na območjih, na katerih živijo pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah,
- je starejši od 60 let.

Zakon predpisuje tudi izjeme na preživetveni stopnji znanja slovenskega jezika. Ena od teh izjem je, kadar je polnoletnemu družinskemu članu zaradi okvar zdravja onemogočeno sporazumevanje, da bi opravil izpit v zahtevani obliki. Preverjanje nezmožnosti opravljanja izpita se izvede iz izvedencem, a na stroške tujca.

Zaradi hitrejšega vključevanja v kulturno, gospodarsko in družbeno življenje Republike Slovenije so za državljane, ki niso iz EU-ja, pod določenimi pogoji zagotovljeni **brezplačni programi**, in sicer:

- programi učenja slovenskega jezika in spoznavanje slovenske družbe,
- opravljanje preizkusa znanja slovenskega jezika,
- programi medsebojnega poznavanja in razumevanja s slovenskimi državljani,
- informiranje v zvezi z njihovim vključevanjem v slovensko družbo.

V programu učenja slovenskega jezika in spoznanje slovenske družbe v javnoveljavnem izobraževalnem programu za odrasle so **do enkratne brezplačne udeležbe v programu učenja slovenskega jezika upravičeni tujci, ki niso državljani EU, in sicer tisti, ki v Republiki Sloveniji:**

- prebivajo na podlagi dovoljenja za stalno prebivanje;
- prebivajo na podlagi dovoljenja za začasno prebivanje, izdanega z veljavnostjo najmanj enega leta;
- so družinski člani slovenskih državljanov ali državljanov EU, ki v Republiki Sloveniji prebivajo na podlagi dovoljenja za prebivanje za družinskega člana, ne glede na dolžino prebivanja;
- prebivajo na podlagi priznane začasne zaščite v skladu z zakonom, ki ureja začasno zaščito razseljenih oseb.

Do enkratne brezplačne udeležbe v programu učenja slovenskega jezika na neformalnem izobraževalnem programu za odrasle osebe **so upravičeni tudi družinski člani tujcev, ki jim je izdano dovoljenje za začasno prebivanje zaradi**

združitve družine.

Do tovrstne omenjene ugodnosti udeležbe pa niso upravičeni tujci, ki so:

- končali šolanje v slovenskem jeziku na katerekoli stopnji v Republiki Sloveniji;
- vključeni v redni izobraževalni program, ki poteka v slovenskem jeziku v Republiki Sloveniji;
- pridobili potrdilo o uspešno opravljenem izpitu iz znanja slovenskega jezika na vsaj osnovni ravni. Naj omenimo, da o uspešnem ali neuspešnem preizkusu iz znanja slovenskega jezika izvajalci programov izdajo tudi potrdilo o preizkusu znanja iz slovenskega jezika na preživetveni ravni.

Za predložitev ustreznega dokazila o znanju slovenskega jezika, ko gre za podaljšanje dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine, so predpisani zakonsko določeni roki.

Ti roki so naslednji:

- **do 30. aprila 2024** izpit iz znanja slovenskega jezika na preživetveni ravni ni pogoj za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine;
- **od 1. maja do 31. oktobra 2024** je potrebno s strani polnoletnega družinskega člana v postopku podaljšanja dovoljenja za začasno prebivanje zaradi združitve družine predložiti potrdilo o vpisu v:

- neformalni izobraževalni program učenja slovenskega jezika za odrasle ali
- potrdilo o vpisu v javnoveljavni izobraževalni program za odrasle, na podlagi katerega se ne pridobi javnoveljavna izobrazba,
- tujcu ni potrebno predložiti potrdila o vpisu v tečaj, če predloži spričevala o uspešno opravljenem izpitu iz znanja slovenskega jezika na vsaj vstopni ravni;
- **od 1. novembra 2024 dalje** je potrebno s strani tujca predložiti v postopku podaljšanja dovoljenja zaradi združitve družine »potrdilo o opravljenem izpitu iz slovenščine na preživetveni ravni«.

Ne spreglejte izobraževanj v OZS

Vabimo vas, da si koledar dogodkov ogledate na spletni strani <https://www.ozs.si/koledar> in najdete predavanje in izobraževanje, ki ga potrebujete.

Ob tem spomnimo, da se je treba na vse dogodke potrebno prijaviti preko spletnega obrazca, za dodatne informacije pa pišite na izobrazevanje@ozs.si.

Redna usposabljanja voznikov v cestnem prometu za leta 2020 – 2024

Termini: januar, februar 2024

Spletne prijave: <https://www.ozs.si/usposabljanja-voznikov>

NPK Vzdrževalec/vzdrževalka pnevmatik in vulkanizer/vulkanizerka

Termin: 16. 1. 2024 – pregled osebne zbirne mape, 22. 1. 2024 – preverjanje znanja

Informacije in spletne prijave: <https://www.ozs.si/javna-pooblastila/izobrazevanja/koledar>

Dodatne informacije in prijava: **Jana Božič** (jana.bozic@ozs.si, 01 58 30 520).

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne 4. 12. 2023.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

- 45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,
- 46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in
- 47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2023 dalje*	825,20	856,87	907,76	969,00	1.080,10	1.194,02	1.424,02

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 1. 2023 dalje	614,60	682,16	756,08	837,68	888,50	990,12	1.051,72	1.108,70	1.284,24	1.315,04	1.478,25	1.592,20	1.763,14

→ Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2023 dalje	800,00	900,00	950,00	1.050,00	1.200,00	1.300,00	1.400,00	1.500,00

→ Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 6. 2023 dalje	602,04	666,42	732,54	836,94	913,50	1.066,62	1.247,58	1.426,80	1.682,58
na uro	3,46	3,83	4,21	4,81	5,25	6,13	7,17	8,20	9,67

→ Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	V./1	V./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2024 dalje	1.203,36	1.203,36	1.203,36	1.323,70	1.444,03	1.564,37	1.805,04	2.166,05	2.406,72

→ Kolektivna pogodba grafične dejavnosti (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2023 dalje	592,15	651,38	722,44	811,25	923,77	1.059,95	1.202,08	1.663,96	2.007,39

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200	95.220					

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	635,40	650,72	713,87	803,82	876,55	1.020,09	1.186,60	1.355,01	1.594,25

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)**Podpisniki:** GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 9. 2023 dalje	650,76	709,92	786,48	896,10	976,14	1.143,18	1.332,84	1.520,76	1.799,16
na uro	3,74	4,08	4,52	5,15	5,61	6,57	7,66	8,74	10,34

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS**Časovna veljavnost:** Sklenjena je za nedoločen čas.**Stvarna veljavnost:** Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).**Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:**

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet, ZDS in OZS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 6. 2023 dalje	806,09	837,54	916,87	1.034,12	1.124,10	1.325,76	1.458,83	1.240,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2023 dalje	647,45	738,10	828,71	932,31	1.042,38	1.243,11	1.411,43	1.683,34	2.020,02

→ **Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo** (Ur. l. RS, št. 46/23 in nasl.)

Podpisniki: GIZ - Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: zaenkrat še ne.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so člani pogodbene stranke in ki kot glavno dejavnost opravljajo obrtno dejavnost po Uredbi o obrtnih dejavnostih in Listi dejavnosti, ki se po Obrtnem zakonu običajno opravljajo na obrtni način.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih za (174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 5. 2023 dalje	754,00	867,00	915,00	969,00	1.037,00	1.085,00	1.111,00	1.243,00

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2023

Obvestilo FURS z dne 19. 12. 2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.755,00	16 %	
8.755,00	25.750,00	1.400,80 + 26 %	nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50 + 33 %	nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00 + 39 %	nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40 + 50 %	nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	729,58	16 %	
729,58	2.145,83	116,73 + 26 %	nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96 + 33 %	nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08 + 39 %	nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53 + 50 %	nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2023:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	16.000,00	5.000,00 + (18.761,40 - 1.172,59 x skupni dohodek)	
16.000,00		5.000,00	

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	1.333,33	416,67 + (1.563,45 - 1.172,59 x bruto dohodek)	
1.333,33		416,67	

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 416,67 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezancu po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezancu, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.300 evrov. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.959,00 eura (mesečno za 163,25 evrov)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.698,00	224,83

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43
1.1.2023 - 31.12.2023	1.203,36

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	2.023,92	1.214,35	od 1.3.2023 do 29.2.2024

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV NOVEMBER 2023

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)
1. Prehrana med delom	
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu
2. Prevoz na delo in z dela	
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	
3.1. nad 6 do 8 ur	9,69 EUR
nad 8 do 12 ur	13,88 EUR
nad 12 ur	27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)	
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR
4.3.2. Hrvaška, BiH, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino
5. Prevoz na službenem potovanju	
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer
6. Prenočevanje na službenem potovanju	
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi
7. Terenski dodatek	
terenski dodatek	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	
nadomestilo za ločeno življenje	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
9. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	
10. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade		
za 10 let delovne dobe	30% PLP	607,18 EUR
za 20 let delovne dobe	45% PLP	910,76 EUR
za 30 let delovne dobe	60% PLP	1.214,35 EUR
za 40 let delovne dobe	75% PLP	1.517,94 EUR
11. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	6.071,76 EUR
12. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	5.000 EUR	
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR	
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR	
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
dijaki in študenti	15% PLP	303,59 EUR
14. Plačila vajencem		
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu		

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
september 2023	2.174,70	2.023,92 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

1. 4. 2023 dalje znaša 42,19 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2023 do 31.12.2023** znaša **42,91 EUR** (10,73 EUR + 32,18 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - november 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR		60 % PP**	3,5 PP***	
Prehodni davčni		1.214,35	7.083,72	
2.023,92	podračun	Referenca		
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%	188,22	1.097,98	
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%	107,47	626,91	
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	295,69	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%	77,23	450,52	
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%	79,66	464,69	
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%	6,44	37,54	
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	163,33	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%	1,21	7,08	
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%	1,21	7,08	
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,42	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%	1,7	9,92	
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%	0,73	4,25	
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,43	14,17
Skupaj drugi prisp.		4,85	28,33	
PRISPEVKI SKUPAJ		463,87	2.705,97	

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - november 2023

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
2.023,92	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.821,53	7.083,72
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		282,34	1.097,98
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		161,21	626,91
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	443,55	1.724,89
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		115,85	450,52
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		119,49	464,69
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,65	37,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	244,99	952,75
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,82	7,08
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,64	14,16
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,55	9,92
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,09	4,25
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,64	14,17
Skupaj drugi prisp.			7,28	28,33
PRISPEVKI SKUPAJ			695,82	2.705,97

Vir: FURS

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2023 do 29.2.2024	6,92	10.346,52

Skladno z ZIUOPZP se v obdobju od 1. 9. 2023 do 31. 12.2023 določbe o omejitvi bruto dohodka ne upoštevajo.

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 21.1.2023	6,92

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2023 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 2.023,92 EUR = 1.214,35 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2022 (PP): 2.023,92 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2023 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 2.023,92 = 1.821,53 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 2.023,92 x 3,5 = 7.083,72 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko prek portala eDavki.

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Velika udeležba fotografov na strokovnem srečanju

Tretjina članov sekcije fotografov se je udeležila že tradicionalnega dvodnevne strokovnega srečanja fotografov, ki je potekalo v soboto in nedeljo, 18. in 19. novembra, v Ankaranu.

Najprej je **Katarina Podgoršek**, predsednica sekcije, pozdravila udeležence in predstavila predavatelje. Poudarila je, kako pomembna so nova znanja, druženje in povezovanje med kolegi.

V prvem delu srečanja je **Tamara Starič Petrovič**, vodja svetovalnega centra pri OZS, predstavila Splošne pogoje poslovanja fotografov (SPP). Podrobno je povedala, kaj so splošni pogoji poslovanja, na kaj morajo biti pozorni pri sestavi in objavi pogojev, ob koncu pa je udeležence seznaniła z vprašanjem avtorskih pravic ter kako ustrezno opredeliti problematiko v SPP v izogib sporov s potrošniki.

Sledilo je obširno predavanje **Tanie Mendillo** Sodobni poslovni portret, ki je med drugim povedala: »Ne verjamem v fotogeničnost, temveč v to, da ima vsaka oseba lahko dobre ali slabe fotografije.

Ovisno od tega, kako jih vidi in ujame fotograf«.

Portret je del naših življenj in izkazuje pomembne trenutke oseb, trenutke, ki jih fotografija »zamrzne« v času. Fotografije portreta ali portreta družine niso samo fotografije oseb, ki so med seboj tako ali drugače povezane. To so fotografije oseb skozi čas in nosijo več sporočil (starostne spremembe oseb, različne mode oblačenja, frizur, načine komunikacije itn.).

Predavateljica je z uvodom, kjer je predstavila sebe in njene iskrene začetke poslovne poti, navdušila udeležence. Fotografom je predstavila sodobni poslovni portret – kaj to pomeni, vrste poslovnih fotografiranj, lokacije fotografiranja, licenciranje, avtorske pravice, poziranje za poslovne portrete, obdelava in retuša, postavljanje cene. Veliko časa je name-

nila vlogi stylinga in ličenja pri poslovnih portretih. Spregovorila je tudi o senzualnem erotičnem fotografiranju, kjer je predstavila ženski pogled. Ob koncu predavanj je sledilo kar veliko zanimanja in vprašanj udeležencev.

Na srečanju je bilo poskrbljeno tudi za družabni del srečanja, saj smo prvi dan zaključili z druženjem na skupni večerji in degustaciji. Srečanje se je nadaljevalo v nedeljo, kjer je **Jože Žnidaršič** predstavil sistem skeniranja negativov. V zadnjem delu srečanja pa je **Andrej Korenč** prisotnim predstavil upravljanje in rokovanje z brezžrcalnimi fotoaparati Nikon serije Z. Polni novih informacij so udeleženci sklenili, da se drugo leto ponovno snidejo ob istem terminu (tretji vikend novembra).

ADRIJANA POLJANŠEK

Strokovnega srečanja fotografov se je udeležila kar tretjina vseh članov sekcije.

Tania Mendillo je navdušila s predavanjem o sodobnem poslovnem portretu.

SKUPŠČINA SEKCIJE ZA PROMET

Prevozniki opozorili na probleme v sektorju in zahtevali ukrepanje pristojnih

Konec novembra je v Portorožu potekala redna seja skupščine sekcije za promet pri OZS, na kateri so se člani seznanili z delom sekcije in obravnavali aktualno problematiko sektorja cestnega prevoza blaga in potnikov. Prevozniki so na seji na predstavnika Ministrstva za Infrastrukturo naslovili pobudi, da se začasno sprost promet skozi mejni prehod Sočerga za tovorni promet in za sofinanciranje nakupa najnovejših digitalnih tahografov.

Skupščino sekcije za promet je otvoril **predsednik sekcije Peter Pišek**, ki je izpostavil, da na področju digitalizacije ni posluha države oziroma pristojnih ministrstev, kljub številnim pozivom obeh prevoznikov združenj. Pišek je tudi opozoril, da delovna komisija, ki bi se morala ukvarjati z malimi logističnimi centri in ki jo je ustanovil bivši minister za infrastrukturo, še vedno ne deluje. »DARS, ki je vključen v to delovno komisijo, je ves čas reševal le svoje prioritete, medtem ko je problematika zainteresiranih investitorjev-prevoznikov v izgradnje malih logističnih centrov ter varovanih in varnih parkirišč glede umeščanja v prostor obtičala na istem mestu,« je bil kritičen.

Po besedah Piška država podpira tuje vlagatelje, do domačih pa se obnaša mačehovsko. V okolici ljubljanskega letališča so le tuji logisti, za domače pa enostavno ni prostora, je poudaril. Pišek je izpostavil tudi problematiko Luke Koper, kjer sekcija že zadnjih par let opozarja na neustrezen elektronski sistem najave tovornih vozil za vstop v Luko Koper. Na pobudo sekcije je bila imenovana tudi delovna komisija za odpravo napak v sistemu. Do danes se stanje v Luko Koper ni bistveno spremenilo. Zaradi nevzdržnih razmer pa so lokalni prevozniki že napovedali popolno zaporo Luke Koper. Na področju kadrovske problematike pa je Pišek opozoril na nerazumno dolgo

čakanje pri reševanju vlog za pridobitev delovnih dovoljenj za voznike. »Predlog naše sekcije je, da mora država v tujni organizirati kampuse, kjer bi lahko predhodno izbirali ustrezen kader po posameznih poklicih. V državo je potrebno pripeljati kader, ki je vsaj minimalno usposobljen,« je dejal. Pišek je med aktivnostmi sekcije izpostavil še aktivnosti za hitrejšo pretočnost skozi mejne prehode, predvsem na mejah Hrvaške in Srbije, ter zastoje pri dodelitvi finančne spodbude za sektor cestnih prevoznikov, saj do danes še ni bilo objavljenega razpisa za spojlerje in gospodarska vozila na alternativni pogon. Med pomembnimi izzivi je po besedah Piška tudi vse več nelojalne konkurence, ki jo predstavlja jo ukrajinski prevozniki, ki imajo zaradi vojne v državi določene administrativne ugodnosti pri prevozi po državah Skupnosti.

Uvodni pozdrav je imel tudi **generalni direktor OZS Danijel Lamperger**, ki je med drugim pohvalil delo sekcije, predvsem požrtvovalno delo na področju zastopanja interesov članov in za organizacijo enega največjih zborničnih dogodkov – srečanje prevoznikovskih družin. »Vodstvo OZS podpira aktivnosti sekcije v smeri, da postaneta transport in logistika ključni strateški gospodarski panogi,« je poudaril in kritično ocenil trenutne ukrepe države, ki vse bolj obremenjujejo gospodarstvo. Med njimi so tudi sprejeti predpisi, denimo novosti pri evidentiranju delovnega časa, ki so v praksi težko izvedljivi, podjetjem pa prinašajo nepotrebne stroške.

Mart Dekleva, generalni direktor DKV Slovenija, se je zahvalil sektorju

prevoznikov za delo, ki ga vsakodnevno opravljajo in ki »kljub težkim časom skrbijo za nemoteno oskrbo prebivalstva in gospodarstva«. Podjetje DKV se bo še naprej trudilo, da bo prevoznikom prijazen poslovni partner. Posebno skrb so že namenili pomoči prevoznikom, ki so utrpele škodo zaradi nedavnih poplav, Dekleva pa je člane pozval, da jih čim prej kontaktirajo, če tega še niso storili.

Oba predstavnika ministrstva za infrastrukturo, **Damijan Leskovšek, vodja sektorja za ceste MZI**, in **Tanja Kocjančič, vodja sektorja za cestni promet MZI**, sta uvodoma izrazila razumevanje za slabo voljo prevoznikov, ker se določena problematika rešuje predolgo časa. Oba sta poudarila, da je področje prevoza in logistike kot izredno pomembne gospodarske panoge prioriteta tako MZI kot trenutne ministrice. »Ne glede na vse napore in aktivnosti, ki jih na vseh nivojih vlagajo v delo, se določene zadeve rešujejo počasneje, kot bi si vsi skupaj želeli, saj je v večino problematike vključenih več resorjev, kar pomeni dolgotrajno pogajanje in usklajevanje,« je pojasnila Kocjančič.

Glede problematike kamionskega terminala in nedelujočega elektronskega sistema za najavo tovornih vozil pa sta predstavnika MZI pojasnila, da so s problematiko seznanjeni in da je predviden sestanek z obema zbornicama in Luko Koper. S strani prevoznikov je bilo slišati kritike glede dela na kamionskem terminalu, saj da Luka Koper ima tehnično opremo, a je ta nezadostno izkoriščena.

Številne pobude za razrešitev problematike prevoznikov

V okviru razprave je bila izpostavljena tudi pretočnost prometa na širšem obalnem območju. V zvezi s tem sta

predstavnika ministrstva pojasnila, da je pretočnost na širšem obalnem območju povezana s številnimi projekti, ki so že bili in še bodo izvedeni. Izpostavljena je bila tudi cestna povezava do mejnega prehoda Sočerga, saj je na tej cestni povezavi omejen težek tovorni promet, torej promet nad 7,5 ton največje dovoljene mase. Želja prevoznikov je, da bi se na tej cestni povezavi vsaj začasno sprostil promet težkih tovornih vozil, pri čemer v tem ne vidijo nobenih ovir.

Člani skupščine so po razpravi soglasno sprejeli sklep, da »skupščina sekcije za promet naproša MZI, da ponovno prouči možnost začasne sprostitev prometa skozi MP Sočerga za tovorni promet, in sicer do zaključka gradbenih del na cesti D44 (HR), ali poišče morebitne druge optimalne možne rešitve«.

Na ravni Evropske komisije je predpisano, da bo potrebno vse obstoječe tahografe v določenih terminih zamenjati za digitalne tahografe druge generacije. V zvezi s tem so člani skupščine soglasno sprejeli sklep, da »Sekcija za promet naslovi na MZI pobudo za sofinanciranje nakupa najnovejših digitalnih tahografov (druge generacije)«.

Predsednik sekcije Pišek pa je ob robu seje opozoril tudi na enormne podražitve AO zavarovanj gospodarskih vozil. Zavarovalnice, pri katerih so imeli prevozniki sklenjene zavarovalne police s permanentno veljavnostjo AO zavarovanj za tovorna vozila, po navedbah Piška zahtevajo prekinitve takšne zavarovalne police in nudijo sklenitev nove, z novimi pogoji. Seveda je nova cena za kar 200 odstotkov višja v primerjavi z istim produktom lani, je opozoril Pišek. Skupščina je soglasno podprla predlog, da sekcija o problematiki zavarovanj tovornih vozil seznani MZI in MGTŠ in zaprosi za sestanek na to temo.

Seje skupščine sta se udeležila tudi predstavnika združenja za promet pri GZS. **Direktor Robert Sever** je predstavil trenutne aktivnosti na področju reševanja problematike obveznega dodatnega poklicnega zavarovanja za voznike. Sindikalna stran pričakuje prekinitve prehodnega obdobja znižane prispevne stopnje in uveljavitev višje 9,5-% zakonsko določene prispevne stopnje v spremembah pokojninskega načrta. Sekciji pri OZS in GZS sta zavzeli stališče, da je potrebno najprej zakonsko urediti področje poklicnega zavarovanja. Sprejeti je potrebno Uredbo o kriterijih za čiščenje seznama poklicev ter samo presojo o upravičenosti vključitve posameznih poklicev v sistem obveznega dodatnega poklicnega zavarovanja. »Do takrat ne moremo govoriti o kakršnem koli dvigu prispevne stopnje poklicnega zavarovanja oz. prekinitvi prehodnega obdobja znižane prispevne stopnje,« so poudarili prevozniki. **Milan Slokar, predsednik sekcije za prevoz blaga pri GZS**, pa je v svojem nagovoru poudaril pomembnost povezovanja in združevanja prevoznikov ter pohvalil medsebojno sodelovanje obeh prevozniških združenj.

MIRA ČREŠNAR

"POPUSTI
ZDAJ ZA VSE,
V PODJETJU
IN DRUŽINI."

Več kot 100 odličnih
partnerjev na vaši poslovni poti!

STROKOVNO SREČANJE GOSTINCEV

Tradicionalne slovenske gostilne so naša kulinarična identiteta

V Sekciji za gostinstvo in turizem pri OZS so v program strokovnega srečanja, ki je potekal v okviru Dnevnov slovenskega turizma v Novi Gorici, vključili strokovne in aktualne teme. Na osrednji okrogli mizi bodo z zanimivimi gosti govorili o tradiciji in inovativnosti v slovenski gastronomiji.

Na kulinarinem področju je Slovenija storila ogromen napredek in se danes uvršča v sam vrh kulinarčnih destinacij sveta. A tradicionalne slovenske gostilne so naša kulinarčna identiteta, ki jo moramo ohraniti. To je bilo skupno sporočilo govorcev na okrogli mizi v sklopu 15. strokovnega srečanja gostincev, ki ga je organizirala Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS.

Zbrane je uvodoma pozdravila predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OZS Patricija Furlan, nagovoril pa jih je tudi predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je poudaril, da smo v zadnjih letih naredili enormni premik na področju kulinarike. »A ob tem ne smemo pozabiti svojih korenin, na svojo kulinarčno identiteto, na tradicionalne slovenske gostilne,« je prepričan Cvar, ki je opozoril tudi na obremenitve gospodarstva, kar zagotovo ni dobro za promocijo poklicev v gostinski panogi.

Na okrogli mizi, ki jo je povezoval **Gašper Puhan**, JRE, so iskali odgovore na to, kaj je tradicionalna slovenska gostilna in kakšna je danes njena vloga.

Jorg Zupan, gostilna Aftr, Bistro Breg, je menil, da je treba tradicijo zelo spoštovati. »Po drugi strani pa se mora tudi tradicija razvijati. Ne smemo obstati na

neki točki, tradicionalne jedi se morajo počasi spreminjati.« Zupan je prav tako začel vzgajati svojo zelenjavo na vrtu. »Ker nisem mogel razširiti svoje ponudbe z zelenjavo, ki bi bila lokalna, a drugačna, me je začelo frustrirati. Zato sem se lotil tega projekta. Odvisni smo od vremena, zato nikoli ne moreš biti povsem samozadosten. Pozitivno je to, da sadimo zelenjavo, ki jo mi želimo. Na vrtu dobiš tudi idejo, katere nove jedi pripraviti,« je svojo izkušnjo delil Zupan. Je eden tistih gostincev, ki je dobil Michelinovo zvezdico in jo je kasneje vrnil, ker se je odločil za drugačen koncept restavracije. »S tem se ne obremenjujem. V restavraciji Atelje smo bili odvisni od turistov, zdaj pa je koncept tak, da se lahko lokalni gosti večkrat vrnejo k nam. Čutili smo, da je treba zadevo spremeniti,« je še poudaril.

Mojca Trnovec, Gostilna Mihovec, je dejala, da spoštovanje tradicije ni preprosto. »Ime tradicija ima tako negativen kot pozitiven prizvok. Odvisno od okolja, v katerem si. Ni preprosto delati na tradiciji, prilagajati se moramo gostom. To ne pomeni, da v naši gostilni dobiš samo govejo župo,« je pojasnila. Povedala je izkušnjo njenega sina, ki dela pri znanem

kuharju v Švici, ki ima restavracijo s tremi Michelinovimi zvezdicami. »Prva stvar, ko je moj sin prišel tja, se je moral podučiti o kraju in ljudeh, ne o ponudbi restavracije.« Glede samooskrbe je dejala, da so v njihovi gostilni skoraj samooskrbni. »Ovrednotiti to samooskrbo pa ni preprosto. Zelenjava, ki jo pridelamo doma in jo ponudimo gostu, je dražja kot tista, ki jo nekdo kupi v diskontu,« je še zaključila.

»Ko tujci prihajajo k nam, si želijo jesti tradicionalne jedi. Vsaka resna destinacija potrebuje fine dining, kar so naši gostinci dosegli. Je pa ob tem pomembno, da se pri tem ne izgubimo in da se vrnemo nazaj k tradiciji. V neki točki so gostinci ugotovili, da s fine dining lažje dosežejo višjo dodano vrednost, zato izgubljam to tradicionalno slovensko gostilno. Ne samo Slovenija, tudi Slovenija ima trend, da se išče naj šefa, naj gostilne. Mislim pa, da je naša konkurenčna prednost v tradiciji,« je dejala **Dubravka Kalin**, generalna direktorica Direktorata za turizem pri MGTŠ. Poudarila je, da želijo na nacionalni ravni storiti nekaj ključnih korakov na področju odpadne hrane. »28 odstotkov odpadne hrane ustvarita gostinstvo in turizem. 68 kg odpadne hrane ustvari povprečen Slovenec. Zato

smo skupaj z ministrstvom za kmetijstvo pristopili k projektu za manj odpadne hrane. Pri tem pa se morajo vzgojiti tako gostinci kot gostje,« je dejala.

Uroš Mencinger, VIVI, pa vidi problem v tem, ker tradicijo gledamo samo v preteklost, ne pa v prihodnost. »Kako ugotoviti, katera jed je tradicionalna? Ustvarjati je treba nove jedi, ki bodo tradicionalne. Jaz vidim tradicijo v tradicionalnih gostincih. Vsaka generacija pa ustvarja svoje jedi, ki potem postanejo tradicionalne jedi,« je dejal in poudaril, da moramo imeti tudi mi po vzoru Italije v vsaki vasi eno dobro domačo gostilno. »Vsi si želimo v tujini jesti v gostilnah, kjer jejo domačini. In tudi tujci, ki pridejo k nam, iščejo takšne gostilne, ne turističnih gostiln.«

Izpostavili pomanjkanje kadra

Ob robu okrogle mize so se govorci dotaknili tudi pereče teme pomanjkanja kadra v gostinstvu. Ne verjamejo v to, da bi v tradicionalnih slovenskih gostilnah lahko stregli roboti ali Indijci. Dubravka Kalin je dejala, da je treba mlade pritegniti v te poklice, a med mladimi je manj interesa za to delo. »Tudi če jih izobrazimo, potem odidejo v tujino ali gredo v druge branže. Poklic kuharja se je začel dvigovati s kuharskimi oddajami, a je treba na tem področju promocije storiti še več,« je dejala. Zupan pa je dejal, da je več kot 50 odstotkov njegovih zaposlenih tujcev. »Naučiti veččin je treba vsakega, ali je to Slovenec ali tujec. Ko sem delal na Norveškem, je cela strežba potekala v angleščini. V fine dining restavracijah je to povsem normalno. V tradicionalnih gostilnah pa bi to znal biti problem. Če ne bi mi imeli tujih delavcev, bi kmalu zaprli svoja vrata,« je pojasnil.

Tudi Trnovec je priznala, da ji v kuhinji pomagajo tete in starši. »Drug problem pa je, da je mladini nerodno delati v takšnih tradicionalnih slovenskih gostilnah. Raje bodo šli v urbano okolje, v mesto. Tam je imidž, kar mladim več pomeni,« pa je pojasnila Trnovec.

Da bi morala imeti slovenska gostilna, družinska gostilna, večji pomen, je na koncu poudaril Mencinger.

MIRA ČREŠNAR

PARTNERJI ALI KONKURENTI?

Drugo omizje na srečanju gostincev je osvetlilo vprašanje, kako lahko gostinci postajajo partnerji in ne konkurenti. Članica upravnega odbora sekcije **Marcela Klofutar** se je o tem, kako in zakaj vzpostaviti partnerski odnos v tem poslu, pogovarjala z **Dajano Budak Škibin** iz Hiše Krasna in vinarjem **Alisom Mariničem**.

Ugotovili so, da na neki destinaciji gostinci lahko delujejo povezano takrat, ko si vsi tega želijo (gostinci, pridelovalci in lokalna skupnost), hkrati pa ima vsaka gostilna ali ponudnik svojo zgodbo, ki je edinstvena in posebna (v lokaciji, ambientu, ponudbi, ekipi ...). Povedali so, da proces povezovanja ni vselej enostaven, posebej pa so poudarili, da povezani, tako gostinci kot vinarji, delujejo veliko bolj uspešno, zastavljeni cilji pa so lahko bolj smeli in so hitreje dosegljivi.

E. M.

PREJEMNIKI PRIZNANJ ZA KAKOVOST GOSTINSKE PONUDBE 2023

Ksenija Krajšek Mahorčič in Martin Mahorčič (Gostilna Mahorčič, Rodik), **Martina Lah** (Hija gostinske storitve in turizem d.o.o., Nova vas), **Anton Turšič** (Gostilna in prenočišče Anton Turšič s.p., Vrhnika), **Luka Košir** (Gostišče Grič, Šentjošt nad Horjulom), **Aleš Juhart** (Hotel Jakec Trije kralji, hotelske, rekreacijske in druge dejavnosti d.o.o., Planina pod Šumikom), **Simo Komel** (Bistro Grad Štanjel, Štanjel) in **Marijan Zrnič** (Gostilna Vrtnica, Zgornje Konjišče)

PREJEMNIKI JUBILEJNIH PRIZNANJ

Za 30 let poslovanja: **Stanislav Kovač** (Kavarna in slaščičarna Kljukec, Logatec), **Franc Lesar** (Gostilna Urška, Sodražica), **Ana Duh** (Okrepčevalnica Duh, Beltinci), **Marjan Marič** (MGM Kontor in Gostilna Marič, Sebeborci), **Marjanca Vrečič** (Okrepčevalnica Marjana, Murska Sobota), **Erika Horvat** (Okrepčevalnica Horvat, Nemčavci), **Stella Perkolič Railič** (Hotel & restaurant Lipa, Kranjska Gora), **Martin Težak** (Bar Pri Veseliču, Zavrč), **Ingrit Ivanuša** (Gostilna in okrepčevalnica Palaska, Nova vas pri Markovcih), **Marija Marič** (Pizerija - okrepčevalnica MM, Lendava), **Miroslav Planinc** (Gostilna Planinc, Maribor), **Miha Gluščič** (Restavracija in Picerija Center, Lesce), **Katjuša Batistič** (Gostilna Bric, Miren), **Prezlc, gostinstvo in turizem d. o. o.** (Kranjska Gora), **Damjan Baša** (Gostilna Baša, Materija), **Jordan Guštin** (Turistično vodenje in druge storitve, Dutovlje), **Tomaž Juriševič** (Gostilna Klavdij, Gradišče pri Materiji), **Andrej Koritnik** (Gostilna Pri mlinu, Dolenja vas) in **LEMO gostinstvo, trgovina in posredništvo d. o. o.** (Štanjel)

Za 40 let: **Franc Vöröš** (Gostilna Vöröš, Sodišinci), **Branko Železen** (Gostilna Jelenov hram, Beznovci), **Robert Kuzelj** (Okrepčevalnica pri Mariji, Koper), **Jože Vojnovič** (Gostilna Vojnovič, Šentrupert) in **Račič Martin** (Gostilna Račič, Trbovlje)

Za 50 let: **Milan Palčič** (Gostilna Sočerga, Sočerga), **Gostilna Mencigar** (Tišina) in **Špacapanova hiša** (Komen)

Za 120 let poslovanja: **Gostilna Murko** (Slovenj Gradec)

META REPOVŽ – PREJEMNICA PRIZNANJA ZA ŽIVLJENJSKO DELO V GOSTINSTVU

»S svojim izjemnim doprinosom k kulinariki je postavila gostilno Repovž v Šentjanžu na zemljevid vrhunskih gastronomskih doživetij. Njena strast do lokalnih sestavin in inovativni pristop k tradicionalnim receptom sta pripomogla k promociji slovenske kulinarike tako doma kot v tujini. S stalnim spodbujanjem sodelovanja z lokalnimi pridelovalci, je Meta postavila temelje trajnostnega turizma. Njeno delo je neizbrisno zaznamovalo slovensko kulinariko, pustilo sled v gostinski panogi ter prispevalo k prepoznavnosti Slovenije kot gastronomske destinacije. Nagrada za življenjsko delo je priznanje njeni predanosti, vizionarskemu vodstvu in trajnostni gastronomiji.

A Meta ni le vrhunska chefinja; njena predanost družini odseva v vsaki jedi. Spretno je uspela združiti zahteven prenos iz klasičnega v sodobno, ne da bi izgubila stik z družinskimi koreninami. Poleg kulinarčnih dosežkov Meta veliko časa posveča tudi v družbeni odgovornosti, saj spodbuja sodelovanje z lokalnimi pridelovalci, kar je prispevalo k trajnostni naravnosti gostilne,« je v obrazložitvi zapisala Sekcija za gostinstvo in turizem pri OZS, ki v okviru Dnevov slovenskega turizma podeljuje priznanje za življenjsko delo v gostinstvu.

Na DST tudi o vlogi umetne inteligence v turizmu

Dnevi slovenskega turizma so v Sloveniji že 13 let največji strokovni dogodek v turizmu. Pripravljata ga Slovenska turistična organizacija in Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, kot ključni partner pa na njem sodeluje tudi Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. V treh dneh se je v Novi Gorici zvrstilo več okroglih miz, pogovorov, predstavitev in tekmovanj, podelili so tudi najvišja priznanja v slovenskem turizmu za leto 2023.

Razprava na največjem strokovnem dogodku na področju turizma je med drugim izpostavila, da sta razvoj in uvedba naprednih tehnologij, posebej umetne inteligence, ena od glavnih prioritet digitalne preobrazbe in nadaljnjega razvoja slovenskega turizma.

Na plenarnem dnevu letošnjih DST so se govorniki, panelisti in udeleženci moderirane diskusije strinjali, da sta uporaba umetne inteligence in digitalna preobrazba za uspešnost in krepitev odpornosti slovenskega turizma velikega pomena, prav tako pa so si bili enotni, da v turizmu ključni ostajajo ljudje.

Odgovore na vprašanja, s katerimi se srečuje slovenski turizem na poti do nadaljevanja zelenega prehoda in digitalnega preboja, so na Plenarnem dnevu DST v uvodnem delu in na okrogli mizi podali najvidnejši predstavniki slovenskega turizma in strokovnjaki s področja turizma, digitalizacije, upravljanja v turizmu in priznani tuji govorniki, vizionarji in futuristi.

Andrej Prebil, predsednik Turistično gostinske zbornice Slovenije, je predstavil izzive in priložnosti turističnega gospodarstva v luči uvajanja umetne inteligence, **Blaž Cvar**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, pa je ob pomenu umetne inteligence poudaril pomen vračanja h koreninam in tradicionalni slovenski gostilni, od koder izhajajo znanje, izkušnje, vrednote in kulinarika identiteta slovenskega turizma. »V času, ko se svet spreminja in ko številna delovna mesta prevzemajo roboti, ko si pri delu pomagamo z umetno inteligenco, je ta tradicija še toliko bolj pomembna,« je poudaril.

Blaž Cvar, predsednik OZS, Andrej Prebil, predsednik TGZS, Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport, mag. Maja Pak, direktorica STO, Samo Turel, župan Mestne občine Nova Gorica, in Tomaž Repinc, predsednik uprave družbe Hit (foto: Jošt Gantar).

Minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han** je izpostavil: »Slovenski turizem ima za prihodnost visoke cilje, pri doseganju teh pa bosta digitalizacija in umetna inteligenca zagotovo igrali pomembno vlogo. Zato me veseli, da se sodobnih tehnoloških pristopov vedno pogosteje poslužujejo tudi slovenski ponudniki turističnih storitev, a tehnologija nikoli ne bo nadomestila gostoljubnosti, prijaznih nasmehov in toplih medsebojnih odnosov. Ti ostajajo temelj gostinstva in turizma.«

Mag. Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije, je med drugim dejala, da bo umetna inteligenca spremenila turizem, na kar morajo biti akterji v turizmu pripravljeni: »Globalni in slovenski turizem plujeta v viharju medsebojno odvisnih in daljnosežnih geopolitičnih, družbenih, varnostnih, zdravstvenih, gospodarskih, okoljskih in drugih silnic, kriz in katastrof. A hkrati želja po potovanjih ostaja močna – potovalna industrija si postopno znova prisvaja nekdanji delež v BDP, krepí se obisk, vse bolj odgovorni popotniki pa iščejo avtentična doživetja. V luči številnih pasti in tveganj se moramo tudi uvajanja umetne inteligence lotiti – inteligentno.«

Udeležence sta pozdravila tudi gostiteljica letošnjih DST, **Samo Turel**, župan

Mestne občine Nova Gorica, in **Tomaž Repinc**, predsednik uprave družbe HIT Nova Gorica.

Slovesna podelitev najvišjih priznanj v turizmu

V sklopu Dnevov slovenskega turizma so organizatorji dogodka na večerni slovesnosti v torek, 14. novembra, podelili najvišja priznanja v slovenskem turizmu za leto 2023, in sicer priznanje kristalni Triglav za osebnost leta, kristalni Triglav 2023, naziv ambasador slovenskega turizma, nagrado sejalec, priznanje za izjemen prispevek k razvoju slovenskega turizma, posebej pa izpostavljamo priznanje za življenjsko delo, ki ga je prejela **Meta Repovž** iz Gostilne Repovž, in priznanje za izjemen prispevek pri razvoju turistične društvene organizacije, ki ga je prejela **Janja Viher**, predsednica Sekcije za gostinstvo in turizem pri OOO Maribor in podpredsednica Turistične zveze Slovenije.

EVA MIHELICH

KLEPARJI-KROVCI

PREFA akademija Slovenija vabi na tečaje usposabljanja

Kakovostna izvedba storitve je izredno pomembna. Tega se zavedajo tako obrtniki in podjetniki kot tudi proizvajalci in dobavitelji materialov. Z namenom nadgradnje strokovnega znanja in veščin dodatna usposabljanja organizira tudi podjetje PREFA.

Tečaji usposabljanja v PREFA akademiji Slovenija so namenjeni izvajalcem, ki se pri svojem delu srečujejo z izdelki PREFA in bi želeli nadgraditi svoje znanje in veščine na področju vgradnje strešnih in fasadnih sistemov, protipoplavne za-

ščite ali solarnih sistemov PREFA.

Vsi tečaji se izvajajo v PREFA akademiji Slovenija na Igu pri Ljubljani in zajemajo teoretični in praktični del. Vsi udeleženci po zaključenem usposabljanju prejmejo certifikat podjetja PREFA.

KROVCI, KLEPARJI IN TESARJI

Vabljeni na Krvavec

Gorenjski krovci, kleparji in tesarji vabijo stanovske kolege na družabno-poslovni dogodek s tradicionalno veleslalomsko tekmo, ki bo v petek, 5. januarja 2024, na smučišču Krvavec.

Tekmovanje: petek, 5. januar 2024, ob 9.30 pri brunarici Sonček

Prijava smučarjev: do 4. januarja na info@streha-kuhar.si in 041 614 105 ter pred tekmo

Prijavnina: 15 evrov na osebo (vključena startnina ter kupon za malico in pijačo)

Že več kot deset let gorenjski krovci, kleparji in tesarji takoj po novem letu pripravijo veleslalomsko tekmo na Krvavcu. Številni tekmovalci vsako leto dokažejo, da se krovci, kleparji in tesarji zelo dobro znajdejo na smučeh, poleg tega pa radi tako priložnost izrabijo tudi za druženje in zabavo.

Organizatorji obljublajo prijeten družabno-poslovni dogodek z živo glasbo ter vabijo krovce, kleparje in tesarje z vse Slovenije, njihove družine in zaposlene, da se jim pridružijo. Vabljeni so tako smučarji kot navijači.

Dodatne informacije o dogodku in tekmovanju dobite pri **Stanetu Kuharju** (041 614 105) ali **Silvu Oblaku** (041 662 557). Nanju se lahko obrnete tudi tisti, ki bi želeli dogodek materialno ali finančno podpreti.

E. M.

Razpisani termini tečajev usposabljanja v letu 2024:

• **STREŠNI SISTEMI: PREFALZ – napredni tečaj**

– 9.–10. januar
– 11.–12. januar
– 18.–19. januar

• **STREŠNI SISTEMI: MALOFORMATNE KRITINE – osnovni tečaj**

– 30.–31. januar
– 1.–2. februar

• **FASADNI SISTEMI: PREFALZ + MALI FORMAT**

– 13.–14. februar
– 15.–16. februar

• **PROTIPOPLAVNA ZAŠČITA PREFA**

– 20. februar

• **SOLARNI SISTEMI PREFA**

– 21. februar

Podrobnejše informacije o tečajih usposabljanja najdete na www.prefa.si/academy.

Ne zamudite priložnosti in se prijavite čim prej, število mest je omejeno!

V ospredju vprašanje strokovnega izobraževanja

Minuli mesec so se v Ljubljani srečali člani Sekcije polagorcev talnih oblog pri OZS. Poleg druženja s stanovskimi kolegi so člani srečanje izkoristili za seznanitev z zakonodajnimi spremembami ter aktivnostmi sekcije in izzivi v dejavnosti.

Zbrane sta nagovorila predsednik sekcije polagorcev talnih oblog **Vladimir Černe** in direktor OZS **Danijel Lamperger**, ki sta med drugim izpostavila pomen pajožnega povezovanja.

V nadaljevanju jim je **Staša Pirkmaier**, svetovalka Svetovalnega centra OZS, predstavila novosti na področju evidenc delovnega časa in kako pravilno določiti kolektivno pogodbo v svoji dejavnosti, sicer pa so pozornost namenili vprašanjem izobraževanja ter izzivom in priložnostim v dejavnosti.

Pomemben izziv predstavlja poklicno in strokovno izobraževanje za polagorce talnih oblog ter možnosti nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja po končanem poklicnem in srednješolskem iz-

obraževanju. Člani sekcije so se strinjali, da ti obrtni poklici niso cenjeni, zato se aktivno zavzemajo za ponovno oživetev izobraževanja polagorcev talnih oblog, kot so parketarji in polagorce talnih oblog iz tekstila, gume in PVC. V tem kontekstu so člani upravnega odbora v sodelovanju s predstavniki CPI že lani dokončno izdelali izpitni katalog za strokovno teoretični in praktični del pridobitve naziva mojster polagorec talnih oblog/mojstrica polagorka talnih oblog, ki je bil tudi sprejet na Strokovnem svetu RS za poklicno izobraževanje. Januarja letos je bil tako prvič razpisan termin za prijavo na mojstrski izpit polagorec talnih oblog. Prijave so, a si v sekciji želijo, da bi bilo zanimanja več. Prav tako si želijo več mla-

dih navdušiti za poklic polagorca talnih oblog, zato bodo v prihodnje več pozornosti namenili tudi promociji poklica.

ALMA MOČILNIKAR

Vse za tovorni program

- ✓ TEHNIČNI PREGLEDI
- ✓ Preverjanje skladnosti (HOMOLOGACIJA)
- ✓ Kontrola TAHOGRAFOV

Več informacij: prodaja@amzs.si, amzs.si

Izvajanje strokovnih usposabljanj:

- Pridobivanje temeljnih kvalifikacij (koda 95)
- Redno usposabljanje poklicnih voznikov
- Intenzivni tečaj varne vožnje za voznike tovornih vozil, avtobusov ali kombijev
- Trening defenzivne vožnje za poklicne voznike

TEHNIČNI
PREGLEDI ZA
VSE VRSTE
TOVORNIH
VOZIL

AMZS

Odprta fakulteta: Vabljeni na Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani!

V torek, 6. februarja 2024, bo na Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani potekal dogodek *Odprta fakulteta*, namenjen strokovnemu in poslovnemu mreženju članov OZS z raziskovalci Fakultete za strojništvo. Cilj srečanja, ki ga v sodelovanju s fakulteto pripravlja Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS, je okrepiti sodelovanje in odgovoriti na konkretne izzive, s katerimi se srečujejo mala podjetja in obrtniki. Fakulteta nam bo najprej predstavila svoje delovanje in organiziranost, sledili bodo ogledi laboratorijev, ob zaključku pa bodo potekali individualni pogovori obrtnikov in podjetnikov z raziskovalci.

Ogledi kar 12 raziskovalnih laboratorijev

Udeleženci dogodka boste lahko obiskali različne laboratorije, prisluhnili njihovim predstavitvam, raziskovalci pa bodo na voljo tudi za vaša vprašanja. Tako boste bolje spoznali fakulteto in dobili vtis o znanstveno-raziskovalni dejavnosti, ki poteka v obsegu njenega delovanja.

Predstavilo se bo kar 12 različnih raziskovalnih laboratorijev. Ogled bo možen v dveh različnih sklopih, ki si ju boste glede na vaše želje in potrebe udeleženci lahko izbrali sami, zato bodite na to pozorni ob prijavi. Predstavili se bodo naslednji laboratoriji:

Sklop 1:

- Laboratorij za strojne elemente (LASEM) in Laboratorij za vrednotenje konstrukcij (LAVEK) – Katedra za strojne elemente in razvojna vrednotenja
- Laboratorij za konstruiranje (LE-CAD)
- Laboratorij za varjenje (LAVAR)
- Laboratorij za odrezavanje (LA-BOD)
- Laboratorij za vodne in turbinske stroje (LVTs)
- Laboratorij za energetske delovne stroje in tehnično akustiko (LEDSTA)

Sklop 2:

- Laboratorij za modeliranje elementov in konstrukcij (LAMEK)
- Laboratorij za tribologijo in površinsko nanotehnologijo (TINT)
- Laboratorij za alternativne tehnologije (LAT)

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za strojništvo

Rešimo vaše izzive skupaj! Pridružite se nam na Odprti fakulteti!

www.fs.uni-lj.si rr@fs.uni-lj.si

Sledite nam:

OZS

V želji po tesnejšem sodelovanju dogodek poteka v skupni organizaciji Odbora za znanost in tehnologijo pri OZS in UL. Fakultete za strojništvo in je namenjen obrtnikom in podjetnikom, članom Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

- Laboratorij za mehatroniko, proizvodne sisteme in avtomatizacijo (LAMPa)
- Laboratorij za preoblikovanje (LAP)
- Laboratorij za strego, montažo in pnevmatiko (LASIM)

Individualna srečanja z raziskovalci IJS

Na podlagi vnaprej izraženih interesov in prijav obrtnikov in podjetnikov, članov OZS, bodo ob zaključku obiska

tete in najkasneje do 26. januarja 2024. Ob prijavi ne spreglejte podrobnih opisov laboratorijev in njihove razvrstitve v dva sklopa ogledov, v katera so razporejeni, ter se ob tem hkrati tudi prijavite za ogled tistega sklopa, ki vam je najbolj zanimiv.

Več informacij na spletni strani

Ogled pripravlja Odbor za znanost in tehnologijo pri OZS, več informacij in obvezne prijave zato poiščite spletno objavo na to temo na spletni strani odbora **www.ozs.si/odbor-za-znanost-in-tehnologijo** ali med novicami na spletni strani OZS v zavihku Strokovno na povezavi **www.ozs.si/novice/strokovno**.

Posamezna vprašanja lahko naslovite tudi na sekretarko odbora Valentino Melkič, ki ji lahko pišete na naslov valentina.melkic@ozs.si ali pa jo pokličete na številko 01 58 30 541.

Ne zamudite torej priložnosti za ogled naše največje strojne fakultete, navezovanje stikov z njenimi raziskovalci in prenos vrhunskega znanja v svoje delovne procese.

ANTON ŠIJANEC

Univerza v Ljubljani
Fakulteta *za strojništvo*

Fakulteta za strojništvo Univerze v Ljubljani (FS UL) je sodobna univerzitetna institucija, ki se osredotoča na izvajanje vrhunskih znanstvenih in razvojno-raziskovalnih projektov ter hkrati zagotavlja kvaliteten prenos znanja, ki študentom in partnerjem na raziskovalnem področju omogoča konkurenčno vključevanje v mednarodno okolje.

Razvejana mreža raziskovalne dejavnosti, ki jo na Fakulteti izvaja več kot trideset laboratorijev, je razdeljena na štiri fokusna področja oz. t. i. raziskovalne platforme: Tovarne prihodnosti (Factories of the Future), Zelena in varna mobilnost (Green and Safe Mobility), Zdravje (Health) in Trajnostna energija (Sustainable Energy), ki ponujajo vrhunske, celostne in razvojne rešitve gospodarstvu ter vodijo in sodelujejo pri največjih mednarodnih raziskovalnih projektih.

Raziskovalne platforme združujejo strokovno znanje na področju trajnostne, učinkovite in prilagojene proizvodnje, se osredotočajo na premike za doseganje trajnostne in varne mobilnosti s ciljem mobilizirati industrijo za čisto in krožno gospodarstvo ter premikajo meje na področju procesov za trajnostno proizvodnjo energije z visokim deležem obnovljivih virov. Ne nazadnje pa platforme uvajajo uporabo inovativnih tehnologij, ki podpirajo učinkovite in fleksibilne rešitve zdravstvenega varstva.

Močno sodelovanje s slovenskim in mednarodnim industrijskim prostorom, visoko število objavljenih strokovnih člankov v najvišje uvrščene znanstvene revije, inovativnih rešitev/mednarodnih patentov, združevanje specifičnih strokovnih znanj po naštetih področjih in uporaba najsodobnejše raziskovalne opreme zagotavljajo reševanje vse zahtevnejših družbenih izzivov, ki jih prinaša prihodnost, in omogočajo, da se UL FS uspešno postavlja ob bok najrazvitejšim gospodarstvom.

Nova kartica – nove možnosti prihrankov!

**"MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO."**

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

LENDAVA

Zbornični jubilej in priznanja

S slovesnostjo v lokalni gledališki in koncertni dvorani je OOO Lendava minuli mesec obeležila svojo 45-letnico. Na dogodku so se s priznanji zahvalili aktivnim članom zbornice, nagradili podjetniške dosežke, obrtnike in podjetnike, ki nadaljujejo družinske tradicije v obrti in podjetništvu, ter mojstre, podelili pa so tudi jubilejna priznanja.

Predsednik OOO Lendava **Marjan Koren** se je v nagovoru ozrl na preteklih 45 let povezanosti lendavskih obrtnikov in podjetnikov, nanizal najpomembnejše naloge zbornice ter izrazil ponos, da njeni člani dosegajo zavidljive uspehe v okolju, kjer delajo, in širše. »Zavedamo se, da je z zadovoljnimi člani poslanstvo zbornice upravičeno,« je poudaril Koren in članom zagotovil, da se bo zbornica še naprej trudila, da jim bo v pomoč na njihovi poslovni poti.

Zbornici in njenim članom so ob jubileju čestitali tudi predsednik Državnega sveta RS **Marko Lotrič**, lendavski župan **Janez Magyar** in predsednik OZS **Blaž Cvar**, ki je spregovoril o aktivnostih zbornice in poudaril, kako pomembno je, da gospodarstvo v obdobju ohlajanja dobi pomoč in podporo. To mora, je dejal, čim prej razumeti tudi država in takoj ukrepati.

Cvar je ob tej priložnosti podelil tudi priznanja Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije za aktivno delo v stanovski organizaciji. Bronasti ključ OZS so prejeli **Boštjan Varga, Štefan Smej, Milan Špi-**

Skupaj z lendavskimi obrtniki in podjetniki si praznovali številni gostje.

lak in Klaudija Žilavec (To ni gibanica, Lendavske gorice). Srebrni ključ OZS so prejeli **Aleksander Magyar, Jožef Kovač, Sandra Gomboc, Ivan Denša in Marjan Koren**. Zlati ključ OZS pa je prejel **Arpad Sobočan**. OOO Lendava je Cvar podelil priznanje za dolgoletno povezovanje obrtnikov in podjetnikov ter krepitev obrtno-podjetniškega zborničnega sistema.

Predsednik OOO Marjan Koren je podelil še priznanja najbolj aktivnim obrtnikom in podjetnikom v domači zbornici, ki so jih prejeli **Klaudija Žilavec, Boštjan Varga, Petra Bolžidar in Mirjana Horvat** ter priznanji za podjetniške dosežke, ki sta ga prejeli podjetji **Biroplast Solutions, d. o. o.**, in **KIT Žižki, proizvodnja kovinske opreme, d. o. o.**, posebej pa so na slovesnosti pozdravili tudi mojstre, ki so letos opravili mojstrski izpit, in sicer tri zidarske mojstre **Branka Bogarja, Tadeja Smeja in Petra Tkalca** ter tesarskega mojstra **David Matka**.

PREJEMNIKI JUBILEJNIH PRIZNANJ OOO LENDAVA

Za 10 let: ELBO – MA, elektro-solar-knauf, d. o. o., Zidarstvo in keramičarstvo Verona Kociper, s. p., Tesarstvo in krovstvo Gjerek, TRIM, d. o. o., Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav, Ciril Štaus, s. p., Posredništvo pri prodaji, gostinstvo Janez Törnar, s. p., Montaža centralne kurjave in vodovoda, Ivan Zadravec, s. p., Avtoprevoznništvo in storitve z gradbeno mehanizacijo, Milena Horvat, s. p.

Za 20 let: Vrtnarja ADAMIČ, Ivan Adamič, s. p., DEJNA, transport in trgovina, d. o. o., Vafel kornet, Kazanfer Zejnuli, s. p.,

Za 25 let: KIT ŽIŽKI proizvodnja kovinske opreme, d. o. o., in Gostilna Jaklin, Jaklin Milan, s. p.,

Za 30 let: FRT, podjetje za finance in računovodstvo Dolga vas, d. o. o., Avtoprevoznništvo in gradbeno mehanizacija, Robert Gönc, s. p., Frizerstvo Aleksander Magyar, s. p., Pizzerija – okrepčevalnica MM, Marija Marič, s. p., Frizerski salon "EVE" in studio solarij Nagy Eva, s. p., Avtoprevoznik Vlado Vučko, s. p., in DENING, podjetje za storitve in inženiring, d. o. o.

Za 35 let: Kozmetične storitve Simona Fideršek, s. p.

Za 40 let: Avtoprevoznništvo in kurivo Arpad Sobočan, s. p.

Po koncu slovesnosti so si zbrani vzeli čas še za druženje v predverju dvorane, pri čemer so za pogostitev poskrbeli domači gostinci Gostilna Bogdan, Cigan d.o.o., Gostilna Pri studencu, Gostilna Lovski dom, Okrepčevalnica Žabjek, Mesnica in trgovina Gabrek, Predelava mesa in trgovina Raduha Aleš s.p., Trgovina in začasni gostinski obrat Rudaš Eva s.p., Hiša vina Cuk d.o.o., Vina Krampač in Kavarna Zeus.

EVA MIHELIČ

S priznanji so v Lendavi nagradili tudi člane, ki nadaljujejo družinske tradicije. Prejeli so jih Štefan Bogdan (Gostilna BOGDAN, Odranci), Tadej Miholič (AL-PLAST, proizvodnja in montaža stavbnega pohištva, d. o. o., Odranci), Ladislav Šimonka (Avtoservis Laci, Dolnji Lakoš), Jožef Padar (Zidarstvo Padar, gradbene in druge storitve, d. o. o., Žižki) in Simon Vida (Računovodstvo in poslovno svetovanje VIDA, Kot).

Prejemniki priznanj Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije.

ČRNOMELJ

Druženje mladih in bodočih podjetnikov

V organizaciji OOZ Črnomelj smo konec oktobra, na kmetiji Bahor na Zorencih, pripravili druženje mladih podjetnikov in bodočih prevzemnikov družinskih podjetij. Odziv je bil nad vsemi pričakovanji!

Zbrane je nagovoril predsednik zbornice **Stanislav Malerič**, ki je izrazil zadovoljstvo nad udeležbo in poudaril vlogo mladih, saj prav od njih prihajajo sveže ideje in energija.

Predstavili smo dve dobri praksi in sicer sta z nami delila svojo podjetniško pot **Gorazd Kambič**, direktor podjetja Kambič d.o.o., ki si je moral kot mlad prevzemnik obuti uspešne »očetove škornje« in podjetnica **Tina Kobetič**, Kozmetično estetski center Tina, ki pa je začela svojo podjetniško pot nekaj mesecev pred razglasitvijo epidemije.

Gorazd in Tina sta poudarila, da je za uspešno poslovanje potreben korekten

odnos in sodelovanje vseh, od dobaviteljev do kupcev, ključ do uspeha pa se skriva v trdem in dobro opravljenem delu. Ker pa v podjetništvu neizogibno prihaja tudi do nepredvidenih in zahtevnih situacij, je družina tista, ki ti stoji ob strani, te podpira, pomaga z nasveti in želi najboljše. Oba sta prepričana, da bi se znova odločila za isto pot, saj podjetništvo predstavlja neke vrste svobodo in možnost nenehnega izpolnjevanja samega sebe.

Udeleženci so bili zelo zadovoljni. Izrazili so željo po še več podobnih srečanj in tudi obiskov obratovalnic. Druženje se je v sproščenem klepetu nadaljevalo in prepričani smo, da so se stkale vezi za

nova sodelovanja, kar pa je bil nenazadnje tudi namen dogodka.

TATJANA AUPIČ

Svoji podjetniški poti sta predstavila Tina Kobetič in Gorazd Kambič.

LAŠKO

Srečanje članov in upokojenih obrtnikov

Novembra so se v lepem številu zbrali tudi obrtniki in podjetniki OOO Laško ter upokojenci iz njihovih vrst. Na srečanju v hotelu Rimski dvor so podelili jubilejna priznanja in se članom zahvalili za zvestobo in pripadnost.

Prejemniki jubilejnih priznanj OOO Laško.

Zbrane je uvodoma nagovorila nova predsednica OOO Laško **Brigita Veber Selič**, ki je izpostavila predvsem povezovalno vlogo zbornice. »V težkih časih spoznaš prijatelja, pravijo. Letošnja kriza ob poplavah je pokazala, da znamo stopiti skupaj. Posledice smo pomagali blažiti ali odpravljati vsem. Tako članom in nečlanom. Pokazali smo, da lahko povezani naredimo več, tudi v takih krizah. Dovolite mi, da se zato zahvalim vsem, ki so nesebično pomagali odpravljati posledice letošnjih neurij,« je med drugim dejala predsednica ter predstavila še ak-

tivnosti zbornice in čestitala jubilarantom.

Obrtnike in podjetnike sta pozdravila še minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han** in predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar**, srečanja pa so se udeležili tudi župan občine Radeče **Tomaž Režun**, župan Občine Laško **Marko Šantej**, podžupan Občine Laško **Marjan Mačkovšek** ter poslanka državnega zbora **Janja Sluga**.

Podelitev priznanj za dolgoletno delo je po eni strani priznanje za trud in vztrajnost, po drugi pa zahvala za zve-

Predsednica OOO Laško Brigita Veber Selič je v svojem nagovoru izpostavila predvsem povezovalno vlogo zbornice.

stobo stanovski organizaciji in prispevek k njenemu ugledu v družbi. Tokrat so na slovesnosti podelili priznanja za 10, 20 in 30 let dela v obrtni dejavnosti. Prejeli so jih **Sam – Line, d. o. o.**, in **Majda Sevšek** za 10 let, **Martina Ribič** in **Brigita Veber Selič** za 20 let ter **KMP, d. o. o.**, **Vemimont, d. o. o.**, in **Darko Trbovc** za 30 let dela v obrti.

EVA MIHELICH,

SLIKI: FOTO FLEŠ MAJA ŠTIH

Po nekaj letih premora spet podelitev jubilejnih priznanj

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj je konec minulega meseca v avli Mestne občine Kraj podelila jubilejna priznanja svojim članom za 10, 20, 30, 40 in 50 let poslovanja.

Na slovesnosti so podelili priznanja, ki so jubileje v obrtnih in podjetniških dejavnostih obeležili od leta 2019 dalje. Podelitve se je udeležilo 45 prejemnikov priznanj, ki so jih nagovorili predsednik OOO Kranj **Aleksander Bizjak**, predsednik OZS **Blaž Cvar** ter predstavnik Mestne občine Kranj župan **Matjaž Rakovec** in **Tomaž Lanišek**, vodja urada za razvoj in pametno skupnost.

Glede na to, da podelitve jubilejnih priznanj OOO Kranj že nekaj let ni bilo, je bilo temu primerno tudi število prejemnikov priznanj. Poleg številnih obrtnikov in podjetnikov, ki so priznanja prejeli za 10, 20 in 30 let poslovanja, je bilo med nagrajenci tudi pet članov, ki so dopolnili 40 let dela v obrti in podjetništvu, in trije, ki imajo za seboj že 50 let poslovanja.

Za 40 let so priznanja prejeli:

- **Tesarstvo in krovstvo, Emil Jerko- vič, s. p.,**

Predsednik OZS Blaž Cvar je v svojem nagovoru poudaril pomen močne zbornice in izpostavil aktualne obremenitve gospodarstva.

- **Čiščenje Gogala, Erika Gogala, s. p.,**
- **Stental slikopleskarstvo in polaganje vseh vrst mehkih talnih oblog, Andrej Lanišek, s. p.,**
- **Prosen COM, d. o. o., in**
- **Mizarstvo Boštich, Janez Boštich, s. p.**

Prejemniki jubilejnih priznanj OOO Kranj.

za 50 let delovanja pa:

- **Aleksander Bizjak prevozi, d. o. o.,**
- **»SLAP« strojno ključavničarstvo, Peter Slatnar, s. p., in**
- **Vidmar, podjetje za proizvodnjo in trgovino, d. o. o.**

J. E.

LJUTOMER

Mitji Prelogu občinsko priznanje

Na prestavljeni slavnosti ni prireditvi ob 67. prazniku Občine Ljutomer so bila podeljena občinska priznanja in nagrade. Med izbranimi nagrajenci je bil tudi samostojni podjetnik Mitja Prelog.

Prelog se že štiri desetletja ukvarja z mizarstvom. Gre za družinsko dejavnost, ki jo je opravljal Mitjev oče Daniel v šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. Že pri mojstru Danielu se je izkazovala strast do navtike, ki je pozneje povsem prevzela tudi njegovega sina, saj navtičnemu programu izkazuje posebno pozornost. Njihovo podjetje je razvilo in izdelalo 47-čevljsko jadrnico, ki je v celoti izdelana iz kar-

bonskih vlaken in s pomočjo vakuumske infuzije – sodobne, okolju in zaposlenim prijazne tehnologije. V prihodnosti že načrtujejo nova plovila, motorne jahte ter tudi lahke, hitre, potovalne in luksuzne jadrnice.

Sicer pa v mizarstvu Prelog s sodobno opremo in tehnologijo proizvajajo vse vrste lesenih izdelkov, od posamične notranje opreme do serijskih proizvodov.

NIKO ŠOŠTARIČ

Mitja Prelog z županjo Občine Ljutomer Olgo Karba.

KOPER

Okrogla miza s podjetniki in koprskim županom

V duhu konstruktivnega dialoga in medsebojnega posluha smo 23. novembra na sedežu Območne obrtno-podjetniške zbornice Koper gostili župana Mestne občine Koper Aleša Bržana.

Nekaj več kot 30 zbranih obrtnikov in podjetnikov je razpravljalo o prečih tematikah, in sicer o prostorski problematiki in prometu, o namenskih sredstvih za izboljšanje dela obrtnikov in podjetnikov ter o pogojih za ohranitev in razvoj aktivnosti v mestnem jedru.

Župan je pokazal posluh za morebitno ureditev sistemskega financiranja kadrovskih štipendij in predlagal srečanje, na katerem bi opredelili možnost uresničitve tega projekta.

Občinstvo se je nekoliko ogrelo v raz-

pravi na temo dela obrtnikov in podjetnikov v mestnem jedru, ko so le-ti izpostavili težave, ki jih povzroča predvsem zaprtje Pristaniške ceste za avtomobile, saj posledično opažajo upad prometa. Župan je kot protiargument navedel, da si prebivalci mestnega jedra zaslužijo kakovostno bivanje in manj hrupno mesto.

Problematiki prevoznikov ni videti konca, saj bodo ob napovedi zaprtja trenutno delujočega kamionskega terminala ostali na cesti. Lokalna skupnost in upravitelj novega kamionskega termi-

nala Luka Koper ponujata rešitve glede parkiranja, ki pa za domicilne prevoznike niso sprejemljive.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Koper si bo vselej prizadevala, da glas lokalnih obrtnikov in podjetnikov popelje do vseh tistih, ki lahko pomagajo in tudi izboljšajo njihove delovne pogoje. Vseh naših želja in zahtev morda ne bo mogoče uresničiti, lahko pa z iskrenim medsebojnim dialogom pripeljemo težavo do njegove rešitve tam, kjer je mogoče.

ANDREJA KOZLOVIČ

MARIBOR

Inovacije v gradbenih strokah

Konec oktobra so se člani gradbenih in inštalaterskih strok Podravja in Pomurja na vrtu Kavarne Oz zbrali na jesenskem srečanju. Osrednji del dogodka je bil posvečen 30-letnici strokovne revije Energetik, sicer pa so govorili še o digitalizaciji podjetij, marketingu in prenosu lastništva podjetij na mlajše generacije.

Udeležence dogodka so najprej pozdravili gostitelji, **Marko Gorjak**, predsednik OOO Maribor, **Rajmund Krepfl**, predsednik Sekcije gradbincev OOO Maribor, in **Mateja Muraus Ferk**, predsednica Sekcije inštalaterjev-energetikov OOO Maribor, sledil pa je še pozdrav **Zorana Simčiča**, predsednika Sekcije gradbincev pri OZS in podpredsednika OZS, ki je predstavil aktivnosti krovne sekcije.

Osrednji del dogodka je bil posvečen 30-letnici strokovne revije Energetik, ki predstavlja pomemben mejnik v zgodovini energetike. Svoje misli o preteklih uspehih in prihodnjih izzivih sta zbranimi delili **Leonida Polajnar**, koordinatorica revije, in **Mateja Muraus Ferk**, odgovorna urednica revije, ki sta z optimizmom govorili o prihodnosti, ki temelji na združevanju znanja in sodelovanja.

Člani gradbenih in inštalaterskih strok Podravja in Pomurja so se zbrali na vrtu Kavarne Oz v Mariboru.

CELJE

Strokovna ekskurzija celjskih obrtnikov in podjetnikov na Goriško

Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje izvaja kopico projektov in hkrati daje velik poudarek povezovanju in druženju članov. Tako so se člani zbornice v petek, 24. novembra, podali na Goriško, kjer so doživeli čudovit svet kulturne in naravne dediščine, ki jo ponuja ta prelepa pokrajina.

Koprski obrtniki in podjetniki so gostili domačega župana Aleša Bržana.

Irena Ivanuš, operativna koordinatorica EDIH DIGI-SI in DIH Univerze v Mariboru, je občinstvo seznanila z orodji in subvencijami, ki so na voljo za digitalizacijo podjetij, s čimer se le-ta lahko bolje prilagodijo hitrim spremembam v tehnologiji. Alexander B. Pavlinek iz Agencije Marketingo je poudaril, kako ključna je analiza konkurence za uspeh v digitalnem marketingu. Ob vsem pa je prihodnost podjetij po mnenju govorcev neločljivo povezana s pravočasno pripravo na prenos lastništva, kar je izpostavila tudi Leonida Polajnar, direktorica OOO Maribor, ki je hkrati poudarila potrebo po brezhibnem in nemotenem prenosu.

Zaključek srečanja je potrdil, da je skupnost gradbenikov, inštalaterjev in energetikov močna in da so pripravljeni na prihajajoče izzive.

OOO Maribor se zahvaljuje pokroviteljstvu dogodka, ki so predstavili svoje inovativne rešitve, ki kažejo na smeri razvoja v energetske in gradbenem sektorju: Wilo Adriatic, d. o. o., 4Inovations, d. o. o., Javno podjetje energetika Maribor, d. o. o., Airabela, d. o. o., in Wienerberger, d. o. o.

MARJANA SAVIĆ KRAJNC,
SLIKA: BLAŽ ČRNIČ

Udeleženci so si ogledali Franciški samostan Kostanjevica v Novi Gorici in Trg Evrope, ki je na stičišču dveh držav in dveh narodov eden najlepših primerov sožitja dveh mest na meji. Sprejeli so jih na Območni obrtno-podjetniški zbornici Nova Gorica, kjer so jim predstavili svoje delovanje.

Udeležence je pot vodila do Solkankega mosta in Goriških brd, kjer so si ogledali lokalne zanimivosti, kot sta razgledni stolp Gonjače in vinska klet. Obisk vasice Šmartno je pričaral srednjeveški vtis ob vstopu v okrilje šmartenske trdnjave in sprehodu po ozkih uličicah med starimi, nekaterimi tudi obnovljenimi hišami.

Dan je bil popolna priložnost za druženje, povezovanje, izmenjavo izkušenj in ustvarjanje skupnih spominov. Utrnila

se je marsikatera nova ideja in morda se bo realizirala tudi kakšna skupna poslovna priložnost.

Katarina Hohnjec, HOBY LES, d. o. o.: »Bil je prijeten in zanimiv dan. V Novi Gorici nas je sprejelo vodstvo OOO in nam predstavilo področje delovanja, aktivnosti in organiziranost. Iz njihove predstavitve je razvidno, da so primer dobre prakse z ekipo, ki nudi pestro paleto storitev.«

Branko Čepin, zidarstvo in izdelava estrihov, s. p.: « Z ženo sva bila navdušena, da smo spoznali delo zbornice v Novi Gorici z zelo zanimivimi projekti. Najbolj pa naju veseli, da se večkrat letno srečamo in izmenjamo izkušnje tudi s celjskimi obrtniki. Želiva si še več takšnih dogodkov.»

MAG. TATJANA ŠTINEK

Celjski obrtniki in podjetniki so obiskali tudi Franciški samostan Kostanjevica v Novi Gorici.

Barvita jesen – potovanja, izobraževanja in tradicionalni dogodki

Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka je svojim članom ponudila pester nabor aktivnosti, ki so zaznamovale zadnje mesece leta. Od razburljivih italijanskih doživetij do strokovnih srečanj in tradicionalnih dogodkov.

V prvi jesenski mesec smo stopili z nepozabnim italijanskim doživetjem. Člani so obiskali barvite vasice Cinque Terre, se sprehodili po ulicah Genove ter se po strmi marmorni cesti odpeljali v Carraro in si ogledali enega od tamkajšnjih kamnolomov. Na jesenski izlet so se odpravili tudi člani naše sekcije upokoencev. Njihova destinacija je bila Avstrija, kjer so občudovali lepote doline Maltatal.

Izobraževanje je ostalo ključno področje našega delovanja. V sodelovanju z gorenjskimi območnimi zbornicami smo za člane organizirali webinarje o aktualni zakonodaji in redno usposabljanje za voznike. Aktivne so bile tudi sekcije. Na branžnih sestankih so se srečali frizerji, računovodje, gostinci, pa tudi nosilci domače in umetnostne obrti.

Mladi podjetniki so na srečanju Kluba mladih podjetnikov pridobivali informacije o pomenu blagovne znamke, saj je lahko le-ta ključna za uspešnost podjetja. V prvem delu srečanja je mag. Dejan Šraml, direktor OOO Logatec in podjetniški svetovalec, predstavil, kaj je blagovna znamka in na kaj vse morajo biti pozorni podjetniki pri njeni graditvi. V drugem delu je bil gost srečanja Jure Miklavc, industrijski oblikovalec in vodja Studia Miklavc – oblikovalskega studia, diplomant Akademije za likovno umetnost in oblikovanje in eden najvidnejših strokovnjakov na področju industrijskega oblikovanja z več kot dvajsetletnimi izkušnjami v praksi.

Tudi na škofjeloški zbornici od sredine oktobra deluje Digi info točka, ki prebivalcem nudi informacije o brezplačni uporabi javnih elektronskih storitev, prav tako na naši zbornici še naprej ostaja SPOT točka kot del projekta SPOT

Svetovanje Gorenjska, zato bomo še naprej nudili brezplačne informacije in svetovanja podjetnikom ter tistim, ki o tem še le razmišljajo.

Člane so navdušili in povezali tudi naši tradicionalni dogodki. Sredi novembra so se lahko zavrteli na tradicionalnem obrtniškem plesu, v začetku decembra pa so se sprostili na nepozabnem decembrskem koncertu v cerkvi sv. Jurija, kjer so nas v praznični čas popeljali čudoviti glasovi Tria Vivere. Spomine na svoje obrtniške dni so v gostilni Starman obujali tudi upokojeni obrtniki in obrtnice.

Božični čas prinaša pričakovanje Božičkovega obiska, ki bo razveselil 300 naših najmlajših. V pričakovanju kulinarčnega festivala Okusi Škofjeloškega, ki bo potekal od 5. do 31. januarja, pa so tudi naši gostinci, ki vas že sedaj vabijo na uživanje v lokalnih dobrotah.

Na koncu se vsem našim članom zahvaljujemo za aktivno udeležbo in podporo in jim želimo vesele praznike ter obilo uspeha v prihajajočem letu.

PETRA DOLENC

Škofjeloški obrtniki in podjetniki so bili v Italiji.

Člani sekcije upokoencev OOO Škofja Loka so občudovali lepote doline Maltatal.

Delavnice in usposabljanja s finančno podporo Mestne občine Celje

V letu 2023 se gospodarstvo sooča z veliki izzivi, ki so se jim pridružile še naravne nesreče. Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje že več kot 50 let nudi podporo podjetnicam in podjetnikom in v ta namen izvaja tudi vrsto projektov za ustvarjanje čim boljšega poslovnega okolja.

Poleg vseh aktivnostih je zbornica v letu 2023 izvajala tudi delavnice in usposabljanja s podjetniško tematiko, katerih izvedbo je finančno podprla Mestna občina Celje. Velika udeležba na teh dogodkih dokazuje, da so delavnice in usposabljanja res potrebna.

Ana Šumak, direktorica MOLLIER, d. o. o., Celje: »Tematike za delavnice in usposabljanja so dobro izbrane, saj jih s pridom uporabimo pri poslovanju. Poleg pridobljenega znanja in informacij spoznaš tudi ogromno ljudi in širiš svojo mrežo poznanstev. Želimo si, da bi lahko tudi v prihodnosti na ta način pridobivali uporabna znanja.«

Janko Trobiš, Mestna občina Celje: »Podjetništvo je izrazit dinamičen proces, ki zahteva nenehno usposabljanje, seznanjanje z novimi pristopi, novimi regulacijami ipd. V takšnih razmerah je zelo dobrodošlo, da obstaja možnost seznanjanja in usposabljanja lokalnih podjetnikov, s čimer se krepi njihova konkurenčnost. Delavnice in usposabljanja podjetnikov s strani Območne obrtno-podjetniške zbornice Celje poleg drugih ukrepov pomembno pripomorejo k spodbujanju lokalnega gospodarstva in prispevajo k preboju gospodarstva Mestne občine Celje.«

MAG. TATJANA ŠTINEK,
SLIKA: ARHIV OOOZ CELJE

PTUJ

Sprejem za miss Slovenije 2023

Na novo miss Slovenije Alido Tomanič so ponosni tudi v OOOZ Ptuj. Alida prihaja iz podjetniške družine, njen dedek Roman Tomanič je bil tudi predsednik OOOZ Ptuj.

V prostorih Območne obrtno-podjetniške zbornice Ptuj (OOOZ) je bilo 27. oktobra nadvse svečano, saj so pripravili sprejem za novo miss Slovenije, Ptujčanko Alido Tomanič. Ena izmed nalog OOOZ Ptuj je tudi promocija obrti ter spodbujanje podjetnosti in ustvarjalnosti pri mladih, je ob tem poudaril predsednik OOOZ Ptuj Hugo Carli.

Alida prihaja iz uspešne podjetniške družine, je podjetna in ustvarjalna, zgled mladim. Tudi zato so se v OOOZ Ptuj odločili, da ji bodo pripravili sprejem, ji čestitali za uspeh, s tem pa na nek način še dodatno spodbudili, da vztraja na svoji poti, ki jo bo, kot je že večkrat povedala,

vodila v podjetništvo. Alida se je tople zahvalila za povabilo, zelo se je razveselila pozornosti lokalnega okolja, da se skupaj z njo veselijo. »Pozornost lokalnega okolja je nekaj najlepšega,« je poudarila. Sprejema so se ob predsedniku OOOZ Ptuj Hugu Carliju in direktorju Borisu Repiču udeležili Slavko Hrnčič, predsednik nadzornega odbora, Franček Lenart, predsednik sekcije kleparjev – krovcev pri OOOZ Ptuj, Sebastien Majhen, član UO OOOZ

Ptuj, Zdenka Škerget, tajnica zbornice, in Alidina starša, uspešna podjetnika, Marjana in Sebastijan Tomanič, ki sta prav tako zelo ponosna na uspeh svoje hčere, uspešne študentke arhitekture, odbojkarice in glasbenice. V obrtniških vodah je bil tudi njen dedek Roman Tomanič, nekdanji predsednik OOOZ Ptuj.

MAJDA GOZNIK, SLIKA: ČRTOMIR GOZNIK

Minister Han s hrvaškim gospodarskim ministrom Filipovićem o gospodarskem sodelovanju in pomanjkanju kadrov

Minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han se je v Brestanici pri Krškem skupaj s hrvaškim ministrom za gospodarstvo in trajnostni razvoj Davorjem Filipovićem srečal s podjetniki Slovenije in Hrvaške. Ministra sta govorila o gospodarskem sodelovanju in aktualnih izzivih, med katerimi je bilo v ospredju pomanjkanje kadrov. Srečanja se je udeležil tudi predsednik OZS Blaž Cvar.

Srečanje s podjetniki z obeh strani meja sta organizirali Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško in Obrtniška komora Zagreb.

Minister za gospodarstvo, turizem in šport **Matjaž Han** je po srečanju poudaril, da imata državi prijateljske in gospodarsko zelo tesne odnose. »Hrvaška je naš prioritetni trg, tako z vidika blagovne in storitvene menjave, investicij na obeh straneh države kot turističnega obiska. Veseli me, ker smo lani imel kljub težki gospodarski situaciji izjemno okrepljeno trgovinsko menjavo, ki se je lani povečala za več kot 33 odstotkov na 9,2 milijardi evrov. Letos se trend rasti nadaljuje,« je bil jasen Han.

Minister je pohvalil odlično sodelovanje s Slovensko-hrvaškim poslovnim klubom ter med obema obrtnima zbornicama. Območna obrtno-podjetniška zbornica Krško je namreč gostila delovni sestanek z gospodarskima ministroma Slovenije in Hrvaške, kjer so podjetniki izpostavili ključne izzive in predloge za izboljšanje področja kadrov v gospodarstvu. Poudarek je bil na pomanjkanju delovne sile, spodbujanju ustreznega izobraževalnega sistema, promociji zaposljivih poklicev, fleksibilnejši delovno-pravni zakonodaji ter mobilnosti delovne sile med državama. Podjetniki predlagajo konkretne korake, vključno z vzpostavitvijo povezave med gospodarstvom in izobraževalnimi institucijami ter spodbujanjem dualnega sistema izobraževanja. Kadrovski problem je globalni problem sodobnega gospodarstva, ki tako gospodarstvu kot odločevalcem

nalaga ukrepanje in skupno sodelovanje pri reševanju kadrovske problematike.

Srečanja se je udeležil tudi predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar**, ki je glede kadrov izpostavil: »Usposobljenega kadra v malem gospodarstvu drastično primanjkuje, ne samo pri nas, ampak v celi Evropi. Več moramo storiti na področju promocije obrtnih poklicev kot tudi vajeniškega sistema, ki smo ga ponovno uvedli pred šestimi leti, a slednji še vedno ni povsem zaživel. Pri zaposlovanju kadra je nujno, da pohitrimo postopke pridobivanja delovnih dovoljenj, ki so v Sloveniji zares zamudni in dolgotrajni. Le če bomo imeli dober kader, lahko zagotovimo tudi konkurenčnost in uspešnost našega gospodarstva. To pa je ključ do zagotavljanja socialne države in blaginje za vse državljane RS. Ob tem želim pohvaliti sodelovanje z ministrom Hanom, pričakujem pa, da bo glas gospodarstva bolje slišan tudi s strani drugih resorjev vlade.«

Sicer pa sta se minister Matjaž Han in minister Davor Filipović strinjala, da je izziv kadrov večplasten, razlogi so med drugim v nižji rodnosti obeh držav, neprilagojenem izobraževalnem sistemu na potrebe gospodarstva in tudi predolgih in zapletenih administrativnih postopkih.

Han je poudaril še, da je pomanjkanje kadrov skupni in eden večjih problemov, ki trenutno zavira gospodarsko rast na obeh straneh meje. »Slovenija je varna država z visoko kakovostjo življenja, kar je zagotovo prednost tudi za privabljanje kadrov, in imamo dobro geografsko

Minister Matjaž Han in minister Davor Filipović sta se strinjala, da je izziv kadrov večplasten, razlogi pa so med drugim v nižji rodnosti obeh držav, neprilagojenem izobraževalnem sistemu na potrebe gospodarstva in tudi predolgih in zapletenih administrativnih postopkih.

teško pozicijo. Vse to moramo izkoristiti za promocijo Slovenije, za privabljanje kadrov. Seveda promoviramo poklice in s štipendijami spodbujamo mlade, da se odločajo za deficitarne poklice. Poleg tega mora vlada skozi svojo davčno politiko narediti Slovenijo zanimivo tako za domače kot tuje kadre. Ključni problem pomanjkanja kadrov pa je enostavno slabša demografija in znižanje natalitete, kar je problem obeh držav,« je pojasnil minister Han in dodal: »Nujno moramo pospešiti tudi prepočasne postopke izdaje dovoljenj za zaposlovanje tujcev iz tretjih držav, da bo naše gospodarstvo in obrtništvo kar najbolj delovalo.«

Hrvaški minister je ob tej priložnosti izpostavil prijateljske odnose ter pozdravil okrepljeno gospodarsko sodelovanje med državama.

MIRA ČREŠNAR

V SLOVO

FRANJO VERDNIK

Minuli mesec nas je zapustil Franjo Verdnik, eden najvplivnejših funkcionarjev Zveze obrtnih združenj Slovenije, ki je od marca 1983 pa do aprila 1990 tudi vodil njen izvršilni odbor.

V tem obdobju so se že nakazovale korenite spremembe, ki so se zgodile v kasnejšem obdobju. Z njemu lastno energijo je skupaj s takratnimi sodelavci gradil obrtniško organizacijo, na kar je bil, kot je poudarjal tudi sam, izredno ponosen. V tem času, na primer, so bile ustanovljene številne sekcije, postavljena je bila močna strokovna služba, organizacija se je preselila v zdajšnje prostore na Celovški cesti v Ljubljani, ustanovljeno je bilo obrtniško sejmsko podjetje, ki je pomagalo pri hitrem razvoju mednarodnega obrtnega sejma v Celju, občinska združenja so pospešeno gradila svoje domove in se krepila.

Gradil pa je tudi ugled obrtniške organizacije navzven, tako doma kot v tujini. Zveza obrtnih združenj je postajala vedno bolj upoštevan sogovornik tedanje oblasti in uspela ustvariti, za tedanje razmere, ugodne okvire za delovanje obrtništva.

Franja Verdnika, ki je bil neposredna priča in tvorec oblikovanja in gradnje obrtno-podjetniškega zborničnega sistema, bomo ohranili v trajnem spominu.

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije

V SLOVO

JULIJ BRINC, STAREJŠI

Z globokim spoštovanjem smo se 8. novembra 2023 poslovili od Julija Brinca, starejšega, ki je v 74. letu odšel iz vrst metliških upokojenih obrtnikov.

Brinc se je izučil za ključavničarja in prve delovne izkušnje nabiral v tujini, a se je moral po dveh letih zaradi dolžnosti služenja domovini vrniti domov. Prav med služenjem vojaškega roka je spoznal strokovnjaka, kasneje prijatelja in poslovnega sodelavca, ki ga je navdušil za izdelavo cvetličarske gobe. Pokazal mu je recepture in stroje, Julij pa je začutil poslovno priložnost.

Leta 1979 je odprl obrt in v domači garaži sam izdelal prve kose gobe za aranžiranje cvetja in oblikoval lončke za cvetje iz plastike. Dejavnost je dopolnil še z vzgojo cvetja in cvetličarno, ki jo je kasneje predal ženi.

Ob delu je imel Julij tudi veliko volje za delo v novo nastali obrtni organizaciji. Bil je v skupini, ki je orala ledino v želji po povezovanju obrtnikov za boljše pogoje dela. Ko se je leta 1979 ustanovilo Obrtno združenje Metlika, današnja obrtna zbornica, je bil kot mlad zagnan obrtnik izvoljen v ustanovno skupščino, kasneje pa opravljal še druge funkcije v zbornici, med drugim je bil 10 let njen podpredsednik, dva mandata pa je vodil tudi Slad za izobraževanje delavcev pri samostojnih podjetnikih Metlika. Svojo pozitivno energijo in izkušnje je rad delil z ostalimi obrtniki, sodeloval je tudi pri obnovi obrtnega doma, pri-

pravi obrtnih razstav, regijskih srečanj, pustnih plesov in drugih zborničnih aktivnostih.

Kot podjetnik z veliko zaposlenimi je bil ustanovni član Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, posebno pozornost pa je namenjal svoji Sekciji cvetličarjev in vrtnarjev pri OZS. Kot dolgoletnemu predsedniku sekcije in spretnemu organizatorju ni bilo žal časa in tudi sredstev za izvedbo številnih tekmovanj, razstav in drugih dogodkov za promocijo cvetličarske dejavnosti in tega zanj lepega in cenjenega poklica.

Juliju je obrtna organizacija pomenila veliko, kar nam je velikokrat tudi pokazal. Na nove izzive je gledal razumno, znal je prisluhniti predlogom drugih, vzel si je čas in ponosno sodeloval na številnih dogodkih. Tudi po upokojitvi je spremljal naše delo in se rad udeleževal letnih srečanj upokojenih obrtnikov. Za uspešno delo na področju obrtništva je prejel bronasto in srebrno priznanje OZS.

Družabnost in dobrosrčnost, navdušenje za velikopotezne načrte ter volja in moč, da jih izpelje, so vrline, zaradi katerih nam bo Julij Brinc ostal v večnem spominu.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Metlika

OBRтна POT

Mladi ponosno spoznavajo obrtne poklice v podjetjih

Obrtna pot, ki ponovno vabi vedoželjne osnovnošolce, da si v realnem delovnem okolju ogledajo poklice, poteka v osrednjeslovenski regiji, Prekmurju, Posavju in na Dolenjskem.

Obrtna pot predstavlja inovativen pristop k sistemski promociji poklicev na srednjem poklicnem in strokovnem nivoju. Z Obrtno potjo v posame-

znih slovenskih regijah želimo zagotoviti možnost, da si učenci osnovnih šol v spremstvu predstavnikov šol ogledajo tiste poklice, ki jih zanimajo, in to v re-

alnem delovnem okolju. Pomembno je, da se predhodno preveri interes učencev in se na Obrtno pot odpelje le tiste, ki pokažejo interes za posamezen poklic.

Obrtna pot, ki ponovno vabi vedoželjne osnovnošolce, da si v realnem delovnem okolju ogledajo poklice, poteka v osrednjeslovenski regiji, Prekmurju, Posavju in na Dolenjskem. Veseli smo, da so se tudi letos ambasadorji poklicev (delodajalci, ki so odprli vrata svojih podjetij) dobro odzvali in omogočajo vpogled v realne poklicne situacije. Za interesiranost osnovnošolcev se z leta v leto povečuje, za kar so nedvomno zaslužni tudi svetovalni delavci na osnovnih šolah, ki v Obrtni poti vidijo možnost individualne karijerne orientacije. Projekt se je zelo dobro prijel v celotni Sloveniji in povpraševanje presega ponudbo, zato bo potrebno v prihodnje pridobiti dodatne vire financiranja.

MITJA KORUNOVSKI

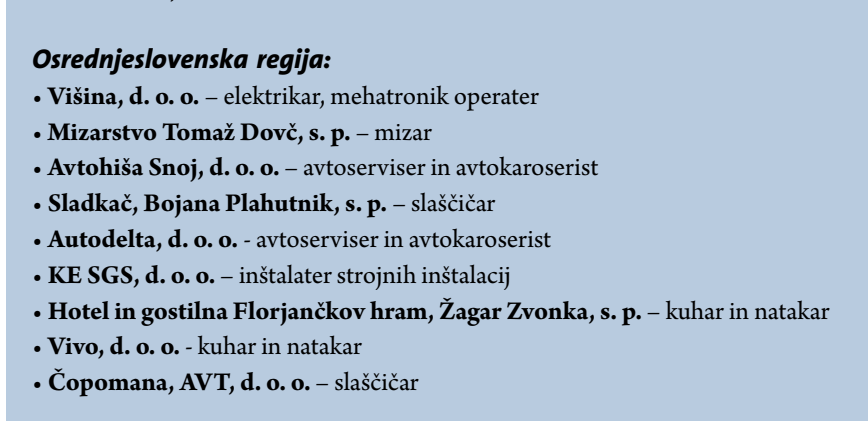
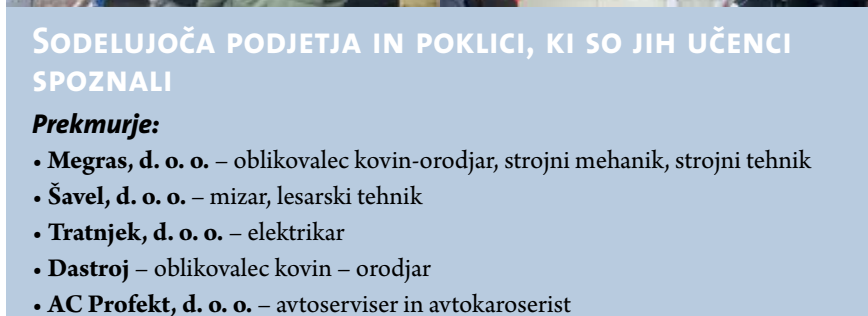

Učenci so v podjetju Megras srečali tudi vajenca 3. letnika, ki je v podjetju zelo zadovoljen z usposabljanjem.

»Obrtna pot je odličen način, kako lahko učenci podrobneje spoznavajo določene poklice, pri čemer je pristop inovativen predvsem zaradi tega, ker potekajo predstavitve poklicev v realnem delovnem okolju. Učenci zadnje triade imajo na ta način možnost, da vidijo, kje in kako poteka delo s strani določenih poklicev, spoznajo delavnice, določene pripomočke in stroje, konkretno delo na posameznih področjih ipd. Učencem je tovrsten način spoznavanja poklicev zelo všeč, saj so jim praktično prikazane specifične veščine, znanja in področja dela. Izpostavili so, da jim je pozitivno, ker lahko v delovnih okoljih vprašajo, kar jih zanima, poleg tega pa dobijo boljši občutek o tem, kako poteka drobec delovnega dneva posameznika, ki opravlja določeno delo, za katerega je specializiran. Opaziti je, da še lahko izboljšamo poznavanje posameznih poklicev pri učencih, in sicer predvsem tistih poklicnih profilov, ki so jim manj poznani, oziroma tistih, ki so tudi deficitarni ter še posebej iskani na trgu dela. Obrtna pot je vsekakor zelo učinkovit projekt, v katerem si kot osnovna šola želimo sodelovanja tudi v prihodnje, saj pomembno doprinese k pridobivanju novih znanj ter odločitvi posameznikov glede njihove nadaljnje karijerne poti.«

Tjaša Raztresen, šolska svetovalna delavka, OŠ Franceta Bevka, Ljubljana

SODELUJOČA PODJETJA IN POKLICI, KI SO JIH UČENCI SPOZNALI

Prekmurje:

- Megras, d. o. o. – oblikovalec kovin-orodjar, strojni mehanik, strojni tehnik
- Šavel, d. o. o. – mizar, lesarski tehnik
- Tratnjek, d. o. o. – električar
- Dastroj – oblikovalec kovin – orodjar
- AC Profekt, d. o. o. – avtoserviser in avtokaroserist

Osrednjeslovenska regija:

- Višina, d. o. o. – električar, mehatronik operater
- Mizarstvo Tomaž Dovč, s. p. – mizar
- Avtohiša Snoj, d. o. o. – avtoserviser in avtokaroserist
- Sladkač, Bojana Plahutnik, s. p. – slašičar
- Autodelta, d. o. o. - avtoserviser in avtokaroserist
- KE SGS, d. o. o. – inštalater strojnih inštalacij
- Hotel in gostilna Florjančkov hram, Žagar Zvonka, s. p. – kuhar in natak
- Vivo, d. o. o. - kuhar in natak
- Čopomana, AVT, d. o. o. – slašičar

MARIBOR

Uspešno izveden že 8. Karierni sejem – sejem poklicev in izobraževanja 2023

Novembra je v Univerzitetnem športnem centru Leona Štuklja v Mariboru potekal 8. Karierni sejem – sejem poklicev in izobraževanja 2023, tudi tokrat pod sloganom »Vesolje priložnosti«. Dogodek je tokrat prvič pripravila OOO Maribor skupaj s Štajersko gospodarsko zbornico in v partnerskem sodelovanju z Zavodom RS za zaposlovanje – Območno službo Maribor, Mestno občino Maribor, Univerzo v Mariboru, Fundacijo za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Prizma in Mladinskim kulturnim centrom Maribor.

OOO Maribor je v notranjosti dvorane Univerzitetnega športnega centra Leona Štuklja na obrtno-podjetniški ulici predstavila poklice »v živo«. S prisotnostjo obrtnikov in podjetnikov, delodajalcev in predstavitev do- brih praks iz posamezne dejavnosti je ulica oživila. Učenci, dijaki in študenti so tako s prve roke dobili informacije o tem, kaj v podjetjih delajo in kakšne kade potrebujejo. Delodajalci s področja gradbene in avtomobilске dejavnosti so mlade za te poklice poskušali navdušiti na zunanji ploščadi.

Zavod RS za zaposlovanje – Območna služba Maribor je s pomočjo Fundacije za izboljšanje zaposlitvenih možnosti Prizma, ustanovo in Mladinskega kulturnega centra Maribor obiskovalcem sejma pripravil tudi zelo zanimivi spremljevalni program: različne delavnice za otroke in starše, okroglo mizo »Kako zagotoviti celostni in integrirani pristop k ureditvi karijerne orientacije v Sloveniji?«, živo knjižnico poklicev in karierni escape room o poklicih.

Dr. Emilija Stojmenova Duh, ministrica za digitalno preobrazbo, in **Daniel Lamperger**, direktor Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, sta se skupaj z ostalimi gosti in s **Smiljanom Škarico**, podpredsednikom Območne obrtno-podjetniške zbornice Maribor, udeležila otvoritve in protokolarnega ogleda

sejma. Direktor OZS je bil tudi med govorci prej omenjene okrogle mize.

Drugi dan je sejem obiskal še **Blaž Cvar**, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. V vlogi gostiteljev sta ga po sejmu pospremila **Marko Gorjak** in **Leonida Polajnar**, predsednik in direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Maribor.

Zelo aktivno je na sejmu sodelovala tudi strokovna služba zbornice, ki je obiskovalcem sejma ponudila informacije o poteku praktičnega usposabljanja na delovnem mestu, možnostih štipendiranja, najavah in registru prostih učnih mestih, kadrovske in materialne pogoje delodajalcev za izvajanje praktičnega usposabljanja z delom za dijake in praktičnega izobraževanja v delovnem procesu za študente, vajeništvu ...

OOO Maribor je v vlogi organizatorja kariernega sejma, ki ji je bila letos zaupana prvič, v želji po čim boljšem dogodku uvedla kar nekaj sprememb. Med drugimi to, da je bil sejem namenjen osnovnošolcem in srednješolcem širše regije, potekal je dva dni skupaj, na novi lokaciji, ogled je bil zapeljan v obliki labirinta, razstavljalcev pa so zagotovili brezplačne parkirne prostore. Glede na to, da je sejem obiskalo več kot 6.000 obiskovalcev, na zbornici ocenjujejo, da je bil dogodek zelo uspešen, in verjamejo, da so učenci in dijaki

Podravske regije na sejmu pridobili veliko koristnih informacij in so se поблиže spoznali s predstavljenimi poklici.

MARIJANA Savič Krajinč,

SLIKE: BLAŽ ČRNIČ

POSVET SKUPNOSTI VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL

V višjem strokovnem izobraževanju želijo slediti hitrim spremembam potreb po kadrih

Višje strokovno izobraževanje je izraz aktualnih potreb delodajalcev ter najsodobnejših trendov stroke. Pomen spretnosti za prihodnost, dvig konkurenčnosti in hitrost prilagajanja ter spreminjanja višješolskih študijskih programov so bile osrednja nit razprave drugega letnega posveta o višjem strokovnem izobraževanju, ki je potekal 15. novembra v Ljubljani v organizaciji Skupnosti višjih strokovnih šol (Skupnost VSŠ). Posvet je v luči Evropskega leta spretnosti združil deležnike iz gospodarstva, stroke in šolstva.

Študentke in študentje višjega strokovnega izobraževanja predstavljajo kar **13 odstotkov celotne študentske populacije v terciarnem izobraževanju in 18 odstotkov dodiplomske populacije**, kar uvršča višje strokovno izobraževanje na drugo mesto, takoj za Univerzo v Ljubljani. Tesna povezanost višješolskih študijskih programov s potrebami gospodarstva in delodajalcev, več kot tretjino študijskega programa namreč zajema praktično izobraževanje v podjetjih, uvršča višješolske diplomantke in diplomante med najbolj zaposljive kadre na trgu dela. A potenciala za razvoj je še veliko.

V višjem strokovnem izobraževanju si želijo uvesti delno odprti kurikulum, »da

šola s partnerji v gospodarstvu oblikuje približno tri študijske predmete, ki jih lahko vsako leto hitro prilagaja in spreminja, kar bi višješolske študijske programe še bolj približalo gospodarstvu in jih naredilo bolj konkurenčne,« je v sklopu posveta izpostavil **Egon Pipan**, predsednik Skupnosti VSŠ.

Višješolski študijski programi so sicer že vrsto let fleksibilen del terciarnega izobraževanja, usmerjeni v odzivanje na potrebe delodajalcev, saj temeljijo na praktično usmerjenem študiju – kar 800 ur študijskega programa zajema praktično izobraževanje v podjetjih. Zanimivi so za mlade in odrasle, ki želijo zamenjati svojo poklicno pot ali usvojiti uporabna

praktična znanja ter pridobiti sposobnosti za opravljanje nalog vodenja, načrtovanja in nadzora v delovnih procesih. Največji izziv višjega strokovnega šolstva pa je »sledenje hitrim spremembam potreb po kadrih v gospodarstvu,« je povedal Pipan. Kot je dejal, je sam postopek spremembe programa sorazmerno zahteven, kot enega od izzivov pa je izpostavil hitrejšo spreminjanje programov. »V izobraževanje je treba vključiti tudi zelene, trajne, digitalne kompetence in umetno inteligenco,« je še poudaril.

Minister za vzgojo in izobraževanje **dr. Darjo Felda** je poudaril pomembnost »hitre odzivnosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za zagotavljanje ustreznih spretnosti in kvalifikacij.« Kot je poudaril, se specifičnost kratkega cikla terciarnega izobraževanja kaže zlasti v spodbujanju aplikativnih raziskav v korist študentov, gospodarstva in družbe, s tem se krepi prepoznavnost in zaposljivost diplomantov. »Slovenski izobraževalni prostor in v tem okviru tudi višje strokovno izobraževanje ima z Načrtom za okrevanje in odpornost priložnost, da se odzove na mnogotere izzive in okrepi svojo vlogo pri podpiranju trajnostnega in digitalnega razvoja ter vključujoče rasti,« je v uvodnem nagovoru na posvetu povedal minister dr. Felda.

SKUPNOST VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL RS

Bigstock

Devetošolci pozitivno presenetili goriške delodajalce z izborom poklicev

Dan promocije poklicev, dogodek, ki velja že za tradicionalnega, se je 21. novembra ponovno odprl z množičnim prihodom učencev pred občinsko stavbo v Novi Gorici. Na pobudo OOOZ Nova Gorica je 13 goriških osnovnih šol svojim devetošolcem ponudilo priložnost, da v živo spoznajo izbrani poklic. Dogodek je tokrat pritegnil kar 300 učencev, kar je polovica vseh letošnjih devetošolcev iz 6 občin.

V več kot 40 podjetji je podprlo dogodek, zato ni nič presenetljivega, da so bili v tokratni izvedbi pripravljeni predstaviti kar 90 poklicev. Med njimi so učenci prepoznali 50 takšnih, ki so očitno bili to sezono najbolj atraktivni, kar na OOOZ Nova Gorica štejejo kot velik uspeh, saj je to enkrat več kot nazadnje.

Na drugi strani pa se zavedajo, da je potrebno še naprej promovirati in predstavljati tiste, ki med učenci ne dosegajo dovolj interesa. Glede na stanje, s katerim se soočamo na trgu delovne sile, si zato goriška zbornica močno prizadeva vztrajati pri ozaveščanju glede poklicev. Pri tem jo podpirajo tudi udeležene šole, ki Dan promocije poklicev že leta prepoznajo kot neprecenljivo izkušnjo, za katerega tudi sami trdijo, da je z vidika karijerne orientacije povsem nenadomestljivo. A spremembe se ne morejo zgoditi čez noč, zato so na zbornici veseli vsakega napredka, ki ga prinese vsaka ponovitev dogodka. Majhne, a kljub temu pomembne premike so zaznali tudi tokrat, in to na področjih, za katera niso pričakovali prijav v takšnem številu.

Med 50 poklici, ki so bili predstavljeni, so med obrtniški poklici goriške devetošolce sicer nadvse pričakovano pritegnili poklici kozmetične, elektro in frizerske dejavnosti. Presenetil pa je interes za poklice tekstilcev, kar je nedvomno predstavljalo velik napredek za sekcijo tekstilcev in usnarjev, ki se že leta trudi večati zanimanje za tovrstne poklice. Na drugi strani veliko presenečenje za gostinstvo in turizem, kjer se je interes mladih izkazal s kar 10 % vseh prijav. Nedvomno so vsi

Množica mladih pred občinsko stavbo v Novi Gorici.

ti pozitivni vtisi dobra popotnica mladim potencialnim kadrom za področje gostinstva, katero je vsaj v zadnjih letih močno zaznalo upad zanimanja za tovrstne poklice. Razlog za veselje so tokrat imeli tudi gradbinci s kar nekaj prijavi, čeprav še vedno, kot pravijo, se interesa ne kaže za poklice, ki ne zahtevajo univerzitetne izobrazbe, kot so npr. tesar, krovec, zidar ipd. Na zbornici so bili navdušeni tudi nad prijavi inštalaterjev s področja energetike, grafičarjev in ne nazadnje za poklic cvetličarja, za katerega se nazadnje interesa sploh ni beležilo. Omembe vredna pa je želja po spoznavanju kovinarske dejavnosti. S tem dogodkom se je Dneva promocije poklicev namreč prvič udeležila tudi Sekcija kovinarjev OOOZ Nova Gorica, ki je nepričakovano prejela kar nekaj prijav za poklic mehatronika.

Ozaveščanje glede poklicev je le eden od številnih ciljev, ki jih s tem dogodkom zasleduje OOOZ Nova Gorica. Namen je namreč tudi doseganje interesa za delo v

Predstavitve gradbenih poklicev.

lokalnem okolju in ne nazadnje, povezovanje mladih z lokalnimi delodajalci. Vsak proces se nekje začne, in kot pravijo na goriški zbornici, se proces zagotavljanja zdravega ravnovesja lokalnega zaposlitvenega trga začne pri mladih. Natančneje, pri tistih, ki se za poklicno smer še niso odločili, temveč jo še raziskujejo.

JASNA LAZAR

Sekcija za gostinstvo in turizem OOOZ Nova Gorica je skupaj s številnimi uspešnimi goriškimi gostinci priredila pravcati dogodek v restavraciji Primula in s tem dokazala, da se skupaj lahko marsikaj doseže.

Letna konferenca mreže EEN je zbrala 800 udeležencev iz 50 držav

Letna konferenca mreže Enterprise Europe Network je potekala od 15. do 17. novembra v Bilbau v Španiji. Dogodek je potekal pod sloganom »15 let mreže Enterprise Europe Network: pot naprej za mala in srednje velika podjetja«. Na dogodku so sodelovala mala in srednje velika podjetja (MSP), partnerji mreže, uradniki EU in predstavniki zasebnega sektorja. Konferenca je potekala v času evropskega tedna MSP.

Letna konferenca je vključevala panele na visoki ravni, interaktivne delavnice, priložnosti za mreženje in družabne dogodke. Paneli so bili organizirani v štirih glavnih sklopih, ki so bili usklajeni s ključnimi prednostnimi nalogami politike EU, in sicer:

- industrijski prehod s poudarkom na trajnosti, digitalizaciji in odpornosti;
- enotni trg in svetovni trgi;
- inovacije in zagonska podjetja;
- kakovost in učinek podpornih storitev za podjetja.

Praznovanje 15-letnice uspešnega delovanja mreže

Osrednja tema konference je bilo praznovanje 15-letnice mreže Enterprise Europe Network. V teh letih je mreža zagotavljala strokovno podporo malim in srednje velikim podjetjem ter jim pomagala pri inovacijah, rasti in uspehu na mednarodni ravni. Konferenca je bila

priložnost za razmislek o poti mreže in pogled v prihodnost, ki bo še bolj učinkovita. Razprave so se osredotočile na to, kako se lahko mreža Enterprise Europe Network razvija za boljšo podporo strankam MSP – od krepitev trajnosti in digitalizacije do povečanja odpornosti.

Ključne medsektorske teme so vključevale:

- Izboljšanje podpornih storitev za podjetja: uporaba poglobljenega strokovnega znanja mreže na področju inovacij, odpornosti, trajnosti in digitalizacije, da se MSP opremijo z dolgoročnimi strategijami za soočanje z novimi izzivi.
- Podpora pri internacionalizaciji: pomoč MSP pri čim večjem izkoriščanju priložnosti na enotnem trgu in po vsem svetu.
- Podpora MSP pri prehodu na čisto energijo v skladu s ključnimi pobudami Evropske komisije, kot je evropski zeleni dogovor, industrijskim načrtom za zeleni

posel in zakonom o industriji z ničelno neto vrednostjo.

• Razvoj spretnosti za MSP: pomoč MSP pri pridobivanju spretnosti, ki jih potrebujejo za uspeh v spreminjajočem se poslovnem okolju.

• Spodbujanje celovitih sinergij: spodbujanje sodelovanja z mrežnimi partnerji, programi EU, kot je Evropski svet za inovacije in evropsko platformo za sodelovanje grozdov, vseevropskimi pobudami, predstavniki industrije, raziskovalnimi organi in akademskim svetom za nemoteno potovanje strank.

• Zagotavljanje učinkovitega komuniciranja za predstavitev vrednosti in vpliva mreže, negovanje odnosov s strankami in privabljanje novih strank.

Jean-David Malo, direktor Evropskega sveta za inovacije ter Izvajalske agencije za mala in srednje velika podjetja (EISMEA), je dejal: »Leta 2023 je mreža dosegla impresivno stopnjo zadovoljstva s kakovostjo in prilagoditvijo svojih storitev. Stranke potrjujejo, da mreža izpolnjuje njihove poslovne potrebe in jim je na voljo za pomoč, kadar in kjer jo potrebujejo. Zato je mreža Enterprise Europe Network tako pomemben steber za MSP in podporo inovacijam v EU.« Dodal je: »Zahvaljujemo se vam za vašo predanost in visoko kakovost vašega dela.«

Muriel de Grande, vodja sektorja pri EISMEA, je poudarila: »Z našo pomočjo

Drugo nagrado je prejel italijanski projekt Fortissimo Education. Inovativni projekt, ki je postal del pobude v prizadevanju za povečanje intelektualne sposobnosti otrok na sproščen in prijeten način, je skupaj s 23 partnerji pomagalo uresničiti tudi slovensko podjetje Invidia.

lahko MSP izkoristijo isto prožnost, ki poganja našo mrežo. Skupaj spreminjamo izzive v priložnosti, pa naj gre za obvladovanje podnebnih sprememb, prilagajanje globalizaciji, sprejemanje digitalizacije ali spopadanje z izpadi dobavne verige.«

Vsi predstavniki slovenskega konzorcija mreže Enterprise Europe Network so se udeležili letne konference.

Nagrade mreže EEN: Praznovanje uspeha in odpornosti

Nagrade mreže Enterprise Europe Network so priznanje uspešnim podjetnikom, ki so izkoristili storitve mreže za rast in inovacije.

Prvo nagrado je prejelo podjetje Stabilplastik (Češka) in Nortech Solutions (Danska). Podjetje Nortech Solutions je ob podpori mreže sodelovalo s podjetjem Stabilplastik in ustvarilo popolnoma reciklirane, okolju prijazne palete brez odpadkov.

Drugo nagrado je prejel projekt Fortissimo Education (Italija). Fortissimo je s pomočjo in posredovanjem Centra za razvoj in prenos znanja Univerze na Primorskem, Fakultete za management (člana slovenskega konzorcija mreže Enterprise Europe Network) prek mreže Enterprise Europe Network pridobil nepovratna sredstva v višini skoraj 1,7 milijona evrov. Slovensko podjetje Invida je tako skupaj s 23 partnerji uresničilo ta inovativni projekt, ki je postal del pobude v prizadevanju za povečanje intelektualne sposobnosti otrok na sproščen in prijeten način.

Tretjo nagrado je prejelo podjetje Bataryasan (Turčija). Podjetje Bataryasan, inovativno tehnološko podjetje na področju vodika, je izkoristilo strokovno znanje mreže, da bi pridobilo financiranje in vstopilo na trge v Nemčiji, Franciji, Belgiji in Združenem kraljestvu.

Evropska podjetniška mreža je podelila tudi posebno priznanje za odpornost platformi za odpornost dobavne verige. Pobuda, ki so jo razvili litovski inovacijski center in partnerji mreže, povezuje 1.000 podjetij v 45 državah za ublažitev motenj v svetovni dobavni verigi.

EDINA ZEJNIC

AKTUALNI POSLOVNI DOGODKI

Enterprise Europe Network letno organizira različne poslovne dogodke z namenom širjenja znanja in mreženja. Dogodki podjetjem nudijo nove poslovne priložnosti in promocijo ter širjenje znanja. V nadaljevanju so navedeni dogodki v tujini. Aktualni dogodki so objavljeni na: <https://een.ec.europa.eu/events>.

• **Match4Industry 2023** (7.–8. december 2023, Kocaeli, Turčija)
<https://match4industry2023.b2match.io/>

Poslovni mrežni dogodek bo namenjen vzpostavljanju poslovnih stikov in širjenju poslovnih priložnosti. Dogodek pokriva različne sektorje, vključno z avtomobilsko industrijo, kovinami in stroji, plastiko in gumo, pnevmatikami, kemikalijami, gradbeništvom, energetiko, okoljem, elektroniko ter informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. Udeležba je brezplačna, vključuje pa tudi lokalne prevoze, prevajanje, obroke in nastanitev za enega predstavnika vsakega sodelujočega podjetja.

• **Human Centric AI for accelerated digital transformation**
(18.–19. januar 2024, Bruselj)
<https://humancentric-ai.b2match.io/>

Dogodek bo namenjen spodbujanju digitalne transformacije z osredotočenjem na humano-centrično umetno inteligenco. Dogodek bo združil podjetja, evropske digitalne inovacijske centre in raziskovalne ustanove iz številnih evropskih držav. Na dogodku bodo potekale delavnice in ciljna srečanja, ki bodo omogočila udeležencem, da razvijejo poslovne kontakte, najdejo tehnološke in raziskovalne partnerje ter se seznani z najnovejšimi trendi in možnostmi na področju AI.

• **Grüne Woche Business Days 2024** (19.–24. januar 2024, Berlin, Nemčija)
<https://gruenewoche2024.b2match.io/home>

Dogodek, ki ga organizira EEN Berlin-Brandenburg, bo združil svetovno agrofood skupnost v okviru sejma Grüne Woche in Globalnega foruma za hrano in kmetijstvo (GFFA). Dogodek bo potekal tako v živo kot na spletu in bo pokrival teme modernega kmetijstva in prehrane, vključno s trajnostno prehrano in kmetijstvom, trajnostno embalažo, krožnim gospodarstvom, recikliranjem, digitalizacijo in avtomatizacijo v proizvodnji hrane in kmetijstvu.

• **STARTUP Day 2024** (24.–26. januar 2024, Tart, Estonija)
<https://www.startupday.ee/>

Gre za največji poslovni festival v Baltiku, ki se ga udeležuje več kot 4000 udeležencev. Tridnevni festival obsega različne teme, od duševnega zdravja do vesoljske tehnologije. Dogodek je idealen za spoznavanje lokalne startup in poslovne scene, povezovanje z investitorji in ustanovitelji ter pridobivanje navdihujočih vpogledov od svetovnih govorcev.

Kontakt

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network
T. 01 58 30 586 | een@ozs.si
www.ozs.si/tuji-trgi | www.een.si
<https://een.ec.europa.eu>

50 LET PODJETJA HANŽELIČ, MARKOVCI

Laser za razrez in varjenje pločevine najnovejša pridobitev družinskega podjetja

Letošnje leto je praznično leto za družinsko podjetje Hanželič, d. o. o., ki ima sedež v obrtni coni Novi Jork v Markovcih. Nasledniku Ključavničarstva Hanželič Franc, s. p., je 15. oktobra letos preteklo 50 let od začetkov oz. od dneva, ko je Franc Hanželič prejel uporabno dovoljenje za opravljanje dejavnosti v Dornavi. Prvo delavnico je imel na domačem dvorišču pod jablano. Le-to je kmalu nadomestila zidana delavnica.

Izdelovali so podstavke za rože in zidane štedilnike na trdo gorivo. Cena štedilnika je bila v tistem času v protivrednosti ene krave. Do leta 1990 je bila izdelava štedilnikov njihova glavna dejavnost.

Z osamosvojitvijo Slovenije pa so čez noč ostali brez kupcev, prisiljeni so se bili preusmeriti v izdelavo novih izdelkov in poiskati nove trge, predvsem v Avstriji in Nemčiji. Tako so začeli izdelovati dele za KWB peči, vložke za kamine, cisterne za zbiranje odpadne tekočine in filtre za čiščenje odpadne tekočine. Specializirali so se za izdelavo zahtevnih ograj iz nerjavečega materiala. V tridesetem letu poslovanja so se preselili v obrtno cono Novi Jork v Markovce. Franc Hanželič, ki je začel dejavnost, se je leta 2010 upokojil. V okviru novoustanovljene družbe z omejeno odgovornostjo, kamor so prezaposlili zaposlene iz s. p., sta vajeti prevzela hčerka Karmen Hanželič, ki je direktorica za finance, in sin Danijel Hanželič, direk-

tor za proizvodnjo.

Prehod iz obrtništva v podjetništvo ni bil lahek. Kot sta povedala, se je v teh zadnjih dvajsetih letih dogajalo marsikaj, doživeli so vzpone in padce. Za probleme pa pravita, da so bolj izzivi kot problemi. Ponujajo celovite rešitve na področju obdelave kovin, ponašajo se z več desetletnimi izkušnjami in znanjem na področju mehanske obdelave kovin. Njihovi kupci so v glavnem tuja podjetja s področja letalstva, avtomobilizma, gradbeništva, izdelujejo tudi najrazličnejše konstrukcije, tunelsko tehniko ... S certifikatom jamčijo za kakovost svojih izdelkov.

Ob jubileju sta podjetje obiskala tudi predsednik OOO Ptuj Hugo Carli in direktor OOO Ptuj Boris Repič ter Karmen in Danijel Hanželič čestitala za doseženo v teh petih desetletjih. Pridružil se jim je tudi začetnik podjetja Franc Hanželič z ženo Majdo. Zelo je ponosen na svoja naslednika, ki se kljub številnim problemom uspešno soočata z vsemi izzivi podjetništva. V 50 letih se je marsikaj spremenilo, razlike so velike: od prvih škarij pod jablano do laserja v letu 2023 (foto: Črtomir Goznik).

Vizija: nenehne izboljšave

V svoji viziji stavijo na stalne izboljšave tako proizvodov kot procesov, uporabo najnovejših tehnologij in učinkovitih orodij. Spodbujajo inovativnost vsakega posameznika v družbi; vseh zaposlenih, na katere so zelo ponosni, je 26. Tudi spoznanja odjemalcev so eno od njihovih pomembnih vodil.

Veliko delajo na optimizaciji proizvodnje. »Če bi nas letos januarja vprašali, ali bi imeli laser za razrez in varjenje pločevine, bi odgovorili, da ne. Zdaj ga

imamo, če želimo biti konkurenčni. Naša proizvodnja bo hitrejša, izdelki pa še lepši. Že trinajst let pa imamo tudi lastno sončno elektrarno. Še naprej bomo posodabljali našo proizvodnjo z novimi stroji, tehnologijo, da bomo šli v korak s časom,« sta povedala Karmen Hanželič in Danijel Hanželič, ki upata, da bo podjetje dočakalo še veliko let, da ju bodo uspešno nasledili njuni otroci, ki so se že kot zelo mladi začeli zanimati za podjetništvo.

MAJDA GOZNIK

V podjetju Hanželič so ponosni na svoje zaposlene (Branko Veselič Sip TV).

Izdelki iz nerjavnih materialov in industrijsko vzdrževanje

Podjetje Ekomot Artiče, ki letos obeležuje 30-letnico poslovanja, proizvaja izdelke in izvaja storitve v kemijski, papirni, farmacevtski in prehrabni industriji ter v nuklearni elektrarni, poleg tega pa so pomembno prisotni v komunalnih podjetjih, kjer izvajajo storitve v povezavi z vodovodnimi omrežji, črpališči ter v objektih za obdelavo odpadkov. Specializirani so za obdelavo in izdelavo standardnih ter nestandardnih izdelkov iz nerjavnih materialov in različnih plastičnih mas, izvajanje montažnih del, remontov ter servisov v industrijskem in domačem okolju. Kot pooblaščen zastopniki pa v trgovskem programu ponujajo vse vrste črpalk proizvajalca Grundfos.

Leto 1993 sta se starša direktorice podjetja Anuške Motore podala v podjetje vode. Z znanjem in izkušnjami, ki sta jih imela, sta se lotila servisiranja vodomerov in dozirnih naprav za mešanje kemikalij za papirno industrijo. Sprva je delo potekalo samo ročno, vendar pa se je podjetje razvijalo in se iz takratne garaže v domači hiši razširilo in preselilo v novozgrajene poslovno-proizvodne prostore v Artičah, kjer dejavnosti potekajo še danes.

Sodelovanje z naročniki, njihove potrebe in potrebe okolja so podjetju narekovale širitev dejavnosti. Danes skupaj s svojimi strankami razvijajo in izdelujejo sodobno industrijsko in procesno opremo, ki se uporablja v industrijah s tekočimi in praškastimi mediji za potrebe sterilizacije, doziranja kemikalij in čiščenje tekočin.

Poleg tega so dejavnost razširili še na izvedbo in oskrbo vodovodnih sistemov za pitno, industrijsko ali odpadno vodo za gospodinjstva in industrijo, izdelujejo različne izdelke iz nerjavnega jekla (ograde za balkone in stopnice, urbana oprema – stebrički, pitniki, klopi), različna ogrodja za čolne in druga plovila, vgradne elemente za kisikove hiperbarične komore, nudijo pa tudi storitve krivljenja in struženja.

Pomemben del dejavnosti v podjetju Ekomot Artiče predstavljajo vzdrževalna dela in remonts na področju cevni in profilni sistemov v industrijskih, vodovodnih in kemijskih sistemih, izdelava in montaža industrijske opreme, sveto-

vanje ter izboljšave procesnih sistemov.

Poleg izdelkov iz lastne proizvodnje ponujajo in svetujejo pri izbiri vseh vrst črpalk svetovno priznanega proizvajalca Grundfos.

Podjetje je večinoma prisotno na domačem trgu, ponovno pa se obrača tudi v tujino, kjer je bilo v preteklosti že prisotno. Njihovi naročniki najbolj cenijo to, da se držijo načrtov in dogovorjenih rokov izdelave in izvedbe. »Pri izvajanju projektov smo mnogokrat odvisni tudi od dejavnikov, na katere ne moremo vplivati, a kljub temu poskušamo narediti vse, da so projekti zaključeni skladno z dogovori in da so naši naročniki na koncu zadovoljni z opravljenim. S poslovanjem smo zelo zadovoljni, zaradi naše prilagodljivosti in odzivnosti pa smo optimistični tudi glede prihodnosti,« je povedala direktorica.

Obdobje covida, ki je bilo za marsikatero podjetje zahtevno, je ponudilo priložnost tudi podjetju Ekomot Artiče. »Poslovanje smo prilagodili takratnim razmeram na trgu, hkrati pa pripravili načrt nadaljnega razvijanja poslovanja za obdobje po covidu. Prizadevamo si, da nas kupci in naročniki še naprej prepoznajo kot zanesljive in kakovostne dobavitelje in izvajalce, za kar gre zahvala našim zaposlenim,« je še dejala.

Zaposleni razumejo, da so se razmere na trgu spremenljive, zato tudi oni podjetju posvečajo več časa, ko je to potrebno. »V vseh letih smo vzpostavili medsebojno zaupanje, izmenjujemo si mnenja in izkušnje, prislunemo si tudi, ko pogovori nanesejo na teme, ki

niso povezane s podjetjem in vse to prispeva k naši učinkovitosti,« je poudarila Anuška Motore, ki je podjetje prevzela po tem, ko je spoznala, da tudi ona lahko prispeva k njegovemu nadaljnjemu razvoju. Še več razvoja pa si obeta od naslednje generacije, svojega sina Jana, inženirja strojništva, ki je že nekaj let polno vpet v delovanje podjetja, zaradi njegovih izkušenj in spretnosti, ki jih je pridobival tekom ukvarjanja s hobiji, pa že prevzema vodenje zahtevnejših projektov, ki jih podjetje pridobiva na trgu.

EVA MIHELIČ

ŠIVILJSTVO FANIKA GODEC, S. P., ŠKOCJAN

Prizadevnost, ki jo stranke cenijo

Fanika Godec je šivilja, ki sledi modnim trendom, predvsem pa željam, potrebam in možnostim strank. Poleg tega zelo rada svoj poklic, za katerega pravi, da je zelo lep in ustvarjalen, predstavi malčkom iz vrtca in osnovnošolcem, svoje znanje deli z mladimi, sodeluje pa tudi s študenti in oblikovalkami.

Na samostojno obrtniško pot se je Fanika Godec podala leta 1997. Kot pravi, je bilo na začetku kljub močni podpori družine kar težko, saj je bila ves čas prisotna bojazen, da dela ne bi bilo dovolj: »Pa je šlo. Kljub temu da sem se

po meri, od maturantskih, poročnih in drugih svečanih oblek in konfekcije za ženske, moške in otroke do zaves, blazin in drugih tekstilnih izdelkov za dom, v času epidemije je šivala tudi zaščitne maske. »Strankam greš naproti. Prisluh-

neš njihovim potrebam. Najbolj sem zadovoljna, če lahko pomagam takim s posebnimi postavami in drugimi potrebami,« pove Fanika, ki je kljub težki življenjski preizkušnji vedno polna energije in moči.

Če je bila pred leti nekoliko negotova, danes čuti, da so jih stranke hvaležne in cenijo njeno delo in nasvete.

Razmere na trgu tekstilnih izdelkov so se v času od njenih začetkov zelo spremenile. Ne glede na poplavo manj kakovostnih in poceni izdelkov in podražitve materialov Fanika vztraja v svojem poslanstvu. Čas najde tudi za promocijo svojega poklica med mladimi in za sodelovanje s študenti in oblikovalkami.

Zadovoljna je, da ima kot obrtnica podporo v obrtno-podjetniški zbornici in sekciji tekstilcev, ki s srečanji in strokovnimi ekskurzijami poskrbi, da so tekstilci med seboj povezani in imajo dovolj priložnosti za izmenjavo izkušenj in mnenj. »Na ta način vemo, da nismo sami. To je res veliko vredno,« sklene Fanika Godec.

EVA MIHELIČ

bala, je bilo dela vedno dovolj. Bilo ga je veliko, celo toliko, da sem tudi zaposlovala.«

Vztrajnost in pogum Faniko krasi že od mladosti. Ob izobraževanju je namreč našla še dovolj časa za aktivno ukvarjanje s športom, pri čemer si je oblikovala in krepila delovne navade in odločnost, da delo, ki si ga zada, opravi dobro in do konca.

Na ta način ji je bilo tudi v poslu vsako leto lažje. Pridobila si je dragocene izkušnje, ki jih zna izkoristiti, poleg tega pa je veliko bolj samozavestna. Loti se vsega, kar vključuje šivanje. Največ šiva

Po dveh generacijah mizarjev, na vidiku tretja prevozniška

Začetki obrtništva družine Banko iz Strukovcev v občini Puconci segajo v leto 1902, ko se je Borisov pradedek Ivan Banko začel ukvarjati z mizarско dejavnostjo. Lesarsko mizarско obrt je nadaljeval tudi njegov dedek Geza, oče pa je svojo obrtniško kariero gradil v prevozništvu, ki jo uspešno nadaljuje Boris.

Že z mizarско dejavnostjo so v družini Banko uspešno dokazovali svojo podjetniško žilico. »Moj tast je odlično obvladoval mizarско stroko, zgradil je mogočno delavnico in zaposloval številne delavce. Pri njem so se

Boris Banko

lesarskih spretnosti izučili mnogi vajenci, poznejši pomočniki so mu ostali zvesti vrsto let ali pa so ta poklic opravljali kot zasebniki,« se takratnih časov spominja priletna in zgovorna Borisova mama Erna. Tudi to, da se je njen mož, prav tako po imenu Geza, zapisal obrtništvu, a ne mizarstvu, pač pa prevozništvu. Bilo je leta 1968, ko je kupil svoje prvo tovorno vozilo iz legendarnega mariborskega podjetja avtomobilov TAM in se vpisal v register zasebnih avtoprevoznikov občine Murska Sobota. Po 25 letih poslovanja ga je nadomestil sin Boris, ki je letos spisal jubilejna tri desetletja dela na obrtni šoferski poti.

»Medtem ko je poslovanje mojega očeta temeljilo na prevozu mineralne

vode Radenske po vseh mogočih trgovinskih in gostinskih lokacijah v krajih nekdanje skupne države, se je tovrstna distribucija v samostojni Sloveniji povsem skrčila. V mojih prevoznških povojih se je razvil zelo donosen posel na področju prevozov žitaric iz sosednje Madžarske za potrebe slovenskega trga. Odlično sem se vključil v to verigo, zato so se pojavile potrebe po novih vozilih in dodatnih zaposlitvah, še zlasti, ko se je odprl transport na relaciji Poljska–Slovenija – prav tako s prevozom žitaric. Priznam, posel je cvetel, a se počasi tudi ugašal, predvsem z 'izgubo' žitnih polj na Poljskem,« pripoveduje o takratnem obdobju svoje prevoznške obrti Boris Banko.

Kako naprej, se je spraševal Boris in si v že prirojeni iznajdljivosti najprej omislil razvoze s kombijem, razširil obrtno dejavnost na čiščenje stavb, industrijskih naprav in opreme ter skrbel za snaznost sončnih elektrarn v celotnem Pomurju. Toda Borisova delovna pripadnost je vendarle temeljila na prevozništvu, zato se je podal na področje gradbeništva in z nakupom vozil, ki so vsebovala dvigalo, mešalec in črpalko za beton, iskal poslovno sodelovanje s pomurskimi gradbenimi podjetji. Sklenil je partnerstvo z ljutomersko firmo Segrup, soboškim Pomgradom, Betonarno Trimlini, Zidarstvom Maučec ... »Dela nikoli ne zmanjka, čeprav gre za zelo negotovo čase. V zasebnem sektorju posli upadajo, saj je novogradenj vse manj, veliko bolje je v družbenem sektorju,« pravi Boris Banko, ki s sinom Tomažem in dodatno zaposlenim delavcem povsem obvladuje vsakodnevne delovne procese s šestimi tovarnimi in dvema kombiniranimi voziloma. Kako pa je z vzdrževanjem vo-

Leta 1968 je Borisov oče Geza Banko kupil svoje prvo tovorno vozilo iz legendarnega mariborskega podjetja avtomobilov TAM in se vpisal v register zasebnih avtoprevoznikov občine Murska Sobota.

znega parka? »Razen obveznih servisov in tehničnih pregledov pri pooblaščenih podjetjih so vsa ostala popravila v moji domeni. Druge izbire praktično niti nisem imel, saj so bila vsa vozila med tednom v pogonu, vikendi pa edina priložnost za »šraufanje«. Menim, da se kar dobro znajdem na tem delovnem področju,« pove Boris.

Kljub obilici poslovnih dogodkov v prevozništvu 53-letni Boris Banko najde nekaj prostega časa tudi za svojo »dušo«. Kot dolgoletni član murskosoboškega moto kluba je velik ljubitelj starodobnih vozil. Posebno zadovoljstvo mu predstavlja italijanski motocikel Moto Guzzi letnik 1972 in še zlasti Fordovo vozilo iz leta 1917, s katerim se je pred leti predstavil na sejmu poroke v Celju. S tem oldtimerjem je že večkrat poskrbel za posebne atraktivne vožnje, še zlasti, ko je prijatelje in znance zapeljal na poročno ceremonijo.

Da se 121-letna družinska tradicija prevoznišтва Banko ne bi nadaljevala, ne gre dvomiti, čeprav Boris že potihoma razmišlja o upokojitvi. A hkrati zagotavlja, da bo z vso podporo sinu Tomažu omogočil nemoteno delovanje prevoznških storitev.

NIKO ŠOŠTARIČ

Brezskrbno po Evropi. S tremi pametnimi rešitvami:

Prihranite čas in denar na približno **67.000 bencinskih servisih** po vsej Evropi.

Z **DKV BOX EUROPE** uživajte v prehodu številnih cestninskih postaj brez ustavljanja v 13 evropskih državah.

Z digitalnim asistentom **DKV LIVE** lahko občutno povečate učinkovitost vašega voznega parka.

dkv-mobility.com

YOU DRIVE, WE CARE.

							REVILJA OBRTNIK	ZGODBA PRED GLAVNO ZGODBO	FINANČNI STROKOV- NJAK	ŽAREČ DROBEČ SNOVI	FILMSKA IGRALKA FARROW	EMILE ZOLA	NEKD. AM. PRED- SEDNİK (RONALD)	ANTIČNI GLINASTI VRČ
							PRIMER- JANJE KOMP- RACIJA							
							RASNO RAZLIKO- VANJE							
							POLJE- DELSKA NASELBINA V BANATU					ANTON FOERSTER BALETNI PLESALEC OTRIN		
							TONSKI SPOL				PESNIK GRUDEN NAJVIŠJA UMSKA DE- JAVNOST			
							FILA- TELIST							
							JAPONSKA NAMIZNA IGRA			OTOK V NOTRANJH HEBRIDH PRIPADNIK ELEATOV				
							ZOBANJE ZA KONJE					DIŠAVNA IN ZDRA- VILNA RASTLINA	FILMSKA DIVA GARDNER	SUROVINA ZA OLJE IN PLATNO
							HR. PEVKA (SANJA) BOMBAŽ. TKANINA, ORGANDI							
AVTOR: MARKO DREŠČEK	STROKOV. ZA FOSIL. OSTANKE BITIJ	MANJŠA POSODA ZA SLADKOR	UVOZNA TRGOVINA	SIMBOL ZA HOLMIJ	STISKA- NEC IZ UMETNE SNOVI	TATVINA						PRIVRŽE- NEC AMERIŠKA FILMSKA NAGRADA		
DUŠE- SLOVEC						TEPEC, IDIOT			EGIPČAN. BOGINJA NEBA STOPNJA, VELJAVA				TELESNE VAJE	NAJVIŠJI VRH PIRE- NEJEV
ŠPANSKI FILMSKI REŽISER (PEDRO)									AMERIŠKI FIZIK (WOLF- GANG)	STARA NORD. EPSKA PRIPOVED				
SL. OBLI- KOVALKA STEKLA (JANJA)				DELAVEC V PROIZ- VODNJI PLINOV						MESTO V NOTR. DAL- MACIJE NOTARJEV URAD				
KOŠARKAR MURIČ				DAVEK OD RENTE SREDINA REŠETA								KOZJA IZJAVA JAPONSKA NABIRALKA BISEROV		
OKRUŠEK, ODKRU- ŠEK						NEVEDNEZ POŠEVNO PRIŽAGANA PLOSKEV DESKE								
ZVEZEK, ZAPISNICA						SIMBOL ZA CINK KIP, UMETNINA			DRAGO TRŠAR		KITAJSKI DRŽAVNIK CETUNG STROPNA OPEKA			
OZNAKA TURCIJE			PRIPADNIK NEKDANJE RUSKE KMEČKE STRANKE	VEŠOLJ- SKO ZDRUŽ. VOJASKO POVELJ- STVO			GRŠKA POKRA- JINA	AM. FILM. IGRALEC (LORENZO) SL. PESNIK (DANE)						DRŽAVNI PREVRAT
JEZERO V RUSIJI, V JUGO- VZHODNI KARELIJI												TUKAJ ROMAN UPTONA SINCLAIRA		
PLOŠČAT DEL RASTLINE					DERIVAT HEPARINA NIKOLAJ OMERSA									
VELIK AKVARIJ ZA MORSKO ŽIVALSTVO									GORATA GRŠKA POKRA- JINA					
ŠVEDSKA IGRALKA (GRETA)						LEVI PRITOK ISERE V FRANCIJI			OBREDNA OBLEKA DUHOV- NIKOV					

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravo do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglasih (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV

- **Oglase lahko pošljete po:**
 - e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti**.

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v **januarski** Obrtnikovi borzi je **20. decembra 2023**.

NAROČILO NA REVIZIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

STROJI IN OPREMA

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 23-02-002

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu. Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, pripravnice enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 23-02-003

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIJE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 23-02-004

PRODAM STROJNE DELE za stroj Index 24/36 A in Index 18 A ter opremo za rezkalni stroj MAS (ISO 5). Informacije po tel. 068 143 034. Šifra oglasa: 23-02-014

NAJEM FOTO STOJNICE - popestrite novotno zabavo in ustvarite nepozabne trenutke! Uporabite jo kot idealno marketinško orodje, ki poveča vidnost in navduši občinstvo. MOJFOTOGRAF.si, tel. 070 222 941. Šifra oglasa: 23-02-016

PRODAM STROJE ZA NAVIJANJE TULJAV - znamke Meteor, Aumann. Na razpolago je osem navijalnih CNC strojev. Kontakt: TTK-navijanje tuljav, Tomaž Trček s. p., Medvedje Brdo 41, 5275 Godovič. Informacije po tel. 031 255 490, e-p: tomtrcek@gmail.com. Šifra oglasa: 23-02-017

Ročni paletnik

- nosilnost: 2500 kg
- dolžina vilic: 1150 mm
- tovorna kolesa: POLYURETAN (PU)
- krmilna kolesa: GUMA
- neto teža: 71 kg

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV

www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

PRODAM RAZNO GOSTINSKO opremo zaradi zaprtja lokala. Informacije po tel. 040 688 777. Šifra oglasa: 23-02-018

PRODAM STROJE IN NAPRAVE za izdelovanje gumijastih škornjev s filc podlogo. Informacije po tel. 031 640 538. Šifra oglasa: 23-02-019

REDNO VZDRŽEVANO ekscentrsko stiskalnico Jelšingrad PEE-250/II in univerzalni rezkalni stroj WF-4, ugodno prodamo. Informacije po tel. 041 635 899. Šifra oglasa: 23-02-020

PRODAMO RAVNALNO KRIVILNE stroje premera žice od 1,5 do 5 mm, dolžine do 1500 mm. Dva stroja izdelave na Tajvanu. Cena po dogovoru. Informacije po tel. 031 370 240. Šifra oglasa: 23-02-021

OBRTNE STORITVE

MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI

DVGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkaniziranje za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 23-03-001

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produktnih fotografij in fotografiranje dogodkov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 23-03-002

PROFIservis d. o. o. - prodaja, servis, najem in vzdrževanje tiskalnikov, multifunkcijskih naprav, računalnikov, skenerjev. Reševanje podatkov iz SSD. Brother, Canon, HP, Epson, Asus, Lenovo, Dell, Acer ... Informacije po tel. 0590 42 800, e-pošta: prodaja@profiservis.si, www.profiservis.si Šifra oglasa: 23-03-004

LASERSKI RAZREZ PLOČEVINE: nudimo različne storitve za obdelovanje kovin - razrez, krivljenje, varjenje, peskanje, prašno barvanje, hitra in natančna izdelava, enostavne in cenovno ugodne rešitve za vaš izdelek. Zagotovljena tehnična pomoč strankam. Informacije po tel. 070 401 802, e-pošta: vesna@rehar.com Šifra oglasa: 23-03-005

PESKANJE kovinskih elementov, šasij, starodobnikov, konstrukcij, možnost lakiranja in razne obnove vozil, gradbenih in komunalnih strojev. Informacije po e-pošti: avtoservismilakar@gmail.com in tel. 051 636 083. Šifra oglasa: 23-03-008

MATERIAL

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

KOLESA ZA TRANSPORTNE VOZIČKE: popolna izbira transportnih koles za vse namene: pohištena, krom svetleča zaščita, Inox elektro polirani AISI 304, antistatika, temperaturno odporna kolesa za pekarnice in kafilnice, kolesa z brezledno površino, kolesa za večje obremenitve in kolesa za čistilne stroje. Dodatni popust pri večjih količinah, kolesa so na zalogi (kratki dobavni roki) in brezplačna dostava na vaš naslov. Nudim svetovanje in pomoč pri izbiri. Informacije po tel. 040 990 011, Perko Jože in na www.kolesa.net. Šifra oglasa: 23-01-003

VSE IZ PLEXI STEKLA

► plošče, bloki, cevi, palice, profili, kroglice, kupole, ... ► mehanska in termična obdelava plexi stekla

T: +386 1 281 11 47
info@pecenko.com
www.pecenko.com

pecenko.

pigo

pisarniški material

Registrirajte se na naši spletni strani
www.pigo.si

Čaka vas

DODATNIH 10 % POPUSTA

na vse artikule, ki niso v akciji!
V košarici uporabite kodo za popust in popust se bo odštel!

KODA ZA POPUST: OZS-10

POSLOVNE STORITVE

VRHUNSKA KULINARIKA, fine dining, čudovit ambient, catering pogostitve, poslovni in protokolarni dogodki, možnosti seminarjev, poročna slavlja. Restavracija Nova Rajngla, Rajngla d. o. o., Preserje 9/a, 3314 Braslovče. Informacije po tel. 041 721 299. Za vse člane Obrtno-podjetniške zbornice - 5 % popusta pri koriščenju storitev. Šifra oglasa: 23-04-002

DOBER OKUS ŠTEJE, domače pristno bučno olje pa je pika na i vsake izbrane jedi. Jeruzalem SAT - Štajersko prekmursko bučno olje Slovenija najdete v vseh večjih trgovinah ali v spletni trgovini: www.oljarne-je-ruzalem.si, tel. 02 713 48 52. Izberite doživetje in praktično darilo, po katerem si vas bodo zapomnili. Šifra oglasa: 23-04-003

PREVAJANJE IN LEKTORIRANJE - ANGLEŠČINA/SLOVENŠČINA! Strokovno prevajam in lektoriram poslovna in poljudna besedila: promocijska, poročila, strategije, spletne strani, članke, magistrske naloge, publikacije, knjige). 20 let izkušenj in izjemno zadovoljne stranke. Člani OZS imajo 10 % popusta. Informacije: Hieronymus, Nives Mahne Čehovin s. p., e-p: nives.mahne@siol.net, tel. 031 522 894, www.prevajalka.com (zavihek Poslovne reference). Šifra oglasa: 23-04-009

RAČUNOVODSKI SERVIS nudi strokovno opravljanje računovodskih storitev za podjetja in družbe. Prednosti: osebni pristop, odzivnost, ugodne cene, fleksibilen delovni čas. Preprosto pokličite po tel. 051 332 742, Natalija Geček s.p., Ramovševa 47, Ljubljana. Šifra oglasa: 23-04-007

NEPREMIČNINE

ODDAMO OPREMLJENO FE/ALU DELAVNICO v Kamniku. Opremljena je s škarjami za razrez pločevine, strojem za krivljenje pločevine do 4 m, tračno žago, prebijalko, varilnimi aparati za vse postopke varjenja (aluminij, jeklo in inox) ter stiskalnico za izdelavo izolativnih polnil ipd. Naša želja je vzpostavitev sodelovanja na dveh nivojih. Na eni strani oddamo delavnico v najem, na drugi pa najemniku zagotovimo del posla, ki bi ga izvajal za potrebe našega podjetja. Informacije po tel. 01 831 15 11 ali e-pošti: marija.potocnik@alprem.si, Alu al-

prem, Ljubljanska c. 15, 1241 Kamnik, www.alprem.si Šifra oglasa: 23-07-013

TRGOVSKO BLAGO

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravilnih zelišč! Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju: december - 13., 14., 15., 16. in 17., delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793. Šifra oglasa: 23-05-002

ZANESLJIVA DOBAVA INDUSTRIJSKIH KRP za čiščenje v proizvodnji, delavnicah, čistilnih in biro servisih ... Reciklirane krpe iz bombaža, trikoja in frotirja, embalirane po 10 kg. Naročila: BRA.IN.TRADE, Čepin s. p., e-pošta: info@2-bi.eu, tel. 041 694 653. Šifra oglasa: 23-05-003

RAZNO

MIZARSKO PODJETJE, ki že več kot 23 let izdeluje lesena vhodna vrata in nudi individualne rešitve za zahtevnejše projekte, išče zastopnike za prodajo vhodnih vrat. Informacije po tel. 04 510 54 00 ali e-pošti: info@int-vrata.si Šifra oglasa: 23-09-006

PRODAM DIGITALNI KLAVIR (Yamaha digital piano P - 515) z vso potrebno dokumentacijo in dodatnim, četrtem pedalom. Klavir je bil kupljen decembra 2018 in v uporabi le kratek čas. Cena: 1.250 €. Lokacija: Ljubljana Šiška. Informacije: mojhrast13@gmail.com, tel. 031 477 406. Šifra oglasa: 23-09-003

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

"KARTICO
UPORABLJAM
PRI VSAJ DESETIH
PARTNERJIH."

Popuste in ugodnosti si izračunajte na mozaikpodjetnih.si

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Borza EEN

Poiščite novega poslovnega partnerja

Oglasi ponudb in povpraševanj iz tujine so brezplačno dostopni na <https://een.ec.europa.eu/partnering-opportunities> ali <https://een.si/poslovnaborza/>.

Oddajte brezplačni oglas (ponudbo/povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije: Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Enterprise Europe Network (EEN)
E-pošta: een@ozs.si

BELGIJA (TRBE2023116005): podjetje išče partnerje za valorizacijo recikliranih PVC granul v nove izdelke (za zunanjo uporabo).

FRANCIJA (BRFR2023115004): podjetje išče partnerja za predelavo moke iz stročnic v beljakovinske koncentrate za prehrano ljudi.

ŠPANJA (TOES2023110025): podjetje ponuja tehnologijo, ki združuje fotoniko in senzorje interneta stvari za spremljanje kakovosti v industrijskih procesih proizvodnje hrane.

BELGIJA (RDRBE20231120012): podjetje, specializirano za alternativne testiranje na živalih, se želi pridružiti konzorciju za razpis programa Obzorje Evropa.

HRVAŠKA (BOHR2023112002): podjetje s strokovnim znanjem na področju interneta stvari, HW in SW želi vstopiti na nove trge s sporazumom o zunanjem izvajanju.

DANSKA (TODK2023112001): podjetje z inovativno tehnologijo za spremljanje prostoživečih živali išče partnerja za sodelovanje pri izpopolnjevanju zmogljivosti svojega izdelka.

ITALIJA (RDRIT20231102012): zagonsko podjetje je patentiralo tehnološko rešitev za pospeševanje fermentacijskih procesov ter išče partnerje in konzorcije za sodelovanje pri HORIZON-CL6-2024-FARM2FORK-01-9.

NEMČIJA (BRDE2023116006): podjetje, ki proizvaja jedilna olja, išče dobavitelja organskega lecitina.

ITALIJA (BRIT20231120009): podjetje, ki se ukvarja z odstranjevanjem izrabljenih foto-voltaičnih modulov išče partnerje iz EU, ki jih zanima predelava PV modulov po ločitvi aluminijastega okvirja in priključne škatle.

BELGIJA, FRANCIJA (RDRBE2023112005): Konzorcij belgijskih in francoskih organizacij išče dodatne partnerje za razpis HORIZON-CL6-2024-GOVERNANCE-01-7: Izboljšanje delovnih pogojev in krepitev delovne sile s pomočjo digitalnih in podatkovnih tehnologij - potencial robotike in obogatene resničnosti v kmetijstvu.

FRANCIJA (BOFR20230710009): zagonsko podjetje, ki je razvilo aplikacije za izmenjavo opazovanj na morju na področju turizma in varstva okolja, išče poslovne partnerje.

MAKEDONIJA (BOMK20230706020): podjetje išče partnerje za izvajanje gradbenih dejavnosti v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini ter Nemčiji.

GRČIJA (RDRGR20230710001): raziskovalna skupina za geotehnični inženiring z univerze išče partnerje za projekt HORIZON-MISS-2023-CLIMA-01-02.

ŠVIČA (RDRCH20230712018): Mednarodni konzorcij išče proizvajalca čevljev in športno-medicinsko združenje tekačev, da bi dopolnil konzorcij Eurostars.

TURČIJA (RDRTR20230712015): podjetje išče partnerje za Eureka konzorcij za razvoj okolju prijaznih magnetnih čistilnih gelov za učinkovito obnovo in zaščito zgodovinskih površin.

NEMČIJA (BRDE20230515024): pivovarna, ki je izumila alkoholno pivo v prahu, išče tehnološke partnerje in vlagatelje.

ČEŠKA (BOCZ20230704018): podjetje s sedežem ob Gardskem jezeru v Italiji išče poslovne partnerje v potovalni industriji.

ITALIJA (TOIT20230707009): podjetje išče partnerje za razvoj industrijskega prototipa patentirane preproge za gojenje rastlin.

LITVA (BOLT20230711006): podjetje ponuja storitve restavriranja starin in kulturne dediščine.

BOSNA IN HERCEGOVINA (BOBA20230321004): Podjetje iz Republike Srbije išče partnerje za razvoj tehnologije taljenja betona.

NIZOZEMSKA (TRNL20231024018): podjetje išče tehnologije in rešitve za učinkovitejšo upravljanje računov in pogodb.

GRČIJA (TOGR20231024025): podjetje ponuja inovativno rešitev za zgodnje odkrivanje in spremljanje požarov v naravi.

ŠPANJA (BRES20230928006): distributer išče proizvajalce strojev za pakiranje iz valovitega in sivga kartona ter opreme za digitalno vezavo.

DANSKA (BODK20231019001): Majhno zagonsko podjetje išče evropske proizvajalce spodnjega perila za majhna naročila.

FRANCIJA (TRFR20231024009): zagonsko podjetje išče tehnično rešitev za pridobivanje ogljikovega dioksida CO₂ iz morske vode.

NIZOZEMSKA (TRNL20231017009): podjetje išče so-razvijalca in/ali dobavitelja tehnologije bipolarne membrane za svojo tehnologijo pretočnih baterij.

NIZOZEMSKA (BONL20231011010): podjetje s tržnico vsebin išče ustvarjalce vsebin in založnike, ki želijo prodati ali kupiti članke in videoposnetke.

DANSKA (BRDK20231024002): zagonsko podjetje išče proizvajalce izdelkov za nego kože z lastno blagovno znamko.

IRSKA (BRIE20231023023): distributer slaščic išče proizvajalce čokoladnih gumbov s sedežem v Evropi za sklenitev partnerskega sporazuma.

NEMČIJA (BRDE20231023018): podjetje, specialist za pisarniško pohištvo, išče proizvajalce okovja za izdelavo pohištva ter sestavnih delov okvirjev in stojal.

KOREJA (RDRKR20231023008): [EUREKA, EU-ROSTARS] podjetje išče strokovnjake za algoritmično vid, ki temelji na umetni inteligenci, za razvoj rešitve za pobiranje robotske roke v mobilnem robotu za polprevodniško industrijo.

VELIKA BRITANIJA (TOGB20230818008): podjetje išče partnerje s sedežem v EU, ki bi delovali kot tehnični vodje in koordinatorji projektov za razpis A European Collaborative Cloud for Cultural Heritage - 2023 (HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-ECCCH-01).

TURČIJA (BOTR20230818004): Turški inovator na področju vetrne in sončne energije ter obnovljivih virov energije išče partnerstva za sodelovanje na področju proizvodnje in dobave.

KANADA (BOCA20230818018): zahodnokatolsko vozlišče znanosti ponuja komercialno laboratorijsko infrastrukturo in podporo evropskim podjetjem, ki jih zanima vstop na severnoameriški trg.

LITVA (BRLT20230801012): proizvajalec ekoloških sadnih in zelenjavnih mešanic za živila išče dobavitelje različnih liofiliziranih izdelkov v obliki prahu.

ITALIJA (BRIT20230801029): podjetje išče visoko zmogljive holografske filme.

BOLGARIJA (RDRBG20231020002): podjetje za okoljsko tehnologijo išče podizvajalca v okviru programa EIC Accelerator.

PORTUGALSKA (BRPT20230525025): podjetje z več kot 12-letnimi izkušnjami na področju tehnične analize in izvajanja rešitev za energetsko učinkovitost, išče nove inovativne izdelke, s katerimi bi dopolnilo svojo ponudbo.

PORTUGALSKA (BRPT20230524011): podjetje, ki razvija individualne celovite rešitve za zahtevne stranke po vsem svetu na področju površinske obdelave jekla, nerjavečega jekla, titana, kompozitov, bakra in aluminija za letalski sektor, išče zastopnike.

POLJSKA (BRPL20230523006): podjetje, ki je distributer in uvoznik zdrave hrane, kave, čistil in drugega blaga široke potrošnje, išče nove, izvirne in edinstvene izdelke, ki bi jih lahko predstavilo na poljskem trgu.

PORTUGALSKA (BRPT20230518009): podjetje išče partnerstva na področju avtomobilске mobilnosti (avtomobilski servis + bencinska črpalka + električna mobilnost) in obnovljivih virov energije. Podjetje že več kot 30 let deluje na področju veleprodaje in maloprodaje goriv in išče partnerje/predstavnike blagovnih znamk/podjetij za zastopanje na drugih trgih, povezanih s fosilnimi gorivi, električno mobilnostjo, mazivi, avtopralnicami in avto oskrbo.

TURČIJA (RDRTR20230828007): inovativno tehnološko zagonsko podjetje išče industrijskega partnerja, po možnosti iz avtomobilске industrije, ki bi se prijavil na program Eurostars in potrdil njihovo rešitev.

CIPER (RDRCY20230904007): podjetje išče raziskovalnega partnerja, ki bi se pridružil obstoječemu konzorciju za razvoj rešitve IKT za zdravstvo za optimalno kakovost zraka na lokacijah dolgotrajne oskrbe.

FRANCIJA (TOFR20230904016): podjetje, ki oblikuje, proizvaja in tehnološko inovativne rešitve za soočanje z izzivi na področju vode in energije, išče poslovne partnerje.

FRANCIJA (TOFR20230830010): bluetech podjetje išče partnerje za testiranje svojih inovativnih svežih alg v valilnicah v ribogojnem sektorju.

ŠVEDSKA (BRSE20230830004): podjetje, ki ponuja ograje, išče nove dobavitelje z inovativnimi izdelki v kmetijstvu in vrtnarstvu.

NIZOZEMSKA (BONL20230719032): Podjetje išče partnerje za prodajo in namestitev plavajočih solarnih polj v vrtnarskem sektorju.

NEMČIJA (TODE20230830002): podjetje, ki se ukvarja z industrijskim 3D-tiskanjem s tehnologijo več brizgalk, išče pilotne partnerje iz različnih industrijskih panog.

TURČIJA (TOTR20230831002): Egejski inštitut za kmetijske raziskave išče partnerstvo na razpisu HORIZON-MISS-2023-SOIL-01-03.

ŠPANJA (RDRES20230627008): španska fundacija si prizadeva za sodelovanje v konzorcijih Obzorje Evropa, ki zagotavljajo podnebne informacije, koristne za več sektorjev.

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti,
v službi in doma!

Poiščite nas vsak mesec na prodajnih mestih ter dnevno spremljajte novice na
www.eTransport.si

Najdite nas na:
facebook

REVIJA ZA GRADBENIŠTVO, ARHITEKTURO IN MATERIALE

www.gradbenik.net

digi info točka

*Pomoč pri uporabi
digitalnih javnih storitev*

Nabor storitev:

- ▶ Uporaba **elektronske osebne izkaznice** in s tem povezane mobilne aplikacije,
- ▶ Prijava v elektronske storitve in **elektronsko podpisovanje**,
- ▶ Dostop do informacij o delu državne uprave na portalu **gov.si**,
- ▶ Dostop do elektronskih storitev na portalu **eUprava**,
- ▶ Registracija in prijava v portal **SPOT**,
- ▶ Uporaba storitev eZdravja na portalu **zVEM**,
- ▶ Dostop do **e-storitev ZPIZ**,
- ▶ Uporaba državnega davčnega portala **eDavki**,
- ▶ Dostop do elektronske **zemljiške knjige**,
- ▶ Uporaba **elektronskih vinjet** na portalu DARS,
- ▶ Storitve z zvezi s **študijem in štipendijami**,
- ▶ Storitve MKGP in UVHVVR, portal Volos,
- ▶ Prepoznavna spletnih nevarnosti, center **SI-CERT**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO